$\begin{array}{l} [2000/10/22~\text{v}3.01~\text{Landscape Pages (DPC)}] \\ [2019/09/16~\text{v}2.46~\text{Cross-referencing by name of section}] \end{array}$

acchidram aśvamēdham kāthakam

For Personal Use Only Not For Commercial Printing/Distribution

Contents

3.7 taittirīya brāhmaņē tṛtiyāṣṭakē saptamaḥ prapāṭhakaḥ	2
3.7.1 anuvākam 1 darśapūrņamāsēṣṭiviṣayāṇi kāni citprāyaścittāni	2
3.7.2 anuvākam 2 agnihōtrasāmnāyyasādhāraṇāni prāyaścittāni .	4
3.7.3 anuvākaṃ 3 mukhyāgnyasaṃbhavēSnukalpāḥ hōmādhārāḥ .	6
3.7.4 anuvākam 4 aistikayājamānamantrāḥ	8
3.7.5 anuvākam 5 aiṣṭikayājamānamantrāḥ	12
3.7.6 anuvākam 6 aiṣṭikayājamānamantrāḥ	14
3.7.7 anuvākaṃ 7	19
3.7.8 anuvākam 8 paśuviṣayā acchidramantrāḥ	23
3.7.9 anuvākam 9 upāmsvabhisavā mantrāh	24
3.7.10 anuvākam 10 saumikaprāyāścittamantrāḥ	25
3.7.11 anuvākam 11 darśapūrņamāsaprāyaścittamantrāḥ	27
3.7.12 anuvākam 12 agniṣṭōmādau yajamānajapyā mantraviśēṣāḥ	28
3.7.13 anuvākam 13 avabhṛthē karmaṇi ṛjīṣaprōkṣaṇamantrāḥ	30
3.7.14 anuvākam 14 avabhṛthē karmaṇi sēcanādimantrāḥ	31
	0.7
3.8 taittirīya brāhmaņē trtīyāṣṭakē aṣṭama: prapāṭhaka:	37
3.8.1 anuvākam 1 sāmgrahaņyēṣṭyādayaḥ yājamānasaṃskārāḥ	37
3.8.2 anuvākam 2 brahmaudanābhidhānam	37
3.8.3 anuvākam 3 raśanayā Sśvabandhanam	38
3.8.4 anuvākam 4 aśvasya jalē Svagāhanam	40
3.8.5 anuvākam 5 aśvasya prōkṣaṇaṃ mahartvijām	41
3.8.6 anuvākam 6 bhūmau patatām bindūnāmabhimantraņam	42
3.8.7 anuvākam 7 athādhvaryuprōkṣaṇam	43
3.8.8 anuvākam 8 aśvacaritānāmaśvarūpāṇām ca hōmāḥ	44
3.8.9 anuvākam 9 aśvasya nāmnāmabhivācanam, uthsargaśca	45
3.8.10 anuvākam 10 dīkṣābhidhānam tatra vaiśvadēvahōmaḥ	47
3.8.11 anuvākam 11 vaiśvadēvahōmamantravyākhyānam	48
3.8.12 anuvākam 12	48
3.8.13 anuvākam 13 samvathsarārddhvamukhyasyāgrērūpasthānam	40
	49
3.8.14 anuvākam 14 annahōmāḥ. trirātrarūpasyāśvamēdhasya pratha	
inarātrau	50
3.8.15 anuvākam 15 tatprakāraviśēṣa	52 52
3.8.16 anuvākam 16 vivaraņamētayōḥ	53

3.8.17 anuvākam 17 saptamakāņḍagatānnahōmānuvākā vyākhyāyantē	
	54
3.8.18 anuvākam 18 saptamakāņḍagatānnahōmānuvākā vyākhyāyantē	
	55
3.8.19 anuvākam 19 aupasathyadinē yūpaprayōgāḥ	57
3.8.20 anuvākam 20 yūpānām sthānādayah	57
3.8.21 anuvākam 21 cētavyāgnayādērviśēṣaḥ	59
3.8.22 anuvākam 22 ukthyākhyē dvitīyēShani bahiṣpavamānē aś-	60
vasyōdrātṛtvam	00
janam	61
Januaria	01
3.9 taittirīya brāhmaņē tṛtīyāṣṭakē navama: prapāṭhaka:	64
3.9.1 anuvākaṃ 1 aṣṭādaśināṃ grābhyāṇāṃ āraṇyānāṃ ca paśūnāṃ	
prayōgaḥ	64
3.9.2 anuvākam 2 cāturmāsyapaśūnām prayōgaḥ	65
3.9.3 anuvākam 3 rohitādīnām paśūnām vapāhomasāhityam	66
3.9.4 anuvākam 4 aśvasya rathayōjanālamkārādayah	67
3.9.5 anuvākam 5 brahmōdyanāmakaḥ hōtrbrāhmaṇōssaṃvādaḥ .	69
3.9.6 anuvākam 6 aśvasya mṛtōpacāraḥ saṃjñapanaprakāraḥ	70
3.9.7 anuvākam 7 tatra mantrāḥ	71
3.9.8 anuvākam 8 aśvamēdhasya tatpaśūnām ca praśamsā	72
3.9.9 anuvākam 9 uttamē Shani praśavah	73
3.9.10 anuvākam 10 mahimābhidhānau prahau	74
3.9.11 anuvākam 11 śarīrahōmāḥ sviṣṭakṛdādayaśca	75
3.9.12 anuvākam 12 tadubhayahōmamadhyavartyaścastōmīyahōmaḥ	76
3.9.13 anuvākam 13 samvathsarānuṣṭhānamiṣṭīnām	77
3.9.14 anuvākam 14 tāsvistisu brāhmaņarājanyayōrgānam	77
3.9.15 anuvākam 15 avabhrthahōmaviśēṣāḥ	78
3.9.16 anuvākam 16 upākaraņamantravyākhyānādih	79
3.9.17 anuvākam 17 aśvasya rōgādinimittam prāyaścittam	80
3.9.18 anuvākam 18 brahmaudanā ucyantē	82
3.9.19 anuvākam 19 vibhutvādibhih dvādaśabhirguņauraśvamēd-	
hapraśaṃsā	82
3.9.20 anuvākam 20 aśvasamjñapanaprakāraḥ	83
3.9.21 anuvākaṃ 21 uttaravēdyupavāpaḥ	84
3.9.22 anuvākam 22 ṛṣabhālambhaḥ	85
3.9.23 anuvākam 23 aśvāvayavēṣūpāsanam	86
	、
3.10 taittarīya yajurbrāhmaņē kāṭhakē prathamaḥ praśnaḥ(sāvitracayana:	
	89
3.10.1 anuvākaṃ 1	89

3.10.2 anuvākam 2 anuvākēṣu navasu lēkhāsu nābhyām cēṣṭakō-	
padhānaṃ	90
3.10.3 anuvākam 3	91
3.10.4 anuvākam 4	91
3.10.5 anuvākam 5 anuvākēṣu navasu lēkhāsu nābhyāṃ cēṣṭakō-	
padhānaṃ	92
3.10.6 anuvākam 6 anuvākēṣu navasu lēkhāsu nābhyāṃ cēṣṭakō-	
padhānaṃ	92
3.10.7 anuvākam 7	93
3.10.8 anuvākam 8	93
3.10.9 anuvākam 9	95
3.10.10 anuvākam 10	98
3.10.11 anuvākaṃ 11	100
3.11 taittarīya yajurbrāhmaņē kāṭhakē dvitīyaḥ praśnaḥ nācikētacayanar	n
	104
3.11.1 anuvākam 1 iṣṭakōpadhānamantrāḥ	104
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	108
·	109
·	110
3.11.5 anuvākam 5 caturbhiranuvākaih catasra āhutīrjuhōti	110
3.11.6 anuvākaṃ 6 upasthānam	111
3.11.7 anuvākam 7 nācikētabrāhmaņam tatra āgnidēvatōpāsanam	112
	113
3.11.9 anuvākam 9 cayanaprayōgah	115
3.11.10 anuvākam 10 tatpraśamsā	117
	121
3.12.1 anuvākam 1 vaiśvasrjacayanāṅgabhūtāḥ divaśśyēnaya iṣṭayaḥ	
	121
3.12.2 anuvākam 2 tāsām brāhmaņam	121
3.12.3 anuvākam 3 upāghā nāmēṣṭayaḥ	124
· · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	125
•	128
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	130
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	132
, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	133
3.12.9 anuvākam 9 brahmā sadasyāsīnō vauśvasṛjān vyācaṣṭē	134

ōm namah paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namah śrī gurubhyō namah, harih ōm 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmanē tṛtīyāṣṭakam

ittirīya brāhmaņē tṛtiyāṣṭakē saptamaḥ prapāṭh

acchidram kāṇḍam prāyaścittēna mantraiśca yajñacchidrapūraṇādacchidramucyatē

■ 3.7.1 anuvākam 1 darśapūrņamāsēṣṭiviṣayāṇi kāni citprāyaścittāni

T.B.3.7.1.1

sarvān. vā ēṣȫSgnau kāmān pravēśayati | yȫ-Sgnīnanvādhāya vratamupaiti | sa yadaniṣṭvā prayāyāt | akāmaprītā ēnam kāmā nānu prayāyuḥ | atējā avīryaḥ syāt | sa juhuyāt | tubhyam tā angirastama | viśvāḥ sukṣitayaḥ pṛthak | agnē kāmāya yēmira iti | kāmānēvāsmin dadhāti | 1 (10)

T.B.3.7.1.2

kāmaprītā ēnam kāmā anuprayānti | tējasvī vīryāvān bhavati | santatīrvā ēṣā yajñasya | yō-Sgnīnanvādhāya vratamupaiti | sa yadudvāyati | vicchitti-rēvāsya sā | tam prāncamuddhrtya | manasopatiṣṭhēta | manō vai prajāpatiḥ | prājāpatyō yajñaḥ | 2 (10)

T.B.3.7.1.3

manasaiva yajñagṃ santanōti | bhūrityāha | bhūtō vai prajāpatiḥ | bhūtimēvopaiti | vi vā ēṣa indriyēṇa vīryēṇarddhyatē | yasyā-hitāgnē-ragnirapakṣāyati | yāvacchamyayā praviddhyēt | yadi tāvadapakṣāyēt | tagṃ saṃbharēt | idaṃ ta ēkaṃ para uta ēkaṃ | 3 (10)

T.B.3.7.1.4

tṛtīyëna jyōtiṣā samviśasva | samvēśanastanuvai cārurēdhi | priyē dēvānām paramē janitra iti | brahmaṇaivainagm sambharati | saiva tataḥ prāyaścittiḥ | yadi parasta-rāmapakṣāyët | anu prayāyāvasyet | sō ēva tataḥ prāyaścittiḥ || ōṣadhīrvā ētasya paśūn payaḥ praviśati | yasya haviṣë vathsā apākṛtā dhayanti | 4 (10)

T.B.3.7.1.5

tān. yadduhyāt | yātayāmnā haviṣā yajēta | yanna duhyāt | yajñaparu-rantariyāt | vāyavyām yavāgūm nirvapēt | vāyurvai payasaḥ pradāpayitā | sa ēvāsmai payaḥ pradāpayati | payo vā ōṣadhayaḥ | payaḥ payaḥ | payah payah | payasaivāsmai payō Svarundhē | 5 (10)

T.B.3.7.1.6

athōttarasmai haviṣē vathsānapā kuryāt | saiva tataḥ prāyaścittiḥ | anyatarān. vā ēṣa dēvān bhāgadhēyēna vyarddhayati | yē yajamānasya sāyaṃ gṛhamā-gacchanti | yasya sāyaṃ dugdhagṃ havirārti-mārcchati | indrāya vrīhīnni-rupyō-pavasēt | payō vā ōṣadhayaḥ | paya ēvārabhya gṛhītvō-pavasati | yatprātaḥ syāt | tacchṛtaṃ kuryāt | 6 (10)

T.B.3.7.1.7

athētara aindraḥ puroḍāśaḥ syāt I indriyē ēvāsmai samīci dadhāti I payō vā ōṣadhayaḥ I payaḥ payaḥ I payasaivāsmai payōSvarundhē I athōttarasmai haviṣe vathsānapā kuryāt I saiva tataḥ prāyaścittiḥ II ubhayān. vā ēṣa dēvān bhagadhēyēna vyarddhayati I yē yajamānasya sāyam ca prātaśca gṛhamā-gacchanti I yasyōbhayagṃ havirārtti-mārcchati I 7 (10)

T.B.3.7.1.8

aindram pañcaśarāva-mōdanam nirvapēt | agnim dēvatānām prathamam yajēt | agnimukhā ēva dēvatāḥ prīṇāti | agnim vā anvanyā dēvatāḥ | indramanvanyāḥ | tā ēvōbhayāḥ prīṇāti | payō vā ōṣadhayaḥ | payaḥ payaḥ | payaṣaivāsmai payō Svarundhē | athōttarasmai haviṣē vathsānapā kuryāt | 8 (10)

T.B.3.7.1.9

saiva tatah prāyaścittih | ardhō vā ētasya yajñasya mīyatē | yasya vratyēshan patnyanā-lambhukā bhavati | tāmaparuddhya yajēta | sarvēṇaiva yajñēna yajatē | tāmiṣṭvō-pahvayēta | amūhamasmi | sā tvaṃ | dyaurahaṃ | pṛthivī tvaṃ () | sāmāhaṃ | ṛktvaṃ | tāvēhi saṃbhavāva | saha rētō dadhāvahai | pugṃsē putrāya vēttavai |

```
rāyaspōṣāya suprajāstvāya suvīryāyēti |
ardha ēvaināmu-pahvayatē |
saiva tatah prāyaścittih || 9 (18)
(dadhāti - yajña - uta ēkam - dhayanti - rundhē - kuryā - dārcha -
tyapākuryāt - pṛthivī tvamaṣṭau ca)
(A1)
```

Special Korvai/Sequence

(sarvān. vi vai yadi parastarāmōṣadhīran yatarānubhayānardhō vai) (sarvānthsa yadaniṣṭvā sa yadudvāyati vi vā agnirapakhṣāyati yadi parastarāmōṣadhīranyatarānpaya ēvōbhayānarddhō vai daśa ∥)

■ 3.7.2 anuvākam 2 agnihōtrasāmnāyyasādhāraņāni prāyaścittāni

T.B.3.7.2.1

yadviḥ ṣaṇṇēna juhuyāt | aprajā apaśuryajamānaḥ syāt | yadanayatanē ninayet | anāyatana-ssyāt | prājāpatyayarcā valmīka-vapāyāma-vanayēt | prājāpatyō vai valmīkaḥ yajñaḥ prajāpatiḥ | prajāpatāvēva yajñaṃ pratiṣṭhāpayati | bhūrityaha | bhūtō vai prajāpatiḥ | 10 (10)

T.B.3.7.2.2

bhūtimēvopaiti | tat kṛtvā | anyāṃ dugdhvā punar hōtavyaṃ | saiva tataḥ prāyaścittiḥ | yatkīṭā-vapannēna juhuyāt | aprajā apaśu-ryajamānaḥ syāt | yadanayatanē ninayet | anāyatanaḥ syāt | maddhyamēna parṇēna dyāvā-pṛthivya-yarcāsntaḥ paridhi ninayet | dyāvapṛthivyō-rēvainat-pratiṣṭhāpayati | 11 (10)

T.B.3.7.2.3

tatkṛtvā | anyāṃ dugdhvā punar hōtavyaṃ | saiva tataḥ prāyaścittiḥ || yadavavṛṣṭēna juhuyāt | aparūpa-masyātma-ñjayēta | kilāso vā syādarśaso va | yat pratyēyāt | yajñaṃ vicchindyāt | sa juhuyāt | mitro janan kalpayati prajānann | 12 (10)

T.B.3.7.2.4

mitrō dadhāra pṛthivīmuta dyām | mitraḥ kṛṣṭīra-nimiṣā Sbhicaṣṭē | satyāya havyam ghṛtava-jjuhōtēti | mitrēṇaivainat kalpayati | tatkṛtvā | anyām dugdhvā punarhōtavyam | saiva tataḥ prāyaścittiḥ | yat pūrvasyā-māhutyāgm hutāyā-muttarā-SShutiḥ skandēt | dvipādbhiḥ paśubhi-ryajamānō vyṛddhyēta | yaduttarayā Sbhijuhuyāt | 13 (10)

T.B.3.7.2.5

catuṣpādbhiḥ paśubhi-ryajamānō vyṛddhyēta |
yatra vēttha vanaspatē dēvānām guhyā nāmāni |
tatra havyāni gāmayēti vānaspatya-yarcā samidha-mādhāya |
tūṣṇīmēva puna-rjuhuyāt |
vanaspatinaiva yajñasyārtām cānārtām cāhutī vidādhāra | tatkṛtvā |
anyām dugdhvā punar hōtavyām | saiva tataḥ prāyaścittiḥ ||
yatpurā prayājēbhyaḥ prānangāraḥ skandēt |
addhvaryavē ca yajamānāya cākagġ syāt | 14 (10)

T.B.3.7.2.6

yad dakṣiṇā | brahmaṇe ca yajamānāya cākagġ syāt | yat pratyak | hōtre ca patniyai ca yajamānāya cākagġ syāt | yadudan | agnīdhe ca paśubhyaśca yajamānāya cākagġ syāt | yadabhijuhuyāt | rudro Ssya paśūn ghātukan syāt | yannābhi juhuyāt | aśantan prahriyēta | 15 (10)

T.B.3.7.2.7

sruvasya budhnėnābhi nidaddhyāt |
mā tamo mā yajnastamanmā yajamāna-stamat |
namastē astvāyatē | namo rudra parāyatē | namo yatra niṣīdasi |
amum mā higmsīramum mā higmsīriti yēna skandēt | tam praharēt |
sahasrasrasrasras vṛṣabho jātavēdāh | stomapṛṣṭho ghṛtavān-thsupratīkah |
mā no hāsīnmētthito (hāsīrmētthito) nēttvā jahāma () |
gopoṣam no vīrapoṣam ca yacchēti |
brahmanaivainam praharati | saiva tatah prāyascittih | 16 (13)
(vai prajāpatih - sthāpayati - prajānan - nabhijuhuyāth - syād - dhriyēta jahāma trini ca)

(A2)

(yadviḥṣaḥṇēna prājāpatyayā yat kītā maddhyamēna yadavavṛṣṭēna yat pūrvasyām yat purā prayājēbhya prāhhgarō yad dakṣiṇā yat pratyak (pratyagyad dahh))

∥ 3.7.3 anuvākam 3 mukhyāgnyasambhavē Snukalpāḥ hōmādhārāḥ ∥

T.B.3.7.3.1

```
vi vā ēṣa indriyēṇa vīryēṇarddhyatē |
yasyā-hitāgnē-ragni-rmathyamānō na jāyatē | yatrānyam paśyēt |
tata āhṛtya hōtavyam |
agnā-vēvāsyā-gnihōtragm hutam bhavati ||
yadyanyam na vindēt | ajāyāgm hōtavyam | āgnēyī vā ēṣā |
yadajā | agnā-vēvāsyā-gnihōtragm hutam bhavati | 17 (10)
```

T.B.3.7.3.2

```
ajasya tu nāśnīyāt | yadajasyā-śnīyāt | yāmēvāgnā-vāhutim juhuyāt | tāmadyāt | tasmādajasya nāśyām | yadyajām na vindēt | brāhmaṇasya dakṣiṇē haste hōtavyām | ēṣa vā agni rvaiśvānaraḥ | yadbrāhmaṇaḥ | agnā-vēvāsyā-gnihōtragm hutam bhavati | 18 (10)
```

T.B.3.7.3.3

```
brāhmaṇaṃ tu vasatyai nāparundhyāt I yadbrāhmaṇaṃ vasatyā aparundhyāt I yasminnē-vāgnāvāhutiṃ juhuyāt I taṃ bhāgadhēyēna vyarddhayēt I tasmād brāhmaṇō vasatyai nāparuddhyaḥ I yadi brāhmaṇaṃ na vindēt I darbhastaṃbē hōtavyāṃ I agnivān. vai darbhastaṃbaḥ I agnāvē-vāsyā-gnihōtragṃ hutaṃ bhavati I darbhāggstu nāddhyāsīta I 19 (10)
```

T.B.3.7.3.4

yaddarbhānaddhyāsīta | yāmēvāgnā-vāhútim juhuyāt | tāmaddhyāsīta | tasmād darbhā nāddhyāsitavyāḥ | yadi darbhānna vindēt | aphsu hōtavyām | āpō vai sarvā dēvatāḥ |

dēvatāsvē vāsyā-gnihōtragm hutam bhavati | āpastu na paricakṣīta | yadāpah paricakṣīta | 20 (10)

T.B.3.7.3.5

yā mēvāphsvāhūtim juhuyāt | tām paricakṣīta | tasmādāpō na paricakṣyāḥ | mēddhyā ca vā ētasyāmēddhyā ca tanuvau sagṃsṛjyētē | yasyā-hitāgnē-ranyairagnibhi-ragnayaḥ sagṃsṛjyantē | agnayē vivicayē purōḍāśa-maṣṭākapālaṃ nirvapēt | mēddhyāṃ caivāsyā-mēddhyāṃ ca tanuvau vyāvartayati | agnayē vratapatayē purōḍāśa-maṣṭākapālaṃ nirvapēt | agnimēva vratapatigg svēna bhāgadhēyē-nōpadhāvati | sa ēvainaṃ vratamā-laṃbhayati | 21 (10)

T.B.3.7.3.6

garbhagg sravantamagadamakan | agni-rindra-stvaṣṭā bṛhaspatin | pṛthivyā-mavacuścō-taitat | nābhi-prāpnoti nirṛtim parācain | rētō vā ētadvājina-māhitāgnēh | yadagnihōtram | tadyathsravēt | rētō Ssya vājinagg sravēt | garbhagg sravanta-magadamaka-rityāha | rēta ēvāsmin vājinam dadhāti | 22 (10)

T.B.3.7.3.7

```
agnirityaha | agnirvai retodhāḥ | reta ēva taddadhāti | indra ityaha |
indriya-mēvāsmin-dadhāti | tvaṣṭētyaha |
tvaṣṭā vai paśūnāṃ mithunānāgṃ rūpakṛt |
rūpamēva paśuṣu dadhāti | bṛhaṣpatirityaha |
brahma vai dēvānāṃ bṛhaṣpatiḥ ( ) | brahmaṇaivāsmai prajāḥ prajanayati |
pṛthivyā-mavacuścōtaita-dityaha | asyā-mēvainat pratiṣṭhāpayati |
nābhi prāpnoti nirṛtiṃ parācairityaha |
rakṣaṣāmapahatyai | 23 (15)
(ajāऽgnāvēvāsyāgnihōtragṃ hutaṃ bhavati - bhava - tyāsīta - paricakṣita - lambhayati - dadhāti - dēvānāṃ bṛhaṣpatiḥ pañca ca)
```

(A3)

Special Korvai/Sequence

■ 3.7.4 anuvākam 4 aiṣţikayājamānamantrāh

T.B.3.7.4.1

yāḥ purastāt prasravanti | upariṣṭāth sarvataśca yāḥ |
tābhī raśmipavitrābhiḥ | śraddhāṃ yajñamārabhē | dēvā gātuvidaḥ |
gātuṃ yajñāya vindata | manasaspatinā dēvēna |
vātād-yajñaḥ prayujyatāṃ | trtīyasyai divaḥ |
gāyatriyā sōma ābhrtaḥ | 24 (10)

T.B.3.7.4.2

somapīthāya saṃnayituṃ I vakala-mantaramādadē II āpo dēvīḥ śuddhāḥ stha I imā pātrāṇi śundhata I upātaṅkyāya dēvānāṃ I parṇavalkamuta śundhata II payo gṛhēṣu payo aghniyāsu I payo vathsēṣu paya indrāya haviṣē dhriyasva I gāyatrī parṇavalkēna I payaḥ somaṃ karōtvimaṃ II 25 (10)

T.B.3.7.4.3

agnim gṛhṇāmi suratham yō mayō bhūḥ | ya udyantamā rōhati sūryamahnē | ādityam jyōtiṣām jyōtiruttamam | śvō yajñāya ramatām dēvatābhyaḥ | vasūn rudrānādityān | indrēṇa saha dēvatāḥ | tāḥ pūrvaḥ parigṛhṇāmi | sva āyatanē manīṣayā | imāmūrjam pañcadaśīm yē praviṣṭāḥ | tāndēvān parigṛhṇāmi pūrvaḥ | 26 (10)

T.B.3.7.4.4

agnir havyavādiha tānāvahatu | paurņamāsagm haviridamēṣām mayi | āmāvāsyagm haviridamēṣām mayi | antarā sgnī paśavah | dēvasagm sadamāgamann | tān pūrvah parigrhņāmi | sva āyatanē manīṣayā | iha prajā viśvarūpā ramantām | agnim grhapatimabhi samvasānāh | tāh pūrvah parigrhņāmi | 27 (10)

T.B.3.7.4.5

sva āyatanē manīsayā I iha pasavo visvarūpā ramantām I agnim grhapatimabhi samvasanāh I tān pūrvah parigrhņāmi I sva āyatanē manīsayā II ayam pitrnāmagnih I avādhavyā pitrbhya ā I tam pūrvah parigrhņāmi I avisam nah pitum karat II ajasram tvāgm sabhāpālāh I 28 (10)

T.B.3.7.4.6

vijayabhagagm samindhatām | agnē dīdāya mē sabhya | vijityai śaradaḥ śatam | annamāvasathīyam | abhiharāni śaradaḥ śatam | āvasathē śriyam mantram | ahirbudhniyō niyacchatu | idamaha-magni jyēṣṭhēbhyaḥ | vasubhyō yajñam prabravīmi | idamaha-mindra jyēṣṭhēbhyaḥ | 29 (10)

T.B.3.7.4.7

rudrēbhyō yajñam prabravīmi | idamaham varuna-jyēṣṭhēbhyaḥ | ādityēbhyō yajñam prabravīmi | payasvatī-rōṣadhayaḥ | payasvadvīrudhām payaḥ | apām payasō yatpayaḥ | tēna māmindra sagṃsṛja | agnē vratapatē vratam cariṣyāmi | tacchakēyam tanmē rāddhyatām | vāyō vratapata āditya vratapatē | 30 (10)

T.B.3.7.4.8

vratānām vratapatē vratam cariṣyāmi | tacchakēyam tanmē rāddhyatām | imām prācīmudīcīm | iṣamūrjamabhi saggskṛtām | bahuparṇāmasuṣkāgrām | harāmi pasupāmaham | yatkṛṣṇō rūpam kṛtvā | prāvisastvam vanaspatīn | tatastvāmēkavigmsatidhā | saṃbharāmi susaṃbhṛtā | 31 (10)

T.B.3.7.4.9

trīn paridhīggstisraņ samidhaņ I yajñāyuranusaṃcarān I upavēṣaṃ mēkṣaṇaṃ dhṛṣṭiṃ I saṃbharāmi susabhṛṃtā II yā jātā ōṣadhayaḥ I dēvēbhya striyugaṃ purā I tāsāṃ parva rāddhyāsaṃ I paristara-māharann II apāṃ mēddhyaṃ yajñiyaṃ I sadēvagṃ śivamastu mē I 32 (10)

T.B.3.7.4.10

ācchēttā vō mā riṣaṃ I jīvāni śaradaḥ śataṃ Ⅱ

```
aparimitānām parimitāh | saṃnahyē sukṛtāyakam |
ēnō mā nigām katamacca nāham |
punarutthāya bahulā bhavantu | sakṛdācchinnam barhirūrnāmṛdu |
syōnam pitrbhyastvā bharāmyaham | asmin thsidantu mē pitarah sōmyāh |
pitāmahāh prapitāmahāścānugaih saha | 33 (10)
```

T.B.3.7.4.11

trivṛt palāśē darbhaḥ | iyan prādēśa saṃmitaḥ |
yajñē pavitraṃ pōtṛtamaṃ | payo havyaṃ karōtu mē | imau praṇapānau |
yajñasyāṅgani sarvaśaḥ | āpyāyayantau saṃcaratāṃ | pavitre havyaśodhanē |
pavitre sthō vaiṣṇavī | vāyurvāṃ manasā punātu || 34 (10)

T.B.3.7.4.12

ayam prāṇaścapānaśca | yajamāna-mapigacchatām | yajñē hyabhutām pōtarau | pavitre havyaśodhanē | tvayā vēdim vividum pṛthivīm | tvayā yajñō jāyatē viśvadānim | acchidram yajñamanvesi vidvān | tvayā hōtā santanōtyarddhamāsān | trayastrigmśossi tantunām | pavitrena sahāgahi | 35 (10)

T.B.3.7.4.13

śivēyagṃ rajjūrabhidhāni laghniyā-mupasēvatāṃ laprasragṃsāya yajñasya lukhē upadadhāmyahaṃ lpaśubhih saṃnitaṃ bibhṛtāṃ lindraya śṛtaṃ dadhi lupavēṣoʻSsi yajñāya ltvāṃ parivēṣa-madhārayann lindraya havih kṛṇvantaḥ lśivah śagmō bhavāsi naḥ l 36 (10)

T.B.3.7.4.14

amṛˈnmayam dēvapātram | yajñasyāyuṣi prayujyatām | tiraḥ pavitramatinītāḥ | āpo dhāraya māstiguḥ | dēvēna savitrotputāḥ | vasoḥ sūryasya raśmibhiḥ | gām do hapavitrē rajjum | sarvā pātrāni śundhata | ētā ācaranti madhumadduhānāḥ | prajāvatī-ryaśaso viśvarūpāḥ | 37 (10)

T.B.3.7.4.15

bahvī rbhavantīrupa jāyamānāḥ liha va indro ramayatu gāvaḥ lpūṣā stha layakṣmā vaḥ prajayā sagṃsṛjāmi lrāyaspōṣēṇa bahulā bhavantīḥ lūrjaṃ payaḥ pinvamānā ghṛtaṃ ca ljīvō jīvantīrupa vaḥ sadēyaṃ ldyauścēmaṃ yajñaṃ pṛthivī ca saṃduhātāṃ ldhātā sōmēna saha vātēna vāyuh lyajamānāya dravinam dadhātu l38 (10)

T.B.3.7.4.16

uthsam duhanti kalasam caturbilam I idām dēvīm madhumatīgm suvarvidām I

tadindrāgnī jinvatagm sūnṛtāvat | tad-yajamāna-mamṛtatvē dadhātu || kāmadhukṣah praṇo brūhi | indrāya havirindriyam || amūm yasyām dēvānām |

manuṣyänām payö hiౖtam ∥ bahu dugdhīndräya dēvēbhyah l havya-māpyäyatām punah l 39 (10)

T.B.3.7.4.17

vathsēbhyō manuṣyēbhyaḥ | punardōhāya kalpatāṃ | yajñasya santatirasi | yajñasya tvā santatimanusantanōmi | adastamasi viṣṇavē tvā | yajñāyāpi dadhāmyahaṃ | adbhirariktēna pātrēṇa | yāḥ pūtāḥ pariśēratē || ayaṃ payaḥ sōmaṃ kṛtvā | svāṃ yōni-mapigacchatu | 40 (10)

T.B.3.7.4.18

parņavalkah pavitrām | saumyah sōmāddhi nirmitah | imau parņam ca darbham ca | dēvānāgm havyaśōdhanau | prātarvēṣāya gōpāya | viṣṇō havyagm hi rakṣasi | ubhāvagnī upastṛṇatē | dēvatā upavasantu mē | aham grāmyā-nupavasāmi | mahyam gōpatayē paśūn () | 41 (10) (ābhṛta - imam - gṛhṇāmi pūrva - stāh pūrvah parigṛhṇāmi - sabhāpālā - indrajyēṣṭhēbhya-āditya vratapatē-susambhṛtā - mē - saha - punātu - gahi - nō - viśvarūpā - dadhātu - punār - gacchatu - paśūn ())

(A4)

(yāḥ purastādimāmūrjamiha prajā iha pasavosyam pitrnāmagniḥ)

■ 3.7.5 anuvākam 5 aiṣṭikayājamānamantrāḥ

T.B.3.7.5.1

dēvā dēvēsu parākramadhvam | prathamā dvitīyēsu | dvitīyā-strtīyēsu | trirēkādasā iha māsvata | idagm sakēyam yadidam karōmi | ātmā karōtvātmanē | idam karisyē bhēsajam | idam mē visvabhēsajā | asvinā prāvatam yuvam | idamahagm sēnāyā abhītvaryai | 42 (10)

T.B.3.7.5.2

mukhamapohāmi | sūryajyōti rvibhāhi | mahata indriyāya | āpyāyatām ghṛtayonih | agnir havyā-Snumanyatām | khamankṣva tvacamankṣva | surūpam tvā vasuvidām | pasūnām tējasā | agnayē juṣṭa-mabhighārayāmi | syōnam tē sadanam karōmi | 43 (10)

T.B.3.7.5.3

ghṛtasya dhārayā suśēvam kalpayāmi I tasmin-thsīdāmṛtē pratitiṣṭha I vrīhīṇām medha sumanasyamānaḥ I ārdraḥ prathasnur bhuvanasya gōpāḥ sṛta uthsnāti janitā matīnām I yasta ātmā paśuṣu praviṣṭaḥ I dēvānām viṣṭhāmanu yō vitasthē I ātmanvān thsoma ghṛtavān. hi bhūtvā I dēvān gaccha suvarvinda yajamānāya mahyām II irā bhūtiḥ pṛthivyai rasō motkramīt II 44 (10)

T.B.3.7.5.4

dēvāḥ pitaraḥ pitarō dēvāḥ | yoʻShamasmi sa san. yajē | yasyāsmi na tamantarēmi | svaṃ ma iṣṭagg svaṃ dattaṃ | svaṃ pūrtagg svagg śrāntaṃ | svagṃ hutaṃ | tasya mēSgni-rupadraṣṭā | vāyurupaśrōtā | ādityo-Snukhyātā | dyauḥ pitā | 45 (10)

T.B.3.7.5.5

pṛthivī mātā | prajāpati rbandhuḥ | ya ēvāsmi sa san. yajē | mā bhērmā samvikthā mā tvā higṃsiṣaṃ | mā tē tējō-Spakramīt | bharatamuddharē manuṣiñca | avadānāni tē pratyavadāsyāmi | namastē astu mā mā higṃsīḥ | yadavadānāni tē Svadyann | vilōmākārṣamātmanaḥ | 46 (10)

T.B.3.7.5.6

ājyēna pratyanajmyēnat | tatta āpyāyatām punah | ajyāyō yavamātrāt | āvyādhāt kṛtyatāmidam | mā rūrupāma yajñasya | suddhagg sviṣṭamidagm havih | manunā dṛṣṭām ghṛtapadīm | mitrāvarunasamīritām | daksinārdhādasambhindann | avadyā-myēkatō mukhām | 47 (10)

T.B.3.7.5.7

iḍĒ bhāgaṃ juṣasva naḥ | jinva gā jinvārvataḥ |
tasyāstē bhakṣivāṇaḥ syāma | sarvātmānaḥ sarvagaṇāḥ ||
bradhna pinvasva | dadatō mē mā kṣāyi |
kurvatō mē mōpadasat | diśāṃ klṛptirasi |
diśō mē kalpantāṃ | kalpantāṃ mē diśaḥ | 48 (10)

T.B.3.7.5.8

daivīśca mānuṣīśca | ahōrātrē mē kalpētām | ardhamāsā mē kalpantām | māsā mē kalpantām | rtavō mē kalpantām | samvathsarō mē kalpatām | klṛptirasi kalpatām mē | āśānām tvāssšāpālēbhyah | caturbhyō amṛtēbhyah | idam bhūtasyād-dhyakṣēbhyah | 49 (10)

T.B.3.7.5.9

v<u>i</u>dhēmā haviṣā vayam | bhajātām bhāgī bhāgam | māSbhāgō-Sbhakta | nirābhāgam bhajāmaḥ | apaspinva | ōṣādhīrjinva | dv<u>i</u>pātpāhi | catuspādava | divō vrstimērāya | brāhmanānā-midagm havih | **50 (10)**

T.B.3.7.5.10

somyānāgṃ somapīthinām I nirbhakto brāhmaṇaḥ I nēhā-brāhmaṇasyāsti II samanktām barhir haviṣā ghṛtēna I samādityai rvasubhiḥ saṃ marudbhiḥ I

samindrėna viśvėbhi rdevebhiranktam | divyam nabho gacchatu yath svaha | indranī va vidhava bhūyasam | aditiriva suputra | asthūri tva garhapatya | 51 (10)

T.B.3.7.5.11

upaniṣadē suprajāstvāya | sam patnī patyā sukṛtēna gacchatām | yajñasya yuktau dhuryāvabhūtām | samijānānau vijahatā-marātīh | divi jyōtiraja-ramārabhētām | daśa tē tanuvō yajña yajñiyāh | tāḥ prīnātu yajamānō ghṛtēna | nāriṣṭhayōḥ praśiṣamīḍamānaḥ | dēvānām daivyē Spi yajamānō-Smṛtō-Sbhūt | yam vām dēvā akalpayann | 52 (10)

T.B.3.7.5.12

ūrjō bhāgagṃ śatakratū | ētadvāṃ tēna prīṇāni |
tēna tṛpyatamagṃhahau ∥ ahaṃ dēvānāgṃ sukṛtāmasmi lōkē |
mamēdamiṣṭaṃ na mithu rbhavāti | ahaṃ nāriṣṭhā-vanuyajāmi vidvān |
yadābhyā-mindrō adadhā-dbhāgadhēyāṃ ∥ adārasṛdbhavata dēva sōma |
asmin. yajñē marutō mṛḍatā naḥ |
mā no vidadabhi bhāmō aśastiḥ | 53 (10)

T.B.3.7.5.13

mā no vidad-vṛjanā dvēṣyā yā | ṛṣabhaṃ vājinam vayaṃ |
pūṛṇamasaṃ yajāmahē | sa no dōhatāgṃ suvīryaṃ |
rāyaspōṣagṃ sahasriṇaṃ | prāṇāya surādhasē | pūṛṇamasāya svāhā |
amāvāsya subhaga suśēva | dhēnuriva bhūya āpyāyamānā |
sā no dōhatāgṃ suvīryaṃ () | rāyaspōṣagṃ sahasriṇaṃ |
apānāya surādhasē | amāvāsya svāhā |
abhistṛṇīhi paridhēhi vēdiṃ | jāmiṃ mā higṃsīramuyā śayanā |
hōtṛṣadanā haritāḥ suvarṇāḥ | niṣkā imē yajamānasya bradhnē | 54 (17)
(abhītvaryai - karōmi - kramīt - pitā - \$\$tmana - ēkatōmukhāṃ - mē diśō \$\$dhyakṣēbhyō - havir - gārhapatyā - kalpaya - nnaśastiḥ - sā no dōhatāgṃ suvīryagṃ sapta ca)

(A5)

∥ 3.7.6 anuvākam 6 aiṣṭikayājamānamantrāḥ ∥

T.B.3.7.6.1

paristṛṇīta paridhattāgnim | parihitō-Sgni ryajamānam bhunaktu | apāgm rasa ōṣadhīnāgm suvarṇaḥ | niṣkā imē yajamānasya santu kāmadughāḥ | amutrāmuṣmin lokē | bhūpatē bhuvanapatē | mahatō bhūtasya patē | brahmāṇam tvā vṛṇīmahē | aham bhūpatiraham bhuvanapatiḥ | aham mahatō bhūtasya patiḥ | 55 (10)

T.B.3.7.6.2

dēvēna savitrā prasūta ārtvijyam kariṣyāmi | dēva savitarētam tvā vṛṇatē | bṛhaṣpatim daivyam brahmāṇam | tadaham manasē prabravīmi | manō gāyatriyai | gāyatrī triṣṭubhe | triṣṭub jagatyai | jagatyanuṣṭubhe | anuṣṭuk paṅktyai | paṅktiḥ prajāpatayē | 56 (10)

T.B.3.7.6.3

prajāpati rviśvēbhyō dēvēbhyaḥ I viśvē dēvā bṛhaspatayē I bṛhaspati rbrahmaṇē I brahma bhūrbhuvaḥ suvaḥ I bṛhaspati rdēvānāṃ brahmā I ahaṃ manuṣyaṇāṃāṃ I bṛhaspatē yajñaṃ gopāya II idaṃ tasmai harmyaṃ karōmi I yō vo dēvāścarati brahmacaryaṃ I mēdhāvī dikṣu manasā tapasvī I 57 (10)

T.B.3.7.6.4

antardūtaścarati mānuṣīṣu I catuḥ śikhaṇḍā yuvatiḥ supēśaḥ I ghṛtapratīkā bhuvanasya maddhye I marmṛjyamanā mahatē saubhagāya I mahyam dhukṣva yajamanāya kāman I bhūmi rbhūtva mahimanam pupōṣa I tato dēvī vardhayatē payāgṃsi I yajniya yajnam vicayanti śaṃca I ōṣadhīrāpa iha śakvarīśca I yo mā hṛdā manasā yaśca vācā I 58 (10)

T.B.3.7.6.5

yō brahmanā karmanā dvēṣṭi dēvāḥ I yaḥ śrutēna hṛdayēnēṣṇatā ca I tasyēndra vajrēṇa śiraśchinadmi II ūrṇāmṛdu prathamānagg syōnam I dēvēbhyō juṣṭagṃ sadanāya barhiḥ I suvargē lōkē yajamānagṃ hi dhēhi I

māṃ nākasya pṛṣṭhē paramē vyomann ∥ catuḥ śikhaṇḍā yuvatiḥ supēśāḥ l ghṛtapratīkā vayunāni vastē l sā stīryamānā mahatē saubhagāya | 59 (10)

T.B.3.7.6.6

sā mē dhukṣva yajamānāya kāmān | śivā ca mē śagmā caidhi | syōnā ca mē suṣadā caidhi | ūrjasvatī ca mē payasvatī caidhi | iṣamūrjam mē pinvasva | brahma tējō mē pinvasva | kṣatramōjō mē pinvasva | viśam puṣṭim mē pinvasva | āyurannādyam mē pinvasva | prajām paśūn mē pinvasva | 60 (10)

T.B.3.7.6.7

asmin. yajña upa bhūya innu me l avikṣōbhāya paridhīndadhāmi l dhartā dharuṇō dhariyān l agni rdvēṣāgṃsi niritō nudātai l vicchinadmi vidhṛtībhyāgṃ sapatnāṅ l jātān bhrātṛvyān. yē ca janiṣyamaṇāḥ l viśō yantrābhyāṃ vidhamāmyēnān l ahaggsvānā-muttamoʿSsāni dēvāḥ l viśō yantrē nudamānē arātiṃ l viśvaṃ pāpmānamamatiṃ durmarāyuṃ l 61 (10)

T.B.3.7.6.8

sīdantī dēvī sukṛtasya lokē | dhṛtī stho vidhṛtī svadhṛtī |
praṇānmayi dhārayatam | prajām mayi dhārayatam | paśūnmayi dhārayatam |
ayam prastara ubhayasya dhartā | dhartā prayajānā-mutānuyājānām |
sa dādhāra samidhō viśvarupāh | tasminth sruco addhyāsādayāmi |
ārōha pathō juhu dēvayānān | 62 (10)

T.B.3.7.6.9

yatrarṣayaḥ prathamajā yē purāṇāḥ l hiraṇyapakṣāSjirā saṃbhṛtāṅgā l vahāsi mā sukṛtāṃ yatra lokāḥ l avāhaṃ bādha upabhṛtā sapatnāṅ l jātān bhrātṛvyāṇ. yē ca janiṣyamāṇāḥ l dōhai yajñagṃ sudughāmiva dhēnuṃ l ahamuttarō bhūyāsaṃ l adharē mathsapatnāḥ l yo mā vācā manasā durmarāyuḥ l hṛdā-Srātīyā-dabhidāsa-dagnē l 63 (10)

T.B.3.7.6.10

idamásya cittamadháram dhruvāyāḥ l ahamuttárō bhūyāsam l adhárē mathsapatnāḥ l rṣabhoʿSsi śākvaraḥ l ghṛtācināgm sūnuḥ l priyēṇa nāmnā priyē sadási sīda l syōnō mē sīda suṣadáḥ pṛthivyām l pratháyi prajayā paśubhiḥ suvargē lokē l divi sīda pṛthivyā-mantarikṣē l ahamuttárō bhūyāsam l 64 (10)

T.B.3.7.6.11

adharē mathsapatnāḥ I iyagg sthālī ghṛtasya pūrṇā I acchinnapayāḥ śatadhara uthsaḥ I mārutēna śarmaṇā daivyēna II yajñoŚsi sarvataḥ śritaḥ I sarvato māṃ bhūtaṃ bhaviṣya-cchrayatāṃ I śataṃ mē santvāśiṣaḥ I sahasraṃ mē santu sūnṛtāḥ I irāvatīḥ paśumatāḥ I prajāpatirasi sarvataḥ śritaḥ I 65 (10)

T.B.3.7.6.12

sarvatō mām bhūtam bhaviṣya-cchrayatām | śatam mē santvāśiṣaḥ | sahasram mē santu sūnṛtāḥ | irāvatīḥ paśumatīḥ ||
idamindriya-mamṛtam vīryam | anēnēndraya paśavō-Scikithsann |
tēna dēvā avatōpa mām | ihēṣamūrjam yaśaḥ saha ōjaḥ sanēyam |
śṛtam mayi śrayatām || yat pṛthivī-macarattat-praviṣṭam | 66 (10)

T.B.3.7.6.13

yēnāsincad balamindrē prajāpatiņ I idam tacchukram madhu vājinīvat I yēnō-pariṣṭādadhinōn-mahēndram I dadhi mām dhinōtu II ayam vēdaņ pṛthivī-manvavindat I guhā satīm gahanē gahvarēṣu I sa vindatu yajamānāya lōkam I acchidram yajnam bhūrikarmā karōtu II ayam yajnah samasadaddhaviṣmān I ṛcā sāmnā yajuṣā dēvatābhin I 67 (10)

T.B.3.7.6.14

tēna lokānth sūryavato jayēma I indrasya sakhya-mamṛtatva-masyām I yō naḥ kanīya iha kāmayātai I asmin. yajñē yajamānāya mahyam I apa tamindrāgnī bhuvanānnudētām I aham prajām vīravatīm vidēya I agnē vājajit I vājam tvā sarisyantam I vājam jēsyantam I vājinam vājajitam I 68 (10)

T.B.3.7.6.15

vājajityāyai saṃmārjmi | agnimannā-damannādyāya | upahūtō dyauḥ pitā | upa māṃ dyauḥ pitā hvayatāṃ | agni-rāgnīdhrāt | āyuṣē varcasē | jīvātvai puṇyāya | upahūtā pṛthivī mātā | upa mām mātā prthivī hvayatām | agni-rāgnīdhrāt | 69 (10)

T.B.3.7.6.16

āyuṣē varcasē | jīvātvai puṇyayā | manō jyōti rjuṣatāmājyam | vicchinnam yajñagm samimam dadhātu | bṛhaspati-stanutāmimam naḥ | viśvē dēvā iha mādayantām | yam tē agna āvṛścāmi | aham vakṣi pitaścarann | prajām ca tasya mūlam ca | nīcairdēvā nivṛścata | 70 (10)

T.B.3.7.6.17

agnē yō nosbhidāsati | samānō yaśca niṣṭyaḥ | idhmasyeva prakṣāyataḥ | mā tasyōccheṣi kiṃcana | yō māṃ dvēṣṭi jātavēdaḥ | yaṃ cāhaṃ dvēṣmi yaśca māṃ | sarvāggstānagnē saṃdaha | yāggścāhaṃ dvēṣmi yē ca māṃ | agne vājajit | vājaṃ tvā sasṛvāgṃsaṃ | 71 (10)

T.B.3.7.6.18

vājam jigivāgmsam I vājinam vājajitam I vājajityāyai sammārjmi I agni-mannāda-mannādyāya I vēdi rbarhiņ srtagm haviņ I idhmaņ paridhayan srucan I ājyam yajna rcō yajun I yājyāśca vaṣaṭkārān I sam mē samnatayō namantām I idhmasam-nahanē hutē I 72 (10)

T.B.3.7.6.19

d<u>i</u>vaḥ khīlō Svatataḥ | pṛth<u>i</u>vyā addhyutthitaḥ | tēnā sahasrakāṇḍēna | dv<u>i</u>ṣantagṃ śōcayāmasi | dv<u>i</u>ṣanmē bahu śōcatu | ōṣadhē mō ahagṃ śucaṃ | yajña namastē yajña | namō namasca tē yajña | śivēna mē samtisthasva | syōnēna mē samtisthasva | 73 (10)

T.B.3.7.6.20

subhūtēna mē saṃtiṣṭhasva | brahmavarcasēna mē saṃtiṣṭhasva | yajñasyarddhimanu saṃtiṣṭhasva | upa tē yajña namaḥ | upa tē namaḥ | upa tē namaḥ | upa tē namaḥ | triṣphalī kriyamaṇānām | yō nyaṅgō avaśiṣyatē |

rakṣasām bhāgadhēyam I āpastat pravahatāditah ■ 74 (10)

T.B.3.7.6.21

ulūkhalē musalē yacca sūrpe lāsislēsa dṛṣadi yatkapāle lavapruṣo vipruṣaḥ saṃyajāmi l visve dēvā haviridam juṣantām lyajñē yā vipruṣaḥ santi bahvīḥ lagnau tāḥ sarvāḥ sviṣṭāḥ suhutā juhōmi ludyannadya mitramahaḥ lsapatnanmē anīnasaḥ ldivainān. vidyutā jahi lnimrōcannadharān kṛdhi los

T.B.3.7.6.22

udyannadya vi no bhaja | pitā putrēbhyo yatha | dīrghāyutvasya hēśiṣē | tasya no dēhi sūrya | udyannadya mitramahaḥ | ārōhannuttarām divam | hṛdrōgam mama sūrya | harimāṇam ca nāśaya | śukeṣu mē harimāṇam | rōpaṇākasu dadhmasi | 76 (10)

T.B.3.7.6.23

athö hāridravēṣu mē | harimāṇaṃ nidadhmasi || udagādaya-mādityaḥ | viśvēna sahasā saha | dviṣantaṃ mama randhayann | mō ahaṃ dviṣatō radhaṃ || yō naḥ śapādaśapataḥ | yaśca naḥ śapataḥ śapāt | uṣāśca tasmai nimrukca | sarvaṃ pāpagṃ samūhatāṃ () || 77 (10)

T.B.3.7.6.24

yō naḥ sapatnō yō raṇaḥ | marto Sbhidāsati dēvāḥ | idhmasyeva prakṣāyataḥ | mā tasyōccheṣi kiñcana | avasṛṣṭaḥ parapata | śarō brahmasagṃśitaḥ | gacchā Smitrān praviśa | maiṣāṃ kaṃcanōcchiṣaḥ | 78 (8) (patiḥ - prajāpatayē - tapasvī - vācā - saubhagāya - paśūnme pinvasva - durmarāyuṃ - devayāna - nagnē - Sntarikṣē Shamuttarō bhūyāsaṃ - prajāpatirasi sarvataḥ śritaḥ - praviṣṭaṃ - dēvatabhir - vājajitaṃ - pṛthivī hvayatāmagnirāgnadhrād - vṛścata - sasṛvāgṃsagṃ - hutē - syōnēna mē samtiṣṭhasvē - taḥ - kṛdhi- dadhma - syūhatā - maṣṭau ca)

(A6)

■ 3.7.7 anuvākam 7

sōmāṅga.bhūtēṣu mantrēṣu-dīkṣāmārabhyāgnīṣōmayi paśuparyantē prayōgē śēsabhūtā mantrāh

T.B.3.7.7.1

sakṣēdaṃ paśya | vidhartaridaṃ paśya | nākēdaṃ paśya | ramatiḥ paniṣṭhā | rtaṃ varṣiṣṭhaṃ | amṛtā yānyāhuḥ | sūryō variṣṭhō akṣabhirvibhati | anu dyāvapṛthivī dēvaputrē | dīkṣāssi tapasō yōniḥ | tapossi brahmaṇō yōniḥ | 79 (10)

T.B.3.7.7.2

brahmāsi kṣatrasya yōniḥ | kṣatramasyrtasya yōniḥ | rtamasi bhūrārabhē | śraddhām manasā | dīkṣām tapasā | viśvasya bhuvanasyādhipatnīm | sarvē kāmā yajamānasya santu || vātam prāṇam manasāsnvārabhāmahē | prajāpatim yō bhuvanasya gōpāḥ | sa no mṛtyōstrāyatām pātvagṃhasaḥ | 80 (10)

T.B.3.7.7.3

jyōgj<u>ī</u>vā jarāmásīmahi ∥ indrá śākvara gāyatrīm prapadyē ∣ tām te yunajmi ∣ indrá śākvara triṣṭubham prapadyē ∣ tām te yunajmi ∣ indrá śākvara jagatīm prapadyē ∣ tām te yunajmi ∣ indrá śākvarānuṣṭubham prapadyē ∣ tām te yunajmi ∣ indrá śākvara paṅktim prapadyē ∣ tām te yunajmi ∣

T.B.3.7.7.4

tāṃ tē yunajmi lāShaṃ dīkṣāmaruha-mṛtasya patnīṃ l gāyatrēṇa chandasā brahmaṇā ca l ṛtagṃ satyeSdhāyi l satyamṛteSdhāyi rtaṃ ca mē satyaṃ cabhūtāṃ l jyōtirabhūvagṃ suvaragamaṃ l suvargaṃ lōkaṃ nākasya pṛṣṭhaṃ l bradhnasya viṣṭapamagamaṃ l pṛthivī dīkṣā l 82 (10)

T.B.3.7.7.5

tayā Sgni rdīkṣayā dīkṣitaḥ | yayā Sgni rdīkṣayā dīkṣitaḥ | tayā tvā dīkṣayā dīkṣayāmi | antarikṣaṃ dīkṣā | tayā vāyu rdīkṣayā dīkṣitaḥ | yayā vāyu rdīkṣayā dīkṣitaḥ | tayā tvā dīkṣayā dīkṣayāmi | dyau rdīkṣā | tayā SSdityō dīkṣayā dīkṣitaḥ |

yayāSSdityō dīkṣayā dīkṣitaḥ | 83 (10)

T.B.3.7.7.6

taya tva dīkṣaya dīkṣayami | diśo dīkṣā |
taya candrama dīkṣaya dīkṣitaḥ |
yaya candrama dīkṣaya dīkṣitaḥ | taya tva dīkṣaya dīkṣayami |
āpo dīkṣā | taya varuṇo rāja dīkṣaya dīkṣitaḥ |
yaya varuṇo rāja dīkṣaya dīkṣitaḥ |
taya tva dīkṣaya dīkṣayami |
ōṣadhayō dīkṣā | 84 (10)

T.B.3.7.7.7

tayā sōmō rājā dīkṣayā dīkṣitaḥ yayā sōmō rājā dīkṣayā dīkṣitaḥ tayā tvā dīkṣayā dīkṣayāmi vāg dīkṣā tayā prāṇō dīkṣayā dīkṣitaḥ yayā prāṇō dīkṣayā dīkṣitaḥ tayā tvā dīkṣayā dīkṣayāmi pṛthivī tvā dīkṣamāṇamanu dīkṣatāṃ antarikṣaṃ tvā dīkṣamāṇamanu dīkṣatāṃ dyaustvā dīkṣamāṇamanu dīkṣatāṃ 85 (10)

T.B.3.7.7.8

diśastvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l āpastvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l ōṣadhayastvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l vāktvā dīkṣamāṇamanu dīkṣatāṃ l rcastvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l sāmāni tvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l yajūgṃṣi tvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ l ahasca rātrisca l kṛṣisca vṛṣṭisca l tviṣiscā-pacitisca l 86 (10)

T.B.3.7.7.9

āpaścauṣadhayaśca | ūrkca sūnṛta ca | tāstvā dīkṣamāṇamanu dīkṣantāṃ || svē dakṣē dakṣapitēha sida | dēvānāgṃ sumnō mahatē raṇāya | svāsastha-stanuvā samviśasva | pitēvaidhi sūnava ā suśēvaḥ | śivō mā śivamāviśa | satyaṃ ma ātmā | śraddhā mē Skṣitiḥ | 87 (10)

T.B.3.7.7.10

tapo mē pratisthā | savitr-prasūtā mā diso dīksayantu | satyamasmi |

aham tvadasmi madasi tvamētat | mamāsi yōnistava yōnirasmi | mamaiva sanvaha havyānyagnē | putrah pitrē lokakr-jjātavēdah | ājuhvānah supratīkah purastāt | agnē svām yōnimāsīda sādhyā | asminth sadhasthē adhyuttarasminn | 88 (10)

T.B.3.7.7.11

viśve deva yajamanaśca sidata | ekamise visnustva-Snvetu | dve ūrje visnustvaSnvetu | trīni vrataya visnustva-Snvetu | catvari māyo bhavaya visnustva-Snvetu | pañca paśubhyo visnustva-Snvetu | sadrayasposaya visnustva-Snvetu | sapta saptabhyo hōtrabhyo visnustva-Snvetu | sakhayah saptapada abhūma | sakhyam te gameyam | 89 (10)

T.B.3.7.7.12

sakhyāttē mā yöṣaṃ | sakhyānmē mā yöṣṭhāḥ | sāऽsi subrahmaṇyē | tasyāstē pṛthivī pādaḥ | sāऽsi subrahmaṇyē | tasyāstē Sntarikṣaṃ pādaḥ | sāऽsi subrahmaṇyē | tasyāstē dyauḥ pādaḥ | sāऽsi subrahmaṇyē | tasyāstē diśaḥ pādaḥ | 90 (10)

T.B.3.7.7.13

parō rajāstē pañcamaḥ pādaḥ | sā na iṣamūrjaṃ dhukṣva |
tēja indriyaṃ | brahmavarcasa-mannādyaṃ | vimimē tvā payasvatīṃ |
dēvānāṃ dhēnugṃ sudughā-manapa-sphurantīṃ | indraḥ sōmaṃ pibatu |
kṣēmo astu naḥ | imāṃ narāḥ kṛṇuta vēdimētya |
vasumatīgṃ rudravatī-mādityavatīṃ | 91 (10)

T.B.3.7.7.14

varṣmandivaḥ | nābha pṛthivyāḥ | yathā Syaṃ yajamānō na riṣyēt | dēvasya savituḥ savē | catuḥ śikhaṇḍā yuvatiḥ supēśaḥ | ghṛtapratīkā bhuvanasya madhyē | tasyāgṃ supaṛṇāvadhi yau niviṣṭau | tayō rdēvānāmadhi bhāgadhēyaṃ | apa janyaṃ bhayaṃ nuda | apa cakrāṇi vartaya () | gṛhagṃ sōmasya gacchataṃ | na vā uvētanmriyasē na riṣyasi | dēvāgṃ idēṣi pathibhiḥ sugēbhiḥ | yatra yanti sukṛtō nāpi duṣkṛtaḥ | tatra tvā dēvaḥ savitā dadhātu | 92 (15) (brahmaṇō yōni - ragṃhasaḥ - paṅktiṃ prapadyē - dīkṣā - yayā Sādityō dīkṣayā dīkṣita - stayā tvā dīkṣayā dīkṣayāmyōṣadhayō dīkṣā - dyaustvā

```
dīkṣamāṇamanu dīkṣatā - mapacitiścā - kṣiti - ruttarasmin - gamēyam - diśaḥ pāda - ādityavatīm - vartaya pañca ca)

(A7)
```

■ 3.7.8 anuvākam 8 paśuviṣayā acchidramantrāh

T.B.3.7.8.1

```
yadasya pārē rajasah | śukram jyōti-rajayata | tannah parṣadati dviṣah | agnē vaiśvānara svāhā | yasmādbhīṣā-Svāśiṣṭhāh | tatō nō abhayam kṛdhi | prajābhyah sarvābhyō mṛḍa | namō rudrāya mīḍhuṣē | yasmādbhīṣā nyaṣadah | tatō nō abhayam kṛdhi | 93 (10)
```

T.B.3.7.8.2

```
prajābhyah sarvābhyō mṛḍa | namō rudrāya mīḍhuṣĒ ||
udusra tiṣṭha pratitiṣṭha mā riṣah | mēmaṃ yajñaṃ yajamānaṃ ca rīriṣah |
suvargē lokē yajamānagṃ hi dhēhi | śaṃ na ēdhi dvipadē śaṃ catuṣpadē ||
yasmādbhīṣā-Svēpiṣṭhāh palāyiṣṭhāh samajñāsthāh |
tato no abhayaṃ kṛdhi |
prajābhyah sarvābhyō mṛḍa | namo rudrāya mīḍhuṣĒ || 94 (10)
```

T.B.3.7.8.3

```
ya idamakaḥ I tasmai namaḥ I tasmai svāhā II
na vā u vētanmriyasē[1] I āśānāṃ tvā[2] viśvā āśāḥ[3] II
yajñasya hi stha rtviyau I
indrāgnī cētanasya ca I hutāhutasya trpyataṃ I ahutasya hutasya ca I
hutasya cāhutasya ca () I ahutasya hutasya ca I
indrāgnī asya sōmasya I vītaṃ pibataṃ juṣēthāṃ II
mā yajamānaṃ tamo vidat I martvijo mo imāḥ prajāḥ I
mā yaḥ sōmamimaṃ pibāt I sagṃsṛṣṭamubhayaṃ krtaṃ II 95 (17)
(krdhi - mīḍhuṣē - Shutasya ca sapta ca)
```

(8A)

T.B.3.7.9.1

anāgasastvā vayam I indrēņa prēsitā upa I vāyustē astvagmsabhūh I mitrastē astvagmsabhūh I varunastē astvagmsabhūh I apām kṣayā rtasya garbhāh I bhuvanasya gōpāh syēnā atithayah I parvatānām kakubhah prayutō napātārah I vagnunēndragģ hvayata I ghōṣēnāmi-vāggscātayata I 96 (10)

T.B.3.7.9.2

yuktāḥ stha vahata | dēvā grāvāṇa indurindra ityavādiṣuḥ | ēndramacucyavuḥ paramasyāḥ parāvata: | āSsmāth sadhasthāt | ōrōrantarikṣāt | ā subhūtamasuṣavuḥ | brahmavarcasaṃ ma āSsuṣavuḥ | samarē rakṣāgġsyavadhiṣuḥ | apahataṃ brahmajyasya | vākca tvā manaśca śrīṇītāṃ | 97 (10)

T.B.3.7.9.3

prāṇaśca tvā Spāṇaśca śrīṇītāṃ | cakṣuśca tvā śrōtram ca śrīṇītām | dakṣaśca tvā balam ca śrīṇītām | ōjaśca tvā sahaśca śrīṇītām | āyuśca tvā jarā ca śrīṇītām | ātmā ca tvā tanūśca śrīṇītām | śrtāya tvā śrtēbhyastvā | srtāya tvā śrtēbhyastvā | yamindramāhu rvaruṇam yamāhuḥ | yam mitramāhur yamu satyamāhuḥ | 98 (10)

T.B.3.7.9.4

yō dēvānām dēvatamastapōjāḥ | tasmai tvā tēbhyastvā | mayi tyadindriyam mahat | mayi dakṣō mayi kratuḥ | mayi dhāyi suvīryām | trisuggharmō vibhātu mē | ākūtyā manasā saha | virājā jyōtiṣā saha | yajñēna payasā saha | tasya dōhamasīmahi | 99 (10)

T.B.3.7.9.5

tasya sumnamasīmahi | tasya bhakṣamasīmahi | vāgjuṣāṇā sōmasya tṛpyatu | mitrō janān[4] pra sa mitra[5] | yasmānna jātaḥ paro anyō asti | ya āvivēsa bhuvanāni visvā | prajāpatiḥ prajayā samvidānaḥ | trīṇi jyōtīgṃṣi sacatē sa ṣoḍasī | ēṣa brahmā ya ṛtviyaḥ |

indro nāma śruto gaņē ▮ 100 (10)

T.B.3.7.9.6

pra te mahē vidathe Sáagmsisagm harī I ya rtviyah pra te vanvē I vanuso haryatam madām I indro nāma ghrtam na yah I haribhiścāru sēcatē I śruto gaṇa ā tvā viśantu I harivarpasamgirah II indrādhipatē-Sdhipatistvam dēvānāmasi I adhipatim mām I āyusmantam varcasvantam manusyēsu kuru II 101 (10)

T.B.3.7.9.7

indráśca samrād varúņaśca rājā I tau tē bhakṣaṃ cákraturagrá ētaṃ I tayōranu bhakṣaṃ bhakṣayāmi I vāgjuṣāṇā sōmásya tṛpyatu II prajāpati rviśvakarmā I tasya mano dēvaṃ yajñēna rāddhyāsaṃ I arthē gā asya jahitaḥ I avasānapatē-Svasānam mē vinda II namo rūdrāya vāstōṣpatayē I āyanē vidravaņē I 102 (10)

T.B.3.7.9.8

udyānē yatparāyanē | āvartanē vivartanē | yō gopāyati tagm huvē | yānyapāmityā-nyapratīttā-nyasmi | yamasya balinā carāmi | ihaiva santah prati tadyātayāmah | jīvā jīvēbhyō niharāma ēnat | anṛṇā asminna-nṛṇāh parasminn | tṛtīyē lōkē anṛṇāh syāma | yē dēvayānā uta pitṛyāṇāh | 103 (10)

T.B.3.7.9.9

sarvān pathō anṛṇā ākṣiyēma I idamū nu śrēyō-Svasāna-māganma I śivē no dyāvāpṛthivī ubhē imē I gōmaddhana-vadaśvava-dūrjasvat I suvīrā vīrairanu saṃcarēma II arkaḥ pavitragṃ rajasō vimānaḥ I punāti dēvānāṃ bhuvanāni viśvā I dyāvāpṛthivī payasā samvidānē I ghṛtaṃ duhātē amṛtaṃ prapinē II pavitramarkō rajasō vimānaḥ () I punāti dēvānāṃ bhuvanāni viśvā I suva rjyōti ryaśō mahat I aśīmahi gādhamuta pratiṣṭhāṃ II 104 (13) (cātayata - śrīṇītāgṃ - satyamāhu - raśīmahi - gaṇē - kuru - vidravaṇē - pitṛyāṇā - arkō rajasō vimānastrīṇi ca)

(A9)

T.B.3.7.10.1

udastāmphsīth savitā mitro aryamā | sarvā-namitrā-navadhīdyugēna | bṛhantam māmakara-dvīravantam | rathantarē śrayasva svāhā pṛthivyām | vāmadēvyē śrayasva svāhā-Sntarikṣē | bṛhati śrayasva svāhā divi | bṛhatā tvopastabhnomi | ā tvā dadē yaśasē vīryāya ca | asmāsva-ghniyā yūyam dadhāthēndriyam payah | yastē draphso yasta udarṣah | 105 (10)

T.B.3.7.10.2

daivyah kētu rvisvam bhuvana-māvivēsa I sa nah pāhyaristyai svāhā I anu mā sarvo yajno-Syametu I visve dēvā marutah sāmārkah I āpriya schandāgmsi nivido yajūgmsi I asyai prthivyai yadyajniyam I prajāpatē rvartanimanu vartasva I anu vīrairanu rāddhyāma gobhih I anvasvairanu sarvairu pustaih I anu prajayā-Snvindriyēna I 106 (10)

T.B.3.7.10.3

dēvā no yajña-mṛjudhā nayantu || prati kṣatrē prati tiṣṭhāmi rāṣṭrē |
pratyaśveṣu pratitiṣṭhāmi gōṣu | prati prajāyām prati tiṣṭhāmi bhavye |
viśvamanyāsbhi vāvṛdhē | tadanyasyā-madhiśritam | divē ca viśvakarmanē |
pṛthivyai cakaram namaḥ || askāndyauḥ pṛthivīm |
askānṛṣabhō yuvā gāḥ | 107 (10)

T.B.3.7.10.4

skannēmā viśvā bhuvanā | skannō yajñaḥ prajanayatu | askānajani prājani | ā skannājjāyatē vṛṣā | skannāt prajaniṣīmahi | yē dēvā yēṣāmidaṃ bhāgadhēyaṃ babhūva | yēṣāṃ prayājā utānūyājāḥ | indrajyēṣṭhēbhyō varuṇarājabhyaḥ | agnihōtṛbhyō dēvēbhyaḥ svāhā | uta tyā nō divā matiḥ | 108 (10)

T.B.3.7.10.5

aditirūtyā-SSgamat | sā śantācī mayaskarat | apa sridhaḥ ∥ uta tyā daivyā bhiṣajā | śam naskaratō aśvinā | yūyātā-masmadrapaḥ |

apa sridhaḥ ∥ śamagni-ragnibhiskarat | śam nastapatu sūryaḥ | śam vāto vātvarapāḥ | 109 (10)

T.B.3.7.10.6

apa sridhaḥ II taditpadam na vicikēta vidvān I yanmṛtaḥ punarapyēti jīvān I trivṛdyad bhuvanasya rathavṛt I jīvō garbhō na mṛtaḥ sa jīvāt II pratyasmai pipīṣatē I viśvāni viduṣē bhara I aram gamāya jagmavē I apaścāddaghvanē narē II indurindrama-vāgāt () I indorindro-Spāt I tasya ta indavindra-pītasya madhumataḥ I upahūtasyopahūtō bhakṣayāmi II 110 (13) (udaṛṣa - indriyēṇa - gā - mati - rarapā - agātrīṇi ca) (A10)

∥ 3.7.11 anuvākam 11 daršapūrņamāsaprāyaścittamantrāḥ ∥

T.B.3.7.11.1

brahma pratisthā manaso brahma vācaḥ I brahma yajñānāgṃ haviṣā-mājyasya I atiriktaṃ karmaṇō yacca hīnaṃ I yajñaḥ parvaṇi pratiranneti kalpayann I svāhākṛtā-SShutiretu dēvān II āśrāvitamatyāśrāvitaṃ I vaṣaṭkṛta-matyanuktaṃ ca yajñē I atiriktaṃ karmaṇō yacca hīnaṃ I yajñaḥ parvaṇi pratiranneti kalpayann I svāhākṛtā-SShutiretu dēvān II 111 (10)

T.B.3.7.11.2

yadvö dēvā atipādayāni | vācā citprayatam dēva hēḍanam | arāyō asmāgm abhi-ducchunāyatē | anyatrāsman-marutasta-nnidhētana | tatam ma āpastadu tāyatē punah | svādhiṣṭhā dhītirucathāya śasyatē | ayagm samudra uta viśvabhēṣajah | svāhā-kṛtasya samutṛpṇuta rbhuvah | udvayam tamasaspari[6] | udu tyam[7] citram[8] | 112 (10)

T.B.3.7.11.3

imam mė varuna[9] tattva yami[10] I tvam no agne[11]

sa tvaṃ no agnē[12] | tvamagnē ayāssi[13] prajāpatē[14] ||
imaṃ jīvēbhyaḥ paridhiṃ dadhāmi | maiṣāṃ nu gādaparō ardhamētaṃ |
śataṃ jīvantu śaradaḥ purūcīḥ | tirō mṛtyuṃ dadhatāṃ parvatēna ||
iṣṭēbhyaḥ svāhā vaṣaḍaniṣṭēbhyaḥ svāhā |
bhēṣajaṃ duriṣṭyai svāhā niṣkṛtyai svāhā |
daurardhyai svāhā daivībhya-stanūbhyaḥ svāhā | 113 (10)

T.B.3.7.11.4

rddhyai svāhā samrddhyai svāhā | yata indra bhayāmahē | tatō nō abhayam kṛdhi | maghavañchagdhi tava tanna ūtaye | vi dviṣō vi mṛdhō jahi | svastidā viśaspatiḥ | vṛtrahā vimṛdhō vaśī | vṛṣēndraḥ pura etu naḥ | svastidā abhayam karaḥ | ābhi rgīrbhi ryadato na ūnam | 114 (10)

T.B.3.7.11.5

āpyāyaya harivō vardhamānaḥ I yadā stōtrbhyō mahi gōtrā rujāsi I bhūyiṣṭhabhājō adha tē syāma II anājñātaṃ yadājñātaṃ I yajñasya kriyatē mithu I agnē tadasya kalpaya I tvagṃ hi vēttha yathātathaṃ II puruṣa saṃmitō yajñaḥ I yajñaḥ puruṣa saṃmitaḥ I agnē tadasya kalpaya () I tvagṃ hi vēttha yathātathaṃ II yat pākatrā manasā dīnadakṣā na I yajñasya manvatē martāsaḥ I agniṣṭaddhōtā kratuvidvijānann I yajiṣṭhō dēvāgṃ ṛtuśō yajāti II 115 (15) (dēvāgg - ścitraṃ - tanūbhyaḥ svāhō - naṃ - puruṣasaṃmitōऽgnē tadasya kalpaya pañca ca)

(A11)

■ 3.7.12 anuvākam 12 agniştōmādau yajamānajapyā mantraviśēṣāh

T.B.3.7.12.1

yaddėvā dēvahēdanam | dēvāsaścakṛmā vayam | ādityā-stasmānmā muncata | rtasyartēna māmuta | dēvā jīvanakāmyā yat | vācā Snṛtamūdima | agnirmā tasmādēnasaḥ | gārhapatyaḥ pramuncatu | duritā yāni cakṛma | karōtu māmanē nasām | 116 (10)

T.B.3.7.12.2

rtēna dyāvāpṛthivī I rtēna tvagm sarasvati I rtānmā muñcatāgmhasah I yadanya kṛtamārima II sajātasagmsāduta vā jāmisagmsāt I jyāyasah sagmsāduta vā kanīyasah I anājñātam dēvakṛtam yadēnah I tasmāttvamasmā-ñjātavēdō mumugdhi II yadvācā yanmanasā I bāhubhyā-mūrubhyā-maṣṭhīvadbhyām I 117 (10)

T.B.3.7.12.3

śiśñai ryadanṛtaṃ cakṛmā vayaṃ l agnirmā tasmādēnasaḥ ll yaddhastabhyāṃ cakara kilbiṣāṇi lakṣāṇāṃ vagnumupa jighnamānaḥ ldūrēpaśyā ca rāṣṭrabhṛcca ltānyaphsarasā-vanudattā-mṛṇāni ll adīvyannṛṇaṃ yadahaṃ cakāra lyadvāsdāsyanth saṃjagārā janābhyaḥ lagnirmā tasmādēnasaḥ ll yanmayi mātā garbhab sati l 118 (10)

T.B.3.7.12.4

ēnascakāra yatpitā I agnirmā tasmādēnasaņ II yadā pipēsa mātaram pitaram I putraņ pramuditō dhayann I ahigmsitau pitarau mayā tat I tadagnē anrīnō bhavāmi II yadantariksam prthivīmuta dyām I yanmātaram pitaram vā jihigmsima I agnirmā tasmādēnasaņ II yadāsasā nisasā yatparāsasā I 119 (10)

T.B.3.7.12.5

yadēnasca kṛmā nūtanam yatpurāṇam | agnirmā tasmādēnasaḥ | atikrāmāmi duritam yadēnah | jahāmi ripram paramē sadhasthē | yatra yanti sukṛtō nāpi duṣkṛtaḥ | tamārohāmi sukṛtām nu lokam | tritē dēvā amṛjatai-tadēnah | trita ētanmanuṣyēṣu māmṛjē | tatō mā yadi kiṃcidānasē | agnirmā tasmādēnasaḥ | 120 (10)

T.B.3.7.12.6

gārhapatyah pramuncatu | duritā yāni cakṛma | karōtu māmanēnasām | divi jātā aphsu jātāh | yā jātā ōṣadhībhyah | athō yā agnijā āpah | tā nah śundhantu śundhanīh | yadāpō naktam duritam carāma | yadvā divā nūtanam yatpurāṇam | hiranya-varṇāstata utpunīta nah () | imam mē varuṇa[15] tattvā yāmi[16] | tvam no agnē[17] sa tvam no agnē[18] | tvamagnē ayā Ssi[19] | 121 (13)

(anēnasa - maṣṭhīvadbhyāgṃ - sati - parāśasā́SSnaśé - Sgnirmā tasmādēnasaḥ - punīta nastrīṇi ca)

(A12)

Special Korvai/Sequence

(yaddėvā dēvā rtēna sajātasagm sādyadvācā yaddhasthābhyāmadīvyam yanmayi mātā yadāpipēsa yadamtariksam yadāsasāstikrāmāmi tritē dēvā divi jātā aphsujātā yadāpa imam mē varuņa tatvāyāmi tvanno agnē sa tvanno agnē tvamagnē ayāsil)

∥ 3.7.13 anuvākam 13 avabhrthē karmani rjīsaprōksanamantrāh ∥

T.B.3.7.13.1

yattē grāv.ṇṇā cicchiduḥ sōma rājann |
priyāṇyaṅgāni svadhitā parūgṃṣi | tathsaṃdhath svājyēnōta vardhayasva |
anāgasō adhamithsaṃkṣayēma | yattē grāvā bāhucyutō acucyavuḥ |
narō yattē duduhu rdakṣiṇēna | tatta āpyāyatāṃ tattē |
niṣṭyāyatāṃ dēva sōma | yattē tvacaṃ bibhiduryacca yōniṃ |
yadāsthānāt pracyutō vēnasi tmanā | 122 (10)

T.B.3.7.13.2

tvayā tathsoma guptamastu naḥ I sā naḥ saṃdhā-Ssatparamē vyomann II ahāccharīram payasā samētya I anyo Snyo bhavati varņo asya I tasmin vayamupahūtāstava smaḥ I ā no bhaja sadasi viśvarūpē II nrcakṣāḥ soma uta śuśrugastu I mā no vihāsīdgira āvrņānaḥ I anāgā-stanuvo vāvrdhānaḥ I ā no rūpam vahatu jāyamānaḥ II 123 (10)

T.B.3.7.13.3

upakṣaranti juhvo ghṛtēna | priyāṇyaṅgāni tava vardhayantīḥ | tasmai tē sōma nama idvaṣaṭca | upa mā rājanth sukṛtē hvayasva | saṃ praṇāpānābhyāgṃ samu cakṣuṣā tvaṃ | sagg śrōtreṇa gacchasva sōma rājann | yatta āsthitagṃ śamu tatte astu | jānītānnaḥ saṃgamanē pathīnāṃ ||

ētam jānītātparamē vyōmann \mid vṛkah sadhasthā vida rūpamasya \mid 124 (10)

T.B.3.7.13.4

yadāgacchāt pathibhi rdēvayānaiḥ I iṣṭāpūrtē kṛṇutā-dāvirasmai II ariṣṭō rājannagadaḥ parehi I namastē astu cakṣasē raghūyatē I nākamāroha saha yajamānēna I sūryam gacchatātparamē vyomann II abhūddēvaḥ savitā vandyō nu naḥ I idānīmahna upavācyō nṛbhiḥ I vi yō ratnā bhajati mānavēbhyaḥ I śrēṣṭham nō atra draviṇam yathā dadhat () II upa nō mitrāvaruṇā-vihāvatam I anvādāddhyā-thāmiha naḥ sakhāyā I ādityānām prasitir hētiḥ I ugrā śatāpāṣṭhā ghaviṣā pariṇō vṛṇaktu II āpyāyasva[20] saṃ tē[21] II 125 (15) (tmanā - jāyamānō - Ssya - dadhat pañca ca)

∥ 3.7.14 anuvākaṃ 14 avabhṛthē karmaṇi sēcanādimantrāḥ ∥

T.B.3.7.14.1

```
yaddidīkṣē manasā yacca vācā I yadva prāṇaiscakṣuṣā yacca srōtreṇa I yadrētasā mithunēnā-pyātmanā I adbhyō lokā dadhirē tēja indriyam I sukrā dīkṣāyai tapasō vimōcanīḥ I āpo vimoktrī rmayi tēja indriyam II yadrcā sāmnā yajuṣā I pasūnām carman. haviṣā didīkṣē I yacchandobhi-rōṣadhībhi-rvanaspatau I adbhyō lokā dadhirē tēja indriyam I 126 (10)
```

T.B.3.7.14.2

```
śukrā dīkṣāyai tapaso vimocanih lapo vimoktrī rmayi tēja indriyam lyēna brahma yēna kṣatram lyēnēndrāgnī prajāpatih somo varuņo yēna rājā lviśvē dēvā ṛṣayō yēna prāṇāh ladbhyō lōkā dadhirē tēja indriyam lśukrā dīkṣāyai tapaso vimocanih lāpō vimoktrī rmayi tēja indriyam lapām puṣpamasyō-ṣadhīnāgm rasah lsōmasya priyam dhāma l 127 (10)
```

T.B.3.7.14.3

agnēḥ priyatamagm haviḥ svāhā I apām puṣpa-masyōṣadhīnāgm rasaḥ I sōmasya priyam dhāma I indrasya priyatamagm haviḥ svāhā I apām puṣpamasyō-ṣadhīnāgm rasaḥ I sōmasya priyam dhāma I viśvēṣām dēvānām priyatamagm haviḥ svāhā I vayagm soma vratē tava I manastanūṣu piprataḥ I prajāvantō asīmahi I 128 (10)

T.B.3.7.14.4

dēvēbhyaḥ pitrbhyaḥ svāha । somyēbhyaḥ pitrbhyaḥ svāha । kavyēbhyaḥ pitrbhyaḥ svāha ॥ dēvāsa iha mādayadhvaṃ । somyāsa iha mādayadhvaṃ । kavyāsa iha mādayadhvaṃ ॥ anantaritāḥ pitaraḥ somyāḥ somapīthāt ॥ apaitu mṛtyuramṛtaṃ na āganh । vaivasvatō no abhayam kṛṇōtu । parṇaṃ vanaspatēriva । 129 (10)

T.B.3.7.14.5

abhi naḥ śīyatāgṃ rayiḥ | sacatāṃ naḥ śacīpatiḥ ||
paraṃ mṛtyō anuparehi panthāṃ | yastē sva itarō dēvayānāt |
cakṣuṣmatē śṛṇvatē tē bravīmi | mā naḥ prajāgṃ rīriṣō mōta vīrān ||
idamū nu śrēyoŚvasāna-māganma | yadgōjid-dhanaji-daśvajidyat |
parṇaṃ vanaspateriva | abhi naḥ śīyatāgṃ rayiḥ () |
sacatāṃ naḥ śacīpatiḥ || 130 (11)
(vanaspatavadbhyō lōkā dadhirē tēja indriyaṃ dhāmā - śīmahī - vā - bhi
naḥ śīyatāgṃ rayirēkaṃ ca)

(A14)

Prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(sarvān. - yad viṣṣaṇṇēna - vi vai - yāḥ purastād - dēvā dēvēṣu - paristṛṇīta - sakṣēdaṃ - yadasya pārē - Snāgasa - udastāṃphsīd - brahma pratiṣṭhā - yaddēvā - yattē grāv.ṇṇā - yad didīkṣē caturdaśa)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(sarvān - bhūtimēva - yāmēvāphsvāhutim - vratānām - parņavalkaḥ - sōmyānā - masmin. yajñē - Sgnē yō nō - jyōgjīvāḥ - parōrajāstē - pratē mahē - brahma pratiṣṭhā - gārhapatyā strigṃśaduttaraśataṃ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 7th Prapaatakam :-

(sarvān.cacīpatih)

∥ harih ōm ∥

∥ kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaņē tṛtīyāṣṭakē saptamaḥ prapāṭhakaḥ samāptaḥ ∥

Appendix (of Expansions)

T.B.3.7.8.3 - na vā u vētanmriyasē[1]

na vā uvētanmriyasē na risyasi dēvāgm idēsi pathibhih sugēbhih l harī tē yunjā prsatī abhūtāmupāsthād-vājī dhuri rāsabhasya | [1]

(Appearing in T.S.4.6.9.4)

$\underline{\text{T.B.3.7.8.3}}$ - $\bar{\text{a}}\dot{\text{s}}\bar{\text{a}}\bar{\text{n}}\bar{\text{a}}m$ $\text{tv}\bar{\text{a}}[2]$, $\text{vi}\dot{\text{s}}v\bar{\text{a}}$ $\bar{\text{a}}\dot{\text{s}}\bar{\text{a}}h[3]$

āśānāṃ tvā SSśāpālēbhyaḥ | caturbhyo amṛtebhyaḥ | idaṃ bhūtasyādhyakṣēbhyaḥ | vidhēma haviṣā vayam | [2] viśvā āśā madhunā sagṃsṛjāmi | anamīvā āpa ōṣadhayō bhavantu | ayaṃ yajamānō mṛdhō vyasyatām | agṛbhītāḥ paśavaḥ santu sarve | [3]

(Both [2] and [3] appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.7.9.5 - mitro janan[4] pra sa mitra[5]

mitro janān yātayati prajānan mitro dādhāra pṛthivīmuta dyām I mitrah kṛṣṭīranimiṣāSbhi caṣṭē satyāya havyam ghṛtavad-vidhēma II [4] pra sa mitra marto astu prayasvān. yasta āditya sikṣati vratēna I na hanyatē na jīyatē tvoto nainamagṃho asnotyantito na dūrāt II [5]

(Both [4] and [5] appearing in T.S.3.4.11.5

T.B.3.7.11.2 - udvayam tamasaspari[6]

udvayam tamasaspari pasyanto jyōtiruttaram ∣ devam devatra sūryamaganma jyōtiruttamam ∥ [6]

<u>T.B.3.7.11.2</u> - udu tyam[7] citram[8]

udu tyam jātavēdasam dēvam vahanti kētavah I dṛśē viśvāya sūryām I [7] citram dēvānā-mudagādanīkam cakṣur mitrasya varunasyā Sgnēh I ās prā dyāvāpṛthivī antarikṣagṃ sūrya ātmā jagatastasthuṣaśca I [8]

(Both [7] and 8] appearing in T.S.1.4.43.1)

T.B.3.7.11.3 - imam me varuna[9] tattva yāmi[10]

imam mē varuņa śrudhī havamadyā ca mrdaya I tvāmavasyurā cakē I [9] tattvā yāmi brahmanā vandamāna-stadā śāstē yajamāno havirbhih I ahēdamāno varuņēha bodhyuruśagmsa mā na āyuh pramoṣīh I [10]

(Both [9] and 10] appearing in T.S.2.1.11.6)

<u>T.B.3.7.11.3</u> - tvam no agne[11] sa tvam no agne[12]

tvam no agne varunasya vidvan devasya hedosva yasi sişthah I yajiştho vahni tamah sosucano visva dveşagmsi pramumugdhyasmat II [11] sa tvamno agnesvamo bhavoti nediştho asya uşaso vyuştau I ava yakşva no varunagm rarano vihi mrdikagm suhavo na edhi II [12]

(Both [11] and 12] appearing in T.S.2.5.12.3)

$\underline{\text{T.B.3.7.11.3}}$ - tvamågnē $\underline{\text{aya}}$ $\underline{\text{Ssi}}$ [13] prajāpatē[14]

tvamagnē ayā Ssi \mid ayā sanmanasā hitah \mid ayā san.havyam thiṣē \mid ayā no dhēhi bhēṣajam \mid iṣṭō agnirāhutah \mid svāhākṛtah pipartu nah \mid svagā dēvēbhya idam namah \mid [13]

([13] appearing in T.B.2.4.1.9)

prajāpatē na tvadētānyanyō viśvā jātāni pari tā babhūva | yatkāmāstē juhumastannō astu vayagg syāma patayō rayīnām | [14]

([14] appearing in T.S.1.8.14.2)

<u>T.B.3.7.12.6</u> - <u>i</u>mam me varuna[15] tattva yāmi[16]

Item no.[15] is same as [9] above

Item no.[16] is same as [10] above

T.B.3.7.12.6 - tvam no agne[17] sa tvam no agne[18]

Item no.[17] is same as [11] above

Item no.[18] is same as [12] above

T.B.3.7.12.6 - tvamagne ayassi[19]

Item no.[19] is same as [13] above

<u>T.B.3.7.13.4</u> - āpyāyasva[20] sam te [21]

ā pyāyasva samētu tē viśvatah sōma vṛṣṇiyam l bhavā vājasya saṅgathē | [20] saṃ tē payāgṃsi samu yantu vājāh saṃ vṛṣṇiyā-nyabhimātiṣāhah l āpyāyamānō amṛtāya sōma divi śravāgġsyuttamāni dhiṣva | [21]

(Both [20] and [21] appearing in TS 4.2.7.4)

ōm namah paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namah śrī gurubhyō namaḥ, hariḥ ōṃ 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakaṃ

aittirīya brāhmaņē tṛtīyāṣṭakē aṣṭama: prapāṭha

aśvamēdhabrāhmaṇam vaiśvadēvam kāṇḍam

■ 3.8.1 anuvākam 1 sāmgrahaņyēṣṭyādayaḥ yājamānasaṃskārāḥ

T.B.3.8.1.1

sāṃgrahaṇyēṣṭyā yajatē | imāṃ janatāgṃ saṃgṛhṇānīti ||
dvādaśāratnī raśanā bhavati | dvādaśa māsāḥ samvathsaraḥ |
samvathsaramēvā varundhē | mauñjī bhavati | ūrgvai muñjāḥ |
ūrjamē vā varundhē || citrā nakṣatraṃ bhavati | citraṃ vā ētatkarma |
1(10)

T.B.3.8.1.2

yadáśvamēdhaḥ samṛddhyai || puṇyanāma dēvayajana-maddhyavasyati || puṇyāmēva tēna kirtimabhijayati || apadātī-nṛtvijaḥ samāvahantyā subrahmaṇyāyāḥ || suvargasya lōkasya samaṣṭyai || kēśaśmaśru vapatē || nakhāni nikṛntatē | datō dhāvatē | snāti | ahataṃ vāsaḥ paridhattē () || pāpmanōspahatyai | vācaṃ yatvōpavasati | suvargasya lōkasya guptyai || rātriṃ jāgarayanta āsatē | suvargasya lōkasya samaṣṭyai || 2 (15) (karma - dhattē pañca ca)

(A1)

■ 3.8.2 anuvākam 2 brahmaudanābhidhānam ■

T.B.3.8.2.1

catuṣṭayya āpo bhavanti | catuṣṭayya āpo bhavanti | catuṣṭayya āpo bhavanti | samṛddhyai | tā digbhyaḥ samābhṛtā bhavanti | dikṣu vā āpaḥ | annaṃ vā āpaḥ | adbhyō vā annaṃ jāyatē | yadēvādbhyō Snnaṃ jāyatē | tadavarundhē | tāsu brahmaudanaṃ pacati | rēta ēva taddadhāti | 3 (10)

T.B.3.8.2.2

```
catuśśarāvō bhavati | dikṣveva pratitiṣṭhati | ubhayato rukmau bhavataḥ | ubhayata ēvāsmin-rucam dadhāti | uddharati śṛtatvāya | sarpiṣvan bhavati mēddhyatvāya | catvāra ārṣēyāḥ prāśnanti | diśāmēva jyōtiṣi juhōti | catvāri hiraṇyāni dadāti | diśāmēva jyōtīggṣya varundhē | 4 (10)
```

T.B.3.8.2.3

```
yadājyā-mucchiṣyātē | tasmin-raśanām nyūnatti | prajāpātirvā odanaḥ | rēta ājyām | yadājyē raśanām nyūnatti | prajāpātimēva rētasā samardhayati | darbhamayī raśanā bhavati | bahu vā ēṣa kūcarō-Smēddhyamupāgacchati | yadaśvāḥ | pavitram vai darbhāḥ | 5 (10)
```

T.B.3.8.2.4

```
yaddarbhamayi rasana bhavati | punātyēvainam | pūtamēnam mēddhyamālabhatē ||
asvasya vā ālabdhasya mahimoda-krāmat | sa mahartvijah prāvisat |
tanmahartvijām mahartviktvam | yanmahartvijah prāsnanti |
mahimāna-mēvāsmin-taddadhati ||
asvasya vā ālabdhasya rēta udakrāmat |
tathsuvarnagm hiranya-mabhavat () | yathsuvarnagm hiranyam dadāti |
rēta ēva taddadhāti || odanē dadāti | rēto vā odanah |
rēto hiranyam | rētasaivāsmin rēto dadhāti || 6 (16)
(dadhāti - rundhē - darbhā - abhavath saṭca)
```

∥ 3.8.3 anuvākaṃ 3 raśanayā Sśvabandhanam ∥

T.B.3.8.3.1

yō vai brahmáṇē dēvēbhyáḥ prajāpátayē-Spráti-prōcyāśvaṃ mēddhyáṃ badhnāti l ā dēvatābhyō vṛścyatē | pāpīyānbhavati | yaḥ prátiprōcyá |

na dēvatābhya āvṛścyatē I vasīyānbhavati I yadāha I brahmannaśva mēddhyam bhanthsyāmi dēvēbhyah prajāpatayē tēna rāddhyāsamiti I brahma vai brahmā I brahma ēva dēvēbhyah prajāpatayē pratiprocyāśvam mēddhyam badhnāti I 7 (10)

T.B.3.8.3.2

na dēvatābhya āvṛścyatē I vasīyān bhavati II dēvasya tvā savituḥ prasava iti raśanā-mādattē prasūtyai I aśvinō-rbāhubhyā-mityaha I aśvinau hi dēvānā-madhvaryū āstām I pūṣṇō hastābhyā-mityaha yatyai II vyṛddham vā ētadyajñasya I yadayajuṣkēṇa kriyatē I imāmagṛbhṇan-raśanā-mrtasyē-tyadhi vadati yajuṣkṛtyai I yajñasya samṛddhyai II 8 (10)

T.B.3.8.3.3

tadāhuḥ | dvādāsāratnī rasanā kārtavyā(3) trayodasāratnī(3)riti | ṛṣabhō vā ēṣa ṛtūnām | yathsāmvathsaraḥ | tasyā trayodasō māso viṣṭapām | ṛṣabha ēṣa yajñānām | yadāsvamēdhaḥ | yathā vā ṛṣabhasyā viṣṭapām | ēvamētasyā viṣṭapām | trayodasamāratnigm rāsanāyā-mupādādhāti | 9 (10)

T.B.3.8.3.4

yatharşabhasya viştapagm saggskaroti | tādrgēva tat ||
pūrva āyuṣi vidatheṣu kavyētyaha | āyurēvāsmin dadhāti ||
taya dēvāḥ sutamābabhūvu-rityaha | bhūtimēvopāvartatē ||
rtasya sāmanath saramārapantītyaha | satyam vā rtam |
satyēnaivaina mrtēnārabhatē || abhidhā asītyaha | 10 (10)

T.B.3.8.3.5

tasmā-daśvamēdhayājī sarvāṇi bhūtānyabhi bhavati | bhuvana-masītyāha | bhūmāna-mēvopati | yantā-Ssītyāha | yantāramēvainam karoti | dhartāssītyāha | dhartāramēvainam karoti | söSgnim vaisvānara-mityāha | agnā-vēvainam vaisvānarē juhoti | saprathasamityāha | 11 (10)

T.B.3.8.3.6

```
prajayaivainam pasubhih prathayati | svāhākṛta ityāha | hōma ēvāsyaṣaḥ |
pṛthivyā-mityāha | asyāmēvainam pratiṣṭhāpayati |
yantā rāḍyantā Ssi yamanō dhartā Ssi dharuṇa ityāha |
rūpamēvāsyai-tanmahimānam vyācaṣṭē |
kṛṣyai tvā kṣēmāya tvā rayyai tvā pōṣāya tvētyāha |
āśiṣamēvaitāmāśāstē ||
svagā tvā dēvēbhya ityāha () | dēvēbhya ēvainagģ svagā karōti |
svāhā tvā prajāpataya ityāha | prājāpatyō vā aśvaḥ |
yasyā ēva dēvatāyā ālabhyatā | tayaivainagm samardhayati || 12 (15)
(badhnāti - samṛddhyā - upadadhā - tyasītyāha - saprathasamītyāha -
dēvēbhya ityāha pañca ca)
```

■ 3.8.4 anuvākam 4 aśvasya jalē Svagāhanam

T.B.3.8.4.1

yaḥ pituranujāyaḥ putraḥ | sa purastannayati |
yō maturanujāyaḥ putraḥ | sa paścannayati |
viṣvancamēvāsmat-pāpmānaṃ vivṛhataḥ ||
yō arvantaṃ jighāgṃsati tamabhyamīti varuṇa iti śvānaṃ
caturakṣaṃ prasauti |
parō martaḥ paraḥ śvēti śunaścatu-rakṣasya prahanti |
śvēva vai pāpmā bhrātṛvyaḥ | pāpmāna-mēvāsya bhrātṛvyagṃ hanti ||
saiddhrakaṃ musalaṃ bhavati | 13 (10)

T.B.3.8.4.2

karma karma i sādhayati | pauggšcalēyō hanti | puggšcalvām vai dēvāh śucam nyadadhuh | śucaivāsya śucagm hanti | pāpmā vā ētam pasatītyāhuh | yössvamēdhēna yajata iti | aśvasyādhaspadamupāsyati | vajrī vā aśvah prājāpatyah | vajrēņa iva pāpmānam bhrātrvya-mavakrāmati | dakṣiṇā-Spaplāvayati | 14(10)

T.B.3.8.4.3

```
pāpmāna-mēvāsmā-cchamala-mapaplāvayati || aisīka udūhō bhavati |
āyurvā iṣīkāḥ | āyurē-vāsmin dadhati || amṛtaṃ vā iṣīkāḥ |
amṛtamē-vāsmin dadhati || vētasaśākhōpasaṃbaddhā bhavati |
aphsu-yōnirvā aśvaḥ | aphsujō vētasaḥ |
svādēvainaṃ yōnērnirmimītē ( ) || purastāt-pratyañca-mabhyudūhati |
purastā-dēvāsmin pratīcya mṛtaṃ dadhāti ||
ahaṃ ca tvaṃ ca vṛtrahanniti brahmā yajamānasya hastaṃ gṛhṇāti |
brahmakṣatrē ēva saṃdadhāti |
abhi kratvēndra bhūradha jmannitya-dhvaryu-ryajamānaṃ
vācayatya-bhijityai || 15 (15)
(bhavati - plāvayati - mimītē pañca ca)
```

■ 3.8.5 anuvākam 5 aśvasya prōkṣaṇam mahartvijām

T.B.3.8.5.1

catvāra rtvijah samukṣanti |
ābhya ēvainam catasrbhyo digbhyo-Sbhisamirayanti ||
śatēna rājaputraih sahādhvaryuh |
purastāt-pratyantiṣṭhan prokṣati | anēnāśvēna mēddhyēnēṣṭvā |
ayagm rājā vrtram vaddhyāditi | rājyam vā adhvaryuh |
kṣatragm rājaputrah | rājyēnai-vāsmin kṣatram dadhāti ||
śatēnā-rājabhirugraih saha brahmā | 16 (10)

T.B.3.8.5.2

dakṣiṇata udaṅtiṣṭhan prōkṣati | anēnāśvēna mēddhyēnēṣṭvā | ayagṃ rājā-Spratidhṛṣyō-Sstviti | balaṃ vai brahmā | balamarājōgraḥ | balanai-vāsmin balaṃ dadhāti || śatēna sūtagrāmaṇibhiḥ saha hōtā | paścāt-prāṅtiṣṭhan prōkṣati | anēnāśvēna mēddhyēnēṣṭvā | ayagṃ rājāSsyai viśaḥ | 17 (10)

T.B.3.8.5.3

bahugvai bahvaśvāyai bahvajāvikāyai | bahuvrīhiyavāyai bahumāṣatilāyai | bahuhiraṇyāyai bahuhastikāyai | bahudāsapūruṣāyai rayimatyai puṣṭimatyai |

bahurāyaspōṣāyai rājāSstviti | bhūmā vai hōtā | bhūmā sūtagrāmaṇyaḥ | bhūmnaivāsmin bhūmānam dadhāti | śatēna kṣatta-saṃgrahītṛbhiḥ sahōdgātā | uttaratō daksinā tisthan prōksati | 18 (10)

T.B.3.8.5.4

anēnāśvēna mēddhyē nēṣṭvā I ayagṃ rājā sarvamāyurētviti I āyurvā udgātā I āyuḥ kṣatta-saṃgrahītāraḥ I āyuṣai-vāsminnāyu-rdadhāti II śatagṃ śataṃ bhavanti I śatāyuḥ puruṣaḥ śatēndriyaḥ I āyuṣyēvēndriyē pratitiṣṭhati II catuḥ śatā bhavanti I catasrō diśaḥ () I dikṣvēva pratitiṣṭhati II 19 (11) (brahmā - viśa - ukṣati - diśa ēkaṃ ca)

∥ 3.8.6 anuvākaṃ 6 bhūmau patatāṃ bindūnāmabhimantraṇam ∣

T.B.3.8.6.1

yathā vai haviṣō gṛhītasya skandati | ēvaṃ vā ētadaśvasya skandati | yanniktamanā-labdha-muthsrjanti | yathstōkyā anvāha | sarvahuta-mēvainaṃ karōtya-skandāya | askannagṃ hi tat | yaddhutasya skandati | sahasra-manvāha | sahasra saṃmitaḥ suvargō lōkaḥ | suvargasya lōkasyā-bhijityai | 20 (10)

T.B.3.8.6.2

yatparimitā anubrūyāt | parimitamavarundhīta | aparimitā anvāha | aparimitah suvargō lōkah | suvargasya lōkasya samaṣṭyai | stōkyā juhōti | yā ēva varṣyā āpah | tā avarundhē | asyām juhōti | iyam vā agnirvaisvānarah | 21 (10)

T.B.3.8.6.3

asyāmēvaināh pratisthāpayati | uvāca ha prajāpatih | stōkyāsu vā ahamasvamēdhagm saggsthāpayāmi | tēna tatah saggsthitēna carāmīti | agnayē svāhētyāha |

agnaya≀ ēvainam juhōti ∥ sōmāya svāhētyāha ∣ sōmāyaivainam juhōti ∣ savitrē svāhētyāha ∣ savitra ēvainam juhōti ∣ 22 (10)

T.B.3.8.6.4

sarásvatya<u>i</u> svāhētyāha | sarásvatyā ēvainám juhōti | pūṣṇē svāhētyāha | pūṣṇa ēvainám juhōti | bṛhaspatáyē svāhētyāha | bṛhaspatáya ēvainám juhōti | apām mōdāya svāhētyāha | adbhya ēvainám juhōti | vāyavē svāhētyāha | vāyava ēvainám juhōti | 23 (10)

T.B.3.8.6.5

mitrāya svāhētyāha | mitrāyaivainam juhōti | varunāya svāhētyāha | varunāyaivainam juhōti | ētābhya ēvainam dēvatābhyō juhōti | daśākṣarā virāt | annam virāt | virājai-vānnādyamavarundhē | pra vā ēṣō-Ssmāllōkā-ccyavatē () | yaḥ parācīrāhutī-rjuhōti | punaḥ punarabhyāvartam juhōti | asminnēva lōkē pratitiṣthati | ētāgm ha vāva sōSśvamēdhasya saggsthiti muvācā-skandāya | askannagm hi tat | yadyajñasya saggsthitasya skandati | 24 (16) (abhijityai - vaiśvānaraḥ - savitra ēvainam juhōti - vāyava ēvainam juhōti - cyavatē ṣaṭca)

(A6)

■ 3.8.7 anuvākam 7 athādhvaryuprōkṣaṇam ■

T.B.3.8.7.1

prajāpatayē tvā juṣṭaṃ prōkṣāmīti purastāt-patyantiṣṭhan prōkṣati I prajāpatirvai dēvānā-mannādō vīryāvān I annādya-mēvāsmin vīryam dadhāti I tasmādasvah pasūnā-mannādō vīryāvattamah II indrāgnibhyām tvēti dakṣiṇatah II indrāgnī vai dēvānāmōjiṣṭhau baliṣṭhau II ōja ēvāsmin balam dadhāti II tasmādasvah pasūnāmōjiṣṭhō baliṣṭhah II vāyavē tvēti pascāt II vāyurvai dēvānāmāsuh sārasāritamah II 25 (10)

```
javamēvāsmindadhāti | tasmādaśvaḥ paśūnāmāśuḥ sārasāritamaḥ | viśvēbhyastvā dēvēbhya ityuttarataḥ | viśvē vai dēvā dēvānāṃ yaśasvitamāḥ | yaśa ēvāsmindadhāti | tasmādaśvaḥ paśūnāṃ yaśasvitamaḥ | dēvēbhya-stvētyadhastāt | dēvā vai dēvānā-mapacitatamāḥ | apaciti-mēvāsmi-ndadhāti | tasmādaśvaḥ paśūnā-mapacitatamaḥ | 26 (10)
```

T.B.3.8.7.3

```
sarvėbhyastvā devebhya ityuparistāt I sarve vai devastvisimanto harasv-
inah 1
tvisimē-vāsmin. haro dadhāti I
tasmādaśvah paśūnām tvisimān harasvitamah I
divē tvā Sntariksāva tvā prthivyai tvētyāha I
ēbhya ēvainam lokēbhyah proksati ∥
satē tvāSsatē tvā-Sdbhyastvau-ṣadhībhyastvā viśvebhyastvā
bhūtēbhya ityaha I
tasmādaśvamēdhayājinagm sarvāni bhūtānyupa jīvanti I
brahmavādinō vadanti | yatprājāpatyōSśvah ( ) |
atha kasmādēna-manyābhyō dēvatābhyō Spi prōkṣatīti I
aśve vai sarva devata anvayattah I
tam yadviśvebhyastva bhūtebhya iti praksati I
dēvatā ēvāsmin-nanvāyātayati I
tasmādaśvē sarvā dēvatā anvāyattāḥ № 27 (15)
(sārasāritamō - Spacitatamah - prājāpatyō Sáva pañca ca)
(A7)
```

∥ 3.8.8 anuvākam 8 aśvacaritānāmaśvarūpāṇām ca hōmāḥ ∥

T.B.3.8.8.1

yathā vai haviṣo gṛhītasya skandati | ēvaṃ vā ētadaśvasya skandati | yatprōkṣita-manalabdha-muthsṛjanti | yadaśva-caritāni juhōti | sarvahuta-mēvainaṃ karōtya-skandāya | askannagṃ hi tat | yaddhutasya skandati | īṃkārāya svāhēṃ kṛtāya svāhētyaha |

ētāni vā asvacaritāni ∣ caritairēvainagm samardhayati ∥ 28 (10)

T.B.3.8.8.2

tadāhuḥ | anāhutayō vā aśvacaritāni | naitā hōtavyā iti | athō khalvāhuḥ | hōtavyā ēva | atra vāvaivaṃ vidvānaśvamēdhagṃ saggsthāpayati | yadaśva-caritāni juhōti | tasmā-ddhōtavyā iti | bahirdhā vā ēnamētadāyatanād-dadhāti | bhrātrvyamasmai janayati | 29 (10)

T.B.3.8.8.3

yasyā nāyatanē-Snyatrāgnē-rāhutīr juhōti |
sāvitriyā iṣṭyāḥ purastāthsviṣṭa kṛtaḥ |
āhavanīyē-Sśvacaritāni juhōti |
āyatana ēvāsyāhutīr juhōti | nāsmai bhrātrvyam janayati || tadāhuḥ |
yajñamukhē yajñamukhē hōtavyāḥ | yajñasya klṛptyai |
suvargasya lōkasyā-nukhyātyā iti || athō khalvāhuḥ | 30 (10)

T.B.3.8.8.4

yadyajñamukhē yajñamukhē juhuyāt | paśubhi-ryajamānam vyardhayēt | ava suvargāllokā-tpadyēta | pāpiyān thsyāditi | sakrdēva hotavyāh | na yajamānam paśubhi-rvyardhayati | abhi suvargam lokam jayati | na pāpiyān bhavati | aṣṭācatvārigmśatamaśva rūpāni juhōti | aṣṭācatvārigmśadakṣarā jagatī () | jāgatō Sśvah prājāpatyah samrddhyai | ēkamatiriktam juhōti | tasmādēkah prajāsvardhukah | 31 (13) (arddhayati - janayati - khalvahur - jagatī trīni ca)

∥ 3.8.9 anuvākaṃ 9 aśvasya nāmnāmabhivācanaṃ, uthsargaśca ∥

T.B.3.8.9.1

vibhūrmātrā prabhūḥ pitrētyāha | iyaṃ vai mātā | asau pitā | ābhyāmēvainaṃ paridadāti | aśvośsi hayōssītyāha | śāstyēvainamētat | tasmācchiṣṭāḥ prajā jāyantē | atyōssītyāha | tasmādaśvaḥ sarvān paśūnatyēsti |

tasmādaśvaḥ sarvēṣām paśūnāgg śraiṣṭhyaṁ gacchati ▮ 32 (10)

T.B.3.8.9.2

pra yaśaḥ śraiṣṭhyamāpnōti | ya ēvaṃ vēda ||
narōSsyarvaSsi saptirasi vājyasītyāha |
rūpamēvāsyaitanmahimānaṃ vyācaṣṭē ||
yayurnāmā-Ssītyāha | ētadvā aśvasya priyaṃ nāmadhēyam |
priyēṇaivainaṃ nāmadhēyenābhivadati | tasmādapyāmitrau sagaṃtya |
nāmnā cēdhvayetē | mitramēva bhavataḥ || 33 (10)

T.B.3.8.9.3

ādityānām patvā-Snvihītyāha | ādityānēvainam gamayati | agnayē svāhā svāhēndrāgnibhyāmiti pūrvahōmā-ñjuhōti | pūva ēva dviṣantam bhrātṛvya-matikrāmati | bhūrasi bhuvē tvā bhavyāya tvā bhaviṣyatē tvētyuthsṛjati sarvatvāya | dēvā āśāpālā ētam dēvēbhyōSśvam mēdhāya prōkṣitam gōpāyatētyāha | śatam vai talpyā rājaputrā dēvā āśāpālāḥ | tēbhya ēvainam paridadāti | īśvarō vā aśvaḥ pramuktaḥ parām parāvatam gantöḥ | iha dhṛtiḥ svāhēha vidhṛtiḥ svāhēha rantiḥ svāhēha ramatiḥ svāhēti catṛṣu pathsu juhōti | 34 (10)

T.B.3.8.9.4

ētā vā aśvásya bandhánam | tābhirēvainám badhnāti | tasmādaśvah pramuktō bandhána-māgácchati | tasmādaśvah pramuktō bandhánam na jáhāti || rāṣṭram vā áśvamēdhah | rāṣṭrē khalu vā ētē vyāyácchantē | yēSśvam mēddhyagm rakṣánti | tēṣām ya udṛcam gacchánti | rāṣṭrādēva tē rāṣṭram gácchanti | atha ya udṛcam na gacchánti () | 35 (10)

T.B.3.8.9.5

rāṣṭrādēva tē vyavacchidyantē | parā vā ēṣa sicyatē | yō-Sbalō-Sśvamēdhēna yajatē | yadamitrā aśvam vindēranh | hanyētasya yajnah | catuśśatā rakṣanti | yajnasyāghātāya | athānya-mānīya prōkṣēyuh | saiva tatah prāyaścittih | 36 (9) (gacchati - bhavatah - pathsu juhōti - na gacchanti - +nava ca)

(A9)

T.B.3.8.10.1

prajāpati-rakāmayatāśvamēdhēna yajēyēti I sa tapöstapyata I tasya tēpānasya I saptātmano dēvatā udakrāmann I sā dīkṣā-Sbhavat I sa ētāni vaiśvadēvānyapaśyat I tānya juhōt I tairvai sa dīkṣāmavārundha I yadvaiśva dēvāni juhōti I dīkṣāmēva-tairyajamāno-Svarundhē II 37 (10)

T.B.3.8.10.2

sapta juhōti | sapta hi tā dēvatā udakrāmann | anvaham juhōti | anvahamēva dīkṣāmavarundhē | trīṇi vaiśvadēvāni juhōti | catvāryaudgrahaṇāni | sapta saṃpadyantē | sapta vai śira.ṣaṇyāḥ prāṇāḥ | prāṇā dīkṣā | prāṇairēva prāṇāndīkṣāmavarundhē | 38 (10)

T.B.3.8.10.3

ēkavigmsatim vaisvadēvāni juhōti | ēkavigmsatirvai dēvalōkāḥ | dvādasa māsāḥ pañcartavaḥ | traya imē lōkāḥ | asāvaditya ēkavigmsaḥ | ēṣa suvargō lōkaḥ | taddaivyam kṣattram | sā śrīḥ | tadbradhnasya viṣṭapam | tathsvārajya-mucyatē | 39 (10)

T.B.3.8.10.4

trigmsatamaudgrahaṇāni juhōti | trigmsadakṣarā virāṭ | annām virāṭ | virājaivānnādyamavarundhē | trēdhā vibhajya dēvatām juhōti | tryāvṛtō vai dēvāḥ | tryāvṛta imē lokāḥ | ēṣām lokānāmāptyai | ēṣām lokānām klṛptyai | apa vā ētasmātprāṇāḥ krāmanti | 40 (10)

T.B.3.8.10.5

yō dīkṣāmati-rēcayati | saptāham pracaranti | sapta vai sīrṣaṇyāḥ prāṇāḥ | prāṇā dīkṣā | prāṇairēva prāṇandīkṣāmavarundhē | pūrṇāhuti-muttamām juhōti | sarvam vai pūrṇāhutiḥ | sarvamēvāpnoti | atho iyam vai pūrṇāhutiḥ | asyāmēva pratitiṣṭhati () | 41 (10) (rundhē - prāṇān dīkṣāmavarundha - ucyatē - krāmanti - tiṣṭhati)

■ 3.8.11 anuvākam 11 vaiśvadēvahōmamantravyākhyānam ■

T.B.3.8.11.1

prajāpati-raśvamēdha-masrjata | tagṃ sṛṣṭaṃ na kiñcanōdayacchat | taṃ vaiśvadēvānyē-vōdayacchann | yadvaiśvadēvāni juhōti | yajñasyōdyatyai | svāhā-SSdhimādhitāya svāhā | svāhā | svāhā-SSdhitaṃ manasē svāhā | svāhā manah prajāpatayē svāhā | kāya svāhā kasmai svāhā katamasmai svāhēti prājāpatyē mukhyē bhavatah | prajāpati-mukhābhirēvainam dēvatābhirudyacchatē | 42 (10)

T.B.3.8.11.2

adityai svāhā Sdityai mahyai svāhā Sdityai sumṛḍīkāyai svāhētyāha liyam vā aditih lasyā ēvainam pratiṣṭhāyōdyacchatē sarasvatyai svāhā sarasvatyai bṛhatyai svāhā sarasvatyai pāvakāyai svāhētyāha lvāgvai sarasvatī lvācaivainamudyacchatē pūṣṇē svāhā pūṣṇē prapathyāya svāhā pūṣṇē narandhiṣāya svāhētyāha lpasavō vai pūṣā lpasubhirēvaina-mudyacchatē tvaṣṭrē svāhā tvaṣṭrā turīpāya svāhā tvaṣṭrē pururūpāya svāhētyāha () ltvaṣṭā vai pasaubā tvaṣṭrā turīpāya svāhā tvaṣṭrē pururūpāya svāhētyāha () ltvaṣṭā vai pasaunā-mudyacchatē vaṣṭrā vai pasaunā-mudyacchatē vaṣṇavē svāhā viṣṇavē nibhūyapāya svāhētyāha lyajñō vai viṣṇavē nikhuryapāya svāhā viṣṇavē nibhūyapāya svāhētyāha lyajñō vai viṣṇavē nikhuryapāya svāhā viṣṇavē nibhūyapāya svāhētyāha lyajñō vai viṣṇavē nibhūtamām juhōti lpratyuttabdhyai sayatvāya 43 (18) (yacchatē - pururūpāya svāhētyāhāṣṭau ca)

∥ 3.8.12 anuvākaṃ 12 ∥

aśvasamcaranavathsarē pratidinam dēvayajanadēśē kartavyamistitrayam-

abhidhīyatē

T.B.3.8.12.1

```
sāvitra-maṣṭakapālaṃ prātarnirvapati | aṣṭākṣarā gāyatrī | gāyatraṃ prātassavanaṃ | prātassavanaṃ gāyatriyā śchandasō$dhi nirmimītē | athö prātassavanamēva tēnāpnōti | gāyatrīṃ chandaḥ | savitrē prasavitra ēkādaśa-kapālaṃ maddhyandinē | ēkādaśākṣarā triṣṭup | traiṣṭubhaṃ māddhyandinagṃ savanam | māddhyandinā-dēvainagṃ savanāttriṣṭubhaḥ-chandasō$dhi nirmimītē | 44 (10)
```

T.B.3.8.12.2

```
athō māddhyandinamēva savanam tēnāpnōti | triṣṭubhaṃ chandaḥ | savitra āsavitrē dvādaśa-kapāla-maparāhṇē | dvādaśākṣarā jagatī | jāgataṃ tṛtīya savanam | tṛtīya savanādēvainaṃ jagatyā śchandasōSdhi nirmimītē | athō tṛtīya savanamēva tēnāpnōti | jagatīṃ chandaḥ | īśvarō vā aśvaḥ pramuktaḥ parāṃ parāvataṃ gantōḥ | iha dhṛtiḥ svāhēha vidhṛtiḥ svāhēha rantiḥ svāhēha ramatiḥ svāhēti catasrā āhutī-rjuhōti () | 45 (10)
```

T.B.3.8.12.3

catasrō diśaḥ | digbhirēvainaṃ parigṛhṇāti || āśvatthō vrajō bhavati | prajāpati-rdēvēbhyō nilāyata | aśvō rūpaṃ kṛtvā | sōSśvatthē samvathsara-matiṣṭhat | tadaśvatthasyā-śvatthatvam | yadāśvatthō vrajō bhavati | sva ēvainaṃ yōnau pratiṣṭhāpayati || 46 (9) (triṣṭubha śchandasōSdhi nirmimītē - juhōti - +nava ca)

(A12)

■ 3.8.13 anuvākam 13 samvathsarārddhvamukhyasyāgrērūpasthānam ।

T.B.3.8.13.1

ā brahman brahmaņo brahmavarcasī jāyatā-mityaha I

brāhmaṇa ēva brahmavarcasaṃ dadhāti l
tasmātpurā brāhmaṇō brahmavarcasya jāyata l
āSsmin rāṣṭrē rājanya iṣavyaḥ śūrō mahārathō jāyatā-mityāha l
rājanya ēva śauryaṃ mahimānaṃ dadhāti l
tasmātpurā rājanya iṣavyaḥ śūrō mahārathō-Sjāyata l
dōgdhrī dhēnurityāha l dhēnvāmēva payō dadhāti l
tasmātpurā dōgdhrī dhēnurajāyata l vōdhāSnadvā-nityāha l 47 (10)

T.B.3.8.13.2

anaduhyēva vīryam dadhāti | tasmātpurā vodhāsnadvānajāyata | āśuḥ saptirityāha | aśva ēva javam dadhāti | tasmātpurā-ssáuraśvo-sjāyata | puradhimryoṣētyāha | yōṣityēva rūpam dadhāti | tasmāthstrī yuvatiḥ priyā bhāvukā | jiṣṇū rathēṣṭhā ityāha | ā ha vai tatra jiṣṇū rathēṣṭhā jāyatē | 48 (10)

T.B.3.8.13.3

yatraitēna yajnēna yajantē I sabhēyō yuvētyāha I yō vai pūrvavayasī I sa sabhēyō yuvā I tasmādyuvā pumān priyō bhāvukaḥ II āSsya yajamānasya vīrō jāyatā-mityāha I ā ha vai tatra yajamānasya vīrō jāyatē I yatraitēna yajnēna yajantē II nikāmēnikāmē naḥ parjanyō varṣatvityāha I nikāmēnikāmē ha vai tatra parjanyō varṣati () I yatraitēna yajnēna yajantē II phalinyō na ōṣadhayaḥ pacyantā-mityāha I phalinyō ha vai tatrauṣadhayaḥ pacyantē I yatraitēna yajnēna yajantē I yōgakṣēmō naḥ kalpatā-mityāha I kalpatē ha vai tatra prajābhyō yōgakṣēmaḥ I yatraitēna yajnēna yajantē II 49 (17) (anadvānityāha - jāyatē - varṣati sapta ca)

(A13)

3.8.14 anuvākam 14 annahōmāḥ. trirātrarūpasyāśvamēdhasya prathamadinarātrau

T.B.3.8.14.1

prajāpati-rdēvēbhyo yajñān vyādisat | sa ātma-nnasvamēdhamadhatta | tam dēvā abruvann | ēṣa vāva yajñaḥ | yadasvamēdhaḥ |

apyēva nō Strāstviti | tēbhya ētānannahōmān prāyacchat | tānajuhōt | tairvai sa dēvāna prīnāt | yadanna-hōmānjuhōti | 50 (10)

T.B.3.8.14.2

dēvānēva tairyajamānah prīnāti | ājyēna juhōti | agnērvā ētadrūpam | yadājyām | yadājyēna juhōti | agnimēva tatprīnāti | madhunā juhōti | mahatyai vā ētaddēvatāyai rūpam | yanmadhu | yanmadhunā juhōti | 51 (10)

T.B.3.8.14.3

mahatīmēva taddēvatām prīņāti | taṇḍulai-rjuhōti | vasūnām vā ētadrūpam | yattaṇḍulāḥ | yattaṇḍulai-rjuhōti | vasūnēva tatprīṇāti | pṛthukai-rjuhōti (rjuhōti) | rudrāṇām vā ētadrūpam | yatpṛthukāḥ | yatpṛthukai-rjuhōti | 52 (10)

T.B.3.8.14.4

rudrānēva tatprīnāti | lājairjuhōti | ādityānām vā ētadrūpam | yallājāḥ | yallājai-rjuhōti | ādityānēva tatprīnāti | karambai-rjuhōti | viśvēṣām vā ētaddēvānāgṁ rūpam | yatkarambāḥ | yatkarambai-rjuhōti | 53 (10)

T.B.3.8.14.5

viśvanewa taddevan prinati | dhanabhi-rjuhoti | nakṣatraṇam va etadrupam | yaddhanah | yaddhanabhi-rjuhoti | nakṣatraṇyeva tatpriṇati | saktubhi-rjuhoti | prajapaterva etadrupam | yathsaktubhi-rjuhoti | 54 (10)

T.B.3.8.14.6

prajāpatimēva tatprīņāti | masūsyairjuhōti | sarvāsām vā ētaddēvatānāgm rūpam | yanmasūsyāni | yanmasūsyai-rjuhōti | sarvā ēva taddēvatāh prīņāti | priyangutandulai-rjuhōti | priyāngā ha vai nāmaitē | ētairvai dēvā aśvasyāngāni samadadhuh | yatpriyangutandulai-rjuhōti () | aśvasyaivāngāni samadadhāti | daśānnāni juhōti | daśākṣarā virāt | virāt-krthsnasyā-nnādyasyā-varuddhyai | 55 (14) (juhōti - madhunā juhōti - pṛthukairjuhōti - karambairjuhōti - saktubhirjuhōti - priyangutandulairjuhōti catvāri ca)

Special Korvai/Sequence

(annahomānājyenāgnērmadhunā taņdulaih prthukairlājaih karambairddhānābhih saktubhirmasūsyaih priyangutaņdulair daśānnāni dvādaśa)

∥ 3.8.15 anuvākam 15 tatprakāraviśēşa ∥

T.B.3.8.15.1

prajāpati-raśvamēdhamasrjata | tagm srṣṭagm rakṣāggsya jighāgmsann | sa ētān prajāpatirnaktagm hōmāna-pasyat | tāna juhōt | tairvai sa yajñād rakṣāggsyapahann | yannaktagm hōmānjuhōti | yajñādēva tairyajamānō rakṣāggsyapahanti | ājyēna juhōti | vajrō vā ājyam | vajrēṇaiva yajñād rakṣāggsyapahanti | 56 (10)

T.B.3.8.15.2

ājyasya pratipadam karōti | prānō vā ājyam | mukhata ēvāsya prānam dadhāti | annahōmā-ñjuhōti | śarīravadēvāvarundhē | vyatyāsam juhōti | ubhayasyā varuddhyai | naktam juhōti | rakṣasāmapahatyai | ājyēnān tatō juhōti | 57 (10)

T.B.3.8.15.3

prāṇō vā ājyam I ubhayata ēvāsya prāṇaṃ dadhāti I purastā-ccōpariṣṭācca II ēkasmai svāhētyāha I asminnēva lokē pratitiṣṭhati I dvābhyāgg svāhētyāha I amuṣminnēva lokē pratitiṣṭhati I ubhayorēva lokayāḥ pratitiṣṭhati I asmiggścā-muṣmiggśca II śatāya svāhētyāha () I śatāyurvai puruṣaḥ śatavīryaḥ I āyurēva vīryamavarundhē I sahasrāya svāhētyāha I āyurvai sahasrām I āyurēva-varundhē II sarvasmai svāhētyāha I aparimitamēvā varundhē II 58 (17) (ēva yajñad rakṣāggsyapahan - tyantatō juhōti - śatāya svāhētyāha sapta ca)

(A15)

T.B.3.8.16.1

prajāpatim vā ēṣa iphsatītyāhuḥ | yösvamēdhēna yajata iti | atho āhuḥ | sarvāṇi bhūtānīti | ēkasmai svāhētyāha | prajāpatirvā ēkaḥ | tamēvāpnoti | ēkasmai svāhā dvābhyāgg svāhētyabhi-pūrvamāhutī-rjuhoti | abhipūrvamēva savargam lokamēti | ēkottaram juhoti | 59 (10)

T.B.3.8.16.2

ēkavadēva suvargam lokamēti | santatam juhoti | suvargasya lokasya santatyai | śatāya svāhētyah | śatāyurvai puruṣah śataviryah | āyurēva vīryamavarundhē | sahasraya svāhētyah | āyurvai sahasram | āyurēvā varundhē | ayutaya svāhā niyutaya svāhā prayutaya svāhētyaha | 60 (10)

T.B.3.8.16.3

traya imē lokāḥ | imānēva lokānavarundhē | arbudāya svāhētyāha | vāgvā arbudam | vācamēvā varundhē | nyarbudāya svāhētyāha | yō vai vācō bhūmā | tannyarbudam | vāca ēva bhūmānamavarundhē | samudrāya svāhētyāha | 61 (10)

T.B.3.8.16.4

samudramēvāpnöti | maddhyāya svāhētyāha | maddhyāmēvāpnöti | antāya svāhētyāha | antāmē-vāpnöti | parārddhāya svāhētyāha | parārddhamēvāpnöti | uṣasē svāhā vyuṣṭyai svāhētyāha | rātrirvā uṣāḥ | aharvyuṣṭiḥ () | ahorātrē ēvāvarundhē | athö ahorātrayörēva pratitiṣṭhati | tā yadubhayīrdivā vā naktam vā juhuyāt | ahorātrē möhayēt | uṣasē svāhā vyuṣṭyai svāhödēṣyatē svāhödyatē svāhētyanuditē juhōti | uditāya svāhā suvargāya svāhā lokāya svāhētyuditē juhōti | ahorātrayō-ravyatimohāya | 62 (17) (ēkottaram juhōti - prayutāya svāhētyāha - samudrāya svāhētyāhāhar - vyuṣṭiḥ sapta ca)

■ 3.8.17 anuvākam 17 saptamakāndagatānnahōmānuvākā vyākhyāyantē

T.B.3.8.17.1

vibhūrmātrā prabhūḥ pitrētyasva-nāmāni juhōti lubhayorēvainam lokayo-rnāmadhēyam gamayati layanāya svāhā prāyaṇāya svāhētyud-drāvānjuhōti lsarvamēvaina-maskannagm suvargam lokam gamayati lagnayē svāhā somāya svāhēti pūrvahāmā-njuhōti lpūrva ēva dviṣantam bhrātrvya-matikrāmati lpṛthivyai svāhā somāya svāhēti pūrvadīksā juhōti lagnayē svāhā somāya svāhēti pūrvadīksā juhōti lagnayē svāhā somāya svāhēti pūrvadīksā juhōti lpūrva ēva dviṣantam bhrātrvya-matikrāmati los (10)

T.B.3.8.17.2

pṛthivyai svāhā Sntarikṣāya svāhētyė-kavigṃśinim dīkṣāṃ juhōti lēkavigṃśatirvai devalokāḥ l dvādaśa māsāḥ pañcartavaḥ l traya imē lokāḥ l asāvaditya ekavigṃśaḥ lēṣa suvargo lokaḥ l suvargasya lokasya samaṣṭyai l bhuvo dēvānāṃ karmaṇētyṛtu-dīkṣā juhōti l rtūnē-vāsmai kalpayati l agnayē svāhā vāyavē svāhēti juhotya-nantarityai l 64 (10)

T.B.3.8.17.3

arvānyajnah samkrāmatvi-tyāptī-rjuhōti | suvargasya lokasyāptyai | bhūtam bhavyam bhaviṣyaditi paryāptī-rjuhōti | suvargasya lokasya paryāptyai | ā mē grhā bhavantvityābhū-rjuhōti | suvargasya lokasyā bhūtyai | agninā tapō-Snvabhavadityanubhū-rjuhōti | suvargasya lokasyānubhūtyai | svāhā-SSdhimādhītāya svāhēti samastāni vaisvadēvāni juhōti | samastamēva dviṣantam bhrātrvya-matikrāmati | 65 (10)

T.B.3.8.17.4

dadbhyah svāhā hanūbhyāgg svāhētyangahomā-njuhoti I

aṅgē aṅgē vai puruṣasya pāpmōpaśliṣṭaḥ laṅgādaṅgā dēvainaṃ pāpmanastēna muñcati lañjyētāya svāhā kṛṣṇāya svāhā śvētāya svāhētya-śvarūpāṇi juhōti lrūpairēvainagṃ samarddhayati loṣadhībhyaḥ svāhā mūlēbhyaḥ svāhētyöṣadhi hōmāñjuhōti ldvayyō vā ōṣadhayaḥ lpuṣpēbhyōSnyāḥ phalaṃ gṛhṇanti lmūlēbhyōSnyāḥ ltā ēvōbhayīravarundhē l66 (10)

T.B.3.8.17.5

vanaspatibhyah svāhēti vanaspati-hōmānjuhōti |
āraṇyasyānnādyasyāvaruddhyai ||
mēṣastvā pacatai-ravatvitya-pāvyāni juhōti |
prāṇā vai dēvā apāvyāḥ | prāṇānēvāvarundhē ||
kūpyābhyaḥ svāhāsdbhyaḥ svāhētyapāgṃ hōmānjuhōti |
aphsu vā āpaḥ | annaṃ vā āpaḥ |
adbhyō vā annaṃ jāyatē | yadēvādbhyōsnnaṃ jāyatē () |
tadavarundhē || 67 (11)
(pūrvadīkṣā juhōti pūrva ēva dviṣantam bhrātrvyamatikrāma - tyanantarityai - krāmati - rundhē - jāyata ēkam ca)

(A17)

■ 3.8.18 anuvākam 18 saptamakāndagatānnahōmānuvākā vyākhyāyantē

T.B.3.8.18.1

ambhāgṃsi juhōti | ayaṃ vai lokō-Smbhāgṃsi | tasya vasavō-Sdhipatayaḥ | agnirjyōtiḥ | yadambhāgṃsi juhōti | imamēva lokamavarundhē | vasūnāgṃ sāyujyaṃ gacchati | agniṃ jyōtiravarundhē | nabhāgṃsi juhōti | antarikṣaṃ vai nabhāgṃsi | 68 (10)

T.B.3.8.18.2

tasya rudrā adhipatayaḥ | vāyurjyōtiḥ | yannabhāgṃsi juhōti | antarikṣamēvā-varundhē | rudrāṇāgṃ sāyujyaṃ gacchati | vāyuṃ jyōtiravarundhē | mahāgṃsi juhōti | asau vai lōkō mahāgṃsi | tasyādityā adhipatayaḥ | sūryō jyōtiḥ | 69 (10)

T.B.3.8.18.3

yanmahāgṃsi juhōti I amumēva lōkamavarundhē I ādityānāgṃ sāyujyaṃ gacchati I sūryaṃ jyōtiravarundhē II namō rājña namō varuṇāyēti yavyāni juhōti I annādyasyāvaruddhyai II mayōbhūrvāto abhi vatūsrā iti gavyāni juhōti I paśūnāmavaruddhyai II prāṇāya svāhā vyānāya svāhēti santati-hōmāñjuhōti I suvargasya lōkasya santatyai II 70 (10)

T.B.3.8.18.4

sitāya svāhā-Ssitāya svāhēti pramuktī-rjuhōti |
suvargasya lokasya pramuktyai || pṛthivyai svāhā-Sntarikṣāya svāhētyaha |
yathā yajurēvaitat ||
dattvatē svāhā-Sdantakaya svāhēti śarīra-homānjuhōti |
pitrlokamēva tairyajamāno-Svarundhē ||
kastva yunakti sa tva yunaktviti paridhīn. yunakti |
imē vai lokāh paridhayah | imānēvāsmai lokān. yunakti |
suvargasya lokasya samaṣtyai || 71 (10)

T.B.3.8.18.5

yaḥ praṇatō ya atmadā iti mahimānau juhōti |
suvargo vai lokō mahaḥ | suvargamēva tābhyam lokam yajamāno svarundhē |
ā brahman brāhmaṇō brahmavacarsī jāyatāmiti samastāni
brahmavarcasāni juhōti |
brahmavarcasamēva tairyajamānō svarundhē |
jajni bījamiti juhōtya-nantarityai |
agnayē samanama-tpṛthivyai samanamaditi sannati homānjuhōti |
suvargasya lokasya saṃnatyai |
bhūtāya svāhā bhaviṣyatē svāhēti bhūtābhavyau homau juhōti |
ayaṃ vai lokō bhūtam | 72 (10)

T.B.3.8.18.6

asau bhaviṣyat | anayorēva lokayoḥ pratitiṣṭhati | sarvasyāptyai | sarvasyāvaruddhyai | yadakrandaḥ prathamam jāyamāna ityaśvastomīyam juhoti | sarvasyāptyai | sarvasya jityai | sarvamēva tēnāpnoti | sarvam jayati | yōsvamēdhēna yajatē () | 73 (10)

```
ya u cainamēvam vēda | yajñagm rakṣāggsya jighāgmsann | sa ētān prajāpati-rnaktagm hōmānapasyat | tānajuhōt | tairvai sa yajñādrakṣāggsyapāhann | yannaktagm hōmānjuhōti | yajñādēva tairyajamānō rakṣāggsyapahanti | uṣasē svāhā vyuṣṭyai svāhētyantatō juhōti | suvargasya lōkasya samaṣṭyai | 74 (9) (vai nabhāgṃsi - sūryō jyōtiḥ - santatyai - samaṣṭyai - bhutam - yajatē - +nava ca)
```

■ 3.8.19 anuvākam 19 aupasathyadinē yūpaprayogāh

T.B.3.8.19.1

```
ēkayūpō vaikādasini vā I anyēṣām yajñānām yūpā bhavanti I 
ēkavisinya-svamēdhasya I suvargasya lōkasyā-bhijityai II 
baila.vō vā khādirō vā pālāsō vā I 
anyēṣām yajñakratūnām yūpā bhavanti I 
rājjudāla ēkavigmsatya-ratnirasvamēdhasya I 
suvargasya lōkasya samaṣṭyai II nānyēṣām pasūnām tējanyā avadyanti I 
avadyantyasvasya I 75 (10)
```

T.B.3.8.19.2

(A19)

```
pāpmā vai tējanī | pāpmanō Spāhatyai ||
plakṣaṣʿākhāyāmanyēṣām pasūnāmavadyanti | vētasa-sākhāyā-masvāsya |
aphsuyōnirvā asvāḥ | aphsujō vētasaḥ |
sva ēvāsya yōnāva-vādyati ||
yūpēṣu grāmyān pasūnni-yuñjanti | ārōkēṣvā-raṇyāndhārayanti |
pasūnām vyāvṛttyai () || ā grāmyān pasūn-labhantē |
prāraṇyānthsṛjanti | pāpmanō-Spāhatyai || 76 (13)
(aśvāsya - vyāvṛttya trīṇi ca)
```

∥ 3.8.20 anuvākam 20 yūpānām sthānādayah ∥

T.B.3.8.20.1

rājjudāla-magniṣṭhaṃ minōti | bhrūṇahatyāyā apahatyai ||
pautudravāvabhito bhavataḥ | puṇyasya gandhasyāvaruddhyai |
bhrūṇahatyā-mēvāsmā-dapahatya | puṇyena gandhēnobhayataḥ parigṛhṇāti ||
ṣaḍbail.vā bhavanti | brahmavarcasasyā-varuddhyai || ṣaṭkhādirāḥ |
tējasō-Svaruddhyai || 77 (10)

T.B.3.8.20.2

ṣaṭpālāśāḥ | sōmapīthasyā-varuddhyai | ēkavigṃśatiḥ saṃpadyantē | ēkavigṃśatirvai devalōkāḥ | dvādaśa māsāḥ pañcartavaḥ | traya imē lōkāḥ | asāvāditya ekavigṃśaḥ | ēṣa suvargō lōkaḥ | suvargasya lōkasya samaṣṭyai | śataṃ paśavō bhavanti | 78 (10)

T.B.3.8.20.3

śatāyuḥ puruṣaḥ śatēndriyaḥ | āyuṣyēvēndriyē pratitiṣṭhati || sarvaṃ vā aśvamēddhyāpnoti | aparimitā bhavanti | aparimitasyā-varuddhyai || brahmavādino vadanti | kasmāthsatyāt | dakṣiṇato-Snyēṣāṃ paśūnāmavadyanti | uttaratō-Sśvasyēti | vāruṇō vā aśvaḥ | 79 (10)

T.B.3.8.20.4

ēṣā vai varuṇasya dik | svāyāmēvāsya diśyavadyati | yaditarēṣām paśūnāmavadyati | śatadēvatyam tēnāvarundhē || citē-Sgnā-vadhivaitasē kaṭēSśvam cinōti | aphsu-yōnirvā aśvaḥ | aphsujō vētasaḥ | sva ēvainam yōnau pratiṣṭhāpayati || purastā-tpratyancam tūparam cinōti | paścātpracīnam gōmṛgam | 80 (10)

T.B.3.8.20.5

prāṇāpānā-vēvāsminā thsamyañcau dadhāti II aśvam tūparaṃ gomrgamiti sarvahuta ētāñjuhōti I ēṣāṃ lokānā-mabhijityai II ātmanā-Sbhijuhōti I sātmānamēvainagṃ satanuṃ karōti II sātmāSmuṣmin lākē bhavati I ya ēvaṃ vēda I atho vasorēva dhārāṃ tēnāvarundhē II iluvardāya svāhā balivardāya svāhētyāha I samvathsarō vā iluvardaḥ () I

```
parivathsarō balivardaḥ I samvathsarādēva parivathsarādāyura varundhē I āyurēvāsmin-dadhāti I tasmādasva-mēdhayājī jarasā visrasāSmum lōkamēti I 81 (14) (tējasōSvaruddhai - bhavan - tyasvō - gōmṛga - miluvarda scatvāri ca) (A20)
```

■ 3.8.21 anuvākam 21 cētavyāgnayādērviśēṣah

T.B.3.8.21.1

```
ēkavigṃśöSgnirbhavati | ēkavigṃśaḥ stōmaḥ | ēkavigṃśatiryūpaḥ ||
yathā vā aśvā varrṣabhā vā vṛṣāṇaḥ saggsphurēranh |
ēvamētathstōmāḥ saggsphurantē | yadēkavigṃśāḥ | tē yathsamṛcchēranh |
hanyētāsya yajñaḥ || dvādaśa ēvāgniḥ syādityāhuḥ |
dvādaśaḥ stōmaḥ | 82 (10)
```

T.B.3.8.21.2

ēkādaśa yūpāḥ | yaddvādaśō-Sgnirbhavati | dvādaśa māsāḥ samvathsaraḥ | samvathsarēṇaivāsmā annamavarundhē | yaddaśa yūpā bhavanti | daśākṣarā virāṭ | annaṃ virāṭ | virājaivānnādya-mavarundhē | ya ēkādaśaḥ | stana ēvāsyai saḥ | 83 (10)

T.B.3.8.21.3

duha ēvainām tēna I tadāhuḥ I yaddvādaśö Sgniḥ syāddvādaśaḥ stōma ēkādaśa yūpāḥ I yathā sthūriṇā yāyāt I tādrktat II ēkavigṃśa ēvāgniḥ syādityāhuḥ I ēkavigṃśaḥ stōmaḥ I ēkavigṃśatiryūpāḥ I yathā praṣṭibhiryāti I tādrgēva tat II 84 (10)

T.B.3.8.21.4

yō vā aśvamēdhē tisrah kakubhō vēda | kakuddha rājñām bhavati | ēkavigṃśō-Sgnirbhavati | ēkavigṃśah stōmah | ēkavigṃśatiryūpāh |

```
ētā vā aśvamadhē tisraḥ kakubhaḥ I ya ēvaṃ vēda I kakuddha rājñāṃ bhavati II yō vā aśvamēdhē trīṇi śīrṣāṇi vēda I śirō ha rājñāṃ bhavati ( ) I ēkavigṃśō-Sgnirbhavati I ēkavigṃśaḥ stōmaḥ I ēkavigṃśatiryūpāḥ I ētāni vā aśvamēdhē trīṇi śīra.ṣāṇi I ya ēvaṃ vēda I śirō ha rājñāṃ bhavati II 85 (16) (dvādaśaḥ stōmaḥ-sa-ēva tac - chirō ha rājñāṃ bhavati ṣaṭca) (A21)
```

■ 3.8.22 anuvākaṃ 22 ukthyākhyē dvitīyē5hani bahiṣpavamānē aśvasyōdrātṛtvam

T.B.3.8.22.1

```
dēvā vā aśvamēdhē pavamānē | suvargam lokam na prājānann | tamaśvah prājānāt | yadaśvamadhē-Sśvēna mēddhyēnodanco bahiṣpavamānagm sarpanti | suvargasya lokasya prajnātyai | na vai manuṣyah suvargam lokamanjasā vēda | aśvo vai suvargam lokamanjasā vēda | yadudgā-todgāyēt | yathāSkṣētrajnoSnyēna pathā pratipādayēt | tādrktat | 86 (10)
```

T.B.3.8.22.2

```
udgātārā-maparuddhyā | aśvā-mudgīthāyā vṛṇītē |
yathā kṣētrajñō-Sñjāsā nayāti |
ēvamēvainamaśvāḥ suvargaṃ lōkamañjāsā nayati || pucchāmanvārābhantē |
suvargasyā lōkasya samāṣṭyai || hiṃ kārōti | sāmaivākāḥ |
hiṃ kārōti | udgītha ēvāsya saḥ || 87 (10)
```

T.B.3.8.22.3

```
vaḍabā upa rundhanti | mithunatvāya prajātyai | athō yathopagātāra upagāyanti | tādṛgēva tat | udagāsīdaśvō mēddhya ityāha | prājāpatyō vā aśvaḥ | prajāpati-rudgīthaḥ | udgīthamēvāvarundhē | athō ṛkhsāmayorēva pratitiṣṭhati | hiraṇyēnōpākarōti ( ) |
```

```
jyōtirvai hiranyam I jyōtirēva mukhatō dadhāti I yajamānē ca prajāsu ca I athō hiranyajyōtirēva yajamānan suvargam lōkamēti ■ 88 (14) (tath - sa - upākarōti catvāri ca)

(A22)
```

∥ 3.8.23 anuvākam 23 aśvē paryagnyaprayantānām paśūnām niyōjanam ∥

T.B.3.8.23.1

puruṣō vai yajñaḥ | yajñaḥ prajāpatiḥ | yadaśvē paśūnniyuñjanti | yajñādēva tadyajñaṃ prayuṅktē | aśvaṃ tūparaṃ gōmṛgam | tānagniṣṭha ālabhatē | sēnāmukhamēva tathsaggśyati | tasmād rājamukhaṃ bhīṣmaṃ bhāvukam || āgnēyaṃ kṛṣṇagrīvaṃ purastā-llalāṭē | pūrvāgnimēva taṃ kurutē | 89 (10)

T.B.3.8.23.2

tasmā-tpūrvāgnim purastā-thsthāpayanti | pauṣṇamanvañcām | annam vai pūṣā | tasmā-tpūrvāgnā-vāhārya-māharanti | aindrāpauṣṇa mupariṣṭāt | aindrō vai rājanyōSnnam pūṣā | annādyēnaivaina-mubhayataḥ parigṛhṇāti | tasmād rājanyōnnādō bhāvukaḥ | āgnēyau kṛṣṇagrīvau bāhuvōḥ | bāhuvōrēva vīryam dhattē | 90 (10)

T.B.3.8.23.3

tasmād rājanyō bāhubalī bhāvukaḥ I tvāṣṭrau lomaśasakthau sakthyōḥ I sakthyōrēva vīryam dhattē I tasmād rājanya ūrubalī bhāvukaḥ I śitipṛṣṭhau bārhaspatyau pṛṣṭhē I brahmavarcasa-mēvopariṣṭāddhattē I atho kavacē ēvaitē abhitaḥ paryūhatē I tasmād rājanyaḥ sannaddhō vīryam karōti II dhātrē pṛṣōdara-madhastāt I pratiṣṭhāmēvaitām kurutē () I atho iyam vai dhātā I asyāmēva pratitiṣṭhati II sauryam balakṣam pucchē I uthsēdhamēva tam kurutē I tasmāduthsēdham bhayē prajā abhisaggśrayanti II 91 (15) (kurutē - dhattē - kurutē pañca ca)

prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams -

(sāgraṃhaṇyā - catuṣṭayyō - yō vai - yaḥ pitu - ścatvārā - yathā niktam - prajāpatayē tvā- yathā prōkṣitam - vibhūrāha- prajāpatirakāmayatāśvamēdhēna - prajāpatirna kiñca na - sāvitra - mā brahman - prajāpatir dēvēbhyaḥ - prajāpati rakṣāgṃsi - prajāpatimīphsati - vibhuraśvanāmānya - mbhāgġ - syēkayūpō -

rājjudāla - mēkavigmso - dēvāh - purusa strayovigmsatih)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(sāgraṃhaṇyā - tasmādaśvamēdhayājī - yat parimitā - yad yajñamukhē - yō dīkṣām - dēvānēva - traya imē - sitāya - prāṇāpānāvēvāsmin - tasmād rājanya ēkanavatih)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 8th Prapaatakam :-

(sāgraṃhaṇyā - saggśrayanti)

∥ hariḥ ōm ∥

∥ kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakē aṣṭama: prapāṭhakaḥ samāptaḥ ∥

ōm namah paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namah śrī gurubhyō namaḥ, hariḥ ōṃ 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakaṃ

ittirīya brāhmaņē tṛtīyāṣṭakē navama: prapāṭh

aśvamēdhasya dvitīya-tṛtīyā harvidhānam

∥ 3.9.1 anuvākam 1 aṣṭādaśinām grābhyāṇām āraṇyānām ca paśūnām prayōgaḥ ∥

T.B.3.9.1.1

```
prajāpati-raśvamēdhamasrjata | sössmāthsrṣṭō-spākrāmat | tamaṣṭādaśibhiranu prāyunkta | tamaptvā sṣṭādaśibhiranu prāyunkta | tamaptvā sṣṭādaśibhiravarundha | yadaṣṭādaśina ālabhyanta | yajñamēva tairāptvā yajamānō-svarundhē | samvathsarasya vā ēṣā pratimā | yadaṣṭādaśinaḥ | dvādaśa māsāḥ pañcartavaḥ | 1 (10)
```

T.B.3.9.1.2

```
samvathsarö Sṣṭādaśaḥ I yadaṣṭādaśina ālabhyante I samvathsaramēva tairāptvā yajamānō-Svarundhē II agniṣṭhe Snyān paśūnupā-karōti I itarēṣu yūpēṣvaṣṭādaśinō-Sjāmitvāya II nava navālabhyantē savīryatvāya II yadāraṇyaiḥ sagġ sthāpayēt I vyavasyētāṃ pitā putrau I vyadhvānaḥ krāmēyuḥ I vidūraṃ grāmayō rgrāmāntau syātām I 2 (10)
```

T.B.3.9.1.3

```
rkṣīkāḥ puruṣavyāghrāḥ parimoṣiṇa āvyādhinī-staskarā
araṇyēṣvā-jāyērann ||
tadāhuḥ | apaśavō vā ētē | yadāraṇyāḥ |
yadāraṇyaiḥ sagġsthāpayeta | kṣiprē yajamāna-maraṇyaṃ mrtagṃ harēyuḥ |
araṇyāyatanā hyāraṇyāḥ paśava iti | yatpaśūnnālabheta |
anavaruddhā asya paśavaḥ syuḥ | yatparyagni-kṛtānuthsrjēt | 3 (10)
```

T.B.3.9.1.4

```
yajñavēśasam kuryāt ∥ yatpaśūnālabhatē | tēnaiva paśūnavarundhē | yatparyagni-kṛtānuthsṛjatya-yajñavēśasāya | avaruddhā asya paśavō bhavanti |
```

```
na yajñavēśa saṃbhavati I na yajamāna-maranyam mṛtagṃ haranti II grāmyaih saggsthapayati I ētē vai paśavah kṣēmō nāma I saṃ pitā putrāva vasyatah () I samadhvanah krāmanti I samantikam grāmayō-rgrāmāntau bhavatah I narkṣīkah puruṣavyāghrāh parimōṣina āvyādhinī-staskarā aranyēṣvā jayantē II 4 (13) (ṛtavah - syātā - muthsṛjēth - syatastrīni ca)

(A1)
```

■ 3.9.2 anuvākam 2 cāturmāsyapaśūnām prayōgah ■

T.B.3.9.2.1

```
prajāpatira-kāmayatōbhau lōkāva-varundhīyēti |
sa ētānubhayān pasūna pasyat | grāmyāggsca-raṇyāggsca | tānālabhata |
tairvai sa ubhau lōkāva varundha | grāmyairēva pasubhirimam lōkama
varundha |
āraṇyairamum | yadgrāmyān pasūnālabhatē |
imamēva tairlōkamavarundhē | yadāraṇyān | 5 (10)
```

T.B.3.9.2.2

```
amum taih I anavaruddhō vā ētasya samvathsara ityāhuh I ya ita itaścāturmāsyāni samvathsaram prayunkta iti I ētāvān. vai samvathsarah I yaccāturmāsyāni I yadētē cāturmāsyāh paśava ālabhyantē I pratyakṣamēva taih samvathsaram yajamānō-Svarundhē I I vi vā ēṣa prajayā paśubhir rddhyatē I yah samvathsaram prayunktē I samvathsarah suvargō lōkah I 6 (10)
```

T.B.3.9.2.3

```
suvargam tu lokam nāparādhnōti | prajā vai paśava ēkādaśinā | yadēta aikādaśināh paśava ālabhyantē | sākṣādēva prajām paśūn. yajamānō-Svarundhē | prajāpati-rvirājamasrjata | sā sṛṣṭāSśvamēdham prāviśat | tām daśibhiranu prayūnkta | tāmāpnōt | tāmāptvā daśibhiravarundha | yaddaśina ālabhyantē | 7 (10)
```

T.B.3.9.2.4

```
virājāmēva tairāptvā yajāmānō-Svārundhē ||
ēkādaśa daśata ālābhyantē | ēkādaśākṣarā triṣṭup |
traiṣṭubhāḥ paśavāḥ | paśūnēvāvarundhē ||
vaiśvadēvō vā aśvāḥ | nānādēvatyāḥ paśavō bhavanti |
aśvāsya sarvatvāyā | nānārūpā bhavanti | tasmānnānārūpāḥ paśavaḥ() |
bahurūpā bhavanti | tasmād bahurūpāḥ paśavaḥ samṛddhyai || 8 (12)
(āraṇyān-lokō-daśinā ālabhyantē-nānārūpāḥ paśavo dvē ca)
(A2)
```

■ 3.9.3 anuvākam 3 rōhitādīnām paśūnām vapāhōmasāhityam ■

T.B.3.9.3.1

asmai vai lōkāya grāmyāḥ paśava ālabhyantē | amuṣmā āraṇyāḥ | yadgrāmyān paśūnālabhatē | imamēva tairlōkamavarundhē | yadāraṇyān | amuṃ taiḥ | ubhayān paśūnālabhatē | grāmyāggścā-raṇyāggśca | ubhayār lōkayōra varuddhyai | ubhayān paśūnālabhatē | 9 (10)

T.B.3.9.3.2

grāmyāggścā-raṇyāggśca | ubhayasyā-nnādyasyā-varuddhyai | ubhayān paśūnālabhatē | grāmyāggścāraṇyāggśca | ubhayēṣāṃ paśūnāmavaruddhyai | trayastrayō bhavanti | traya imē lōkāḥ | ēṣāṃ lōkānāmaptyai | brahmavādinō vadanti | kasmāthsatyāt | 10 (10)

T.B.3.9.3.3

```
asmin lokē bahavaḥ kāmā iti | yathsamānībhyo dēvatābhyo-Snyē Snyē paśava ālabhyantē | asminnēva tallokē kāmāndadhāti | tasmādasmin-lokē bahavaḥ kāmāḥ | trayāṇāṃ trayāṇāgm saha vapā juhōti | tryāvṛtō vai dēvāḥ | tryāvṛta imē lokāḥ | ēṣāṃ lokānāmāptyai | ēṣāṃ lokānām klṛptyai | paryagni-kṛtā-nāraṇyā-nuthsṛjantyahigṃsāyai () | 11 (10) (avaruddhyā ubhayān paśūnālabhatē - satyā - dahigṃsāyai)
```

■ 3.9.4 anuvākam 4 aśvasya rathayōjanālamkārādayah

T.B.3.9.4.1

yuñjanti bradhnamityāha | asau vā ādityō bradhnaḥ | āditya-mēvāsmai yunakti | aruṣamityāha | agnirvā aruṣaḥ | agnimēvāsmai yunakti | carantamityāha | vāyurvai caranh | vāyumēvāsmai yunakti | paritasthuṣa ityāha | 12 (10)

T.B.3.9.4.2

imē vai lōkāḥ paritasthuṣaḥ l imanēvāsmai lōkān. yunakti l rōcantē rōcanā divītyāha l nakṣatrāṇi vai rōcanā divi l nakṣatrāṇyēvāsmai rōcayati l yuñjantyasya kāmyētyāha l kāmānēvāsmai yunakti l harī vipakṣasētyāha l imē vai harī vipakṣasā l imē ēvāsmai yunakti l 13 (10)

T.B.3.9.4.3

śōṇā dhṛṣṇū nṛvāhasētyāha | ahōrātrē vai nṛvāhasā | ahōrātrē ēvāsmai yunakti | ētā ēvāsmai dēvatā yunakti | suvargasya lōkasya samaṣṭyai | kētuṃ kṛṇvanna-kētava iti dhvajaṃ pratimuncati | yaśa ēvainagṃ rājnāṃ gamayati | jīmūtasyēva bhavati pratikamityāha | yathā yajurēvaitat | yē tē panthānaḥ savitaḥ pūrvyāsa ityadhvaryu-ryajamānaṃ vācayatyabhijityai | 14 (10)

T.B.3.9.4.4

parā vā ētasya yajña ēti | yasya paśurupā-kṛtō-Snyatra vēdyā ēti | ētagg stötarētēna pathā punaraśva-māvartayāsi na ityaha | vāyurvai stota | vāyumēvāsya parastād-dadhātyāvṛttyai | yathā vai haviṣō gṛhītasya skandati | ēvaṃ vā ētadaśvasya skandati | yadasyōpākṛtasya lōmāni śīyantē | yadvālēṣu kācānāvayanti | lōmānyēvāsya tathsambharanti | 15 (10)

T.B.3.9.4.5

bhūrbhuvassuvariti prājāpatyā-bhirāvayanti | prājāpatyō vā aśvaḥ | svayaivainam dēvatayā samarddhayanti | bhūriti mahiṣī | bhuva iti vāvātā | suvariti parivṛktī | ēṣām lōkānā-mabhijityai | hiranyayāḥ kācā bhavanti | jyōtirvai hiranyam | rāṣṭramaśvamēdhaḥ | 16 (10)

T.B.3.9.4.6

jyōtiścaivāsmai rāṣṭraṃ ca samīci dadhāti I sahasraṃ bhavanti I sahasra saṃmitaḥ suvargō lōkaḥ I suvargasya lōkasyā-bhijityai II apa vā ētasmāttēja indriyaṃ paśavaḥ śrīḥ krāmanti I yösśvamēdhēna yajatē I vasavastvā-sñjantu gāyatrēṇa chandasēti mahiṣyabhyanakti I tējō vā ājyām I tējō gāyatrī I tējasaivāsmai tējō Svarundhē I 17 (10)

T.B.3.9.4.7

rudrāstvā-Sñjantu traiṣṭubhēna chandasēti vāvātā I tējō vā ājyām I indriyam triṣṭup I tējāsaivāsmā indriyamavarundhē I ādityā-stvā-Sñjantu jāgatēna chandasēti parivṛktī I tējō vā ājyām I paśavō jagatī I tējāsaivāsmai paśūnavarundhē II patnayō-Sbhyañjanti I śriyā vā ētad rūpam I 18 (10)

T.B.3.9.4.8

```
yatpatnayah | śriya-mēvāsmin taddadhati |
nāsmāttēja indriyam paśavah śrīrapakrāmanti ||
lājī(3)ñchācī(3)n. yaśo mamā(4) ityatirikta-mannamaśvayo pāharanti |
prajāmēvānnādīm kurvatē ||
ētaddevā annamattaita-dannamaddhi prajāpata ityāha |
prajāyāmēvānnādyam dadhatē ||
yadi nāvajighrati | agnih paśurasidityava-ghrāpayēt |
ava haiva jighrati () ||
ākrāna. vājī kramairatya-kramīdvājī dyauste pṛṣṭham pṛthivī
sadhasthamityaśva-manumantrayatē |
ēṣām lokāna-mabhijityai ||
samiddho anjankṛdaram matīna-mityaśvasyā priyo bhavanti
sarupatvāya || 19 (13)
```

(paritasthuṣa ityahē - mē ēvāsmai yunaktya - bhijityai-bhara-ntyaśvamēdhō - rundhē - rupam - jighrati trīṇi ca)

(A4)

■ 3.9.5 anuvākam 5 brahmodyanāmakah hotrbrāhmanossamvādah

T.B.3.9.5.1

tējāsā vā ēṣa brāhmavarcasēna vyṛddhyatē | yö-Sśvamēdhēna yajātē | hōtā ca brahmā cā brahmōdyām vadataḥ | tējāsā caivainām brahmavarcasēnā ca samārddhayataḥ || dakṣiṇatō brahmā bhāvati | dakṣiṇata āyatanō vai brahmā | bārhaspatyō vai brahmā | brahmavarcasamēvāsyā dakṣiṇatō (dakṣiṇatō) dādhāti | tasmād-dakṣiṇōSrddhō brahmavarcasitāraḥ || uttaratō hōtā bhavati | 20 (10)

T.B.3.9.5.2

uttarata ayatano vai hōta I agneyō vai hōta I tējo vā agniḥ I tēja evāsyöttaratō dadhāti I tasmāduttarōSrddha-stējasvitaraḥ II yūpamahhito vadataḥ I yajamānadēvatyo vai yūpaḥ I yajamānamēva tējasā ca brahmavarcasēna ca samarddhayataḥ II kigg svidāsīt-pūrvacitti-rityāha I dyaurvai vṛṣṭiḥ pūrvacittiḥI 21 (10)

T.B.3.9.5.3

divamēva vṛṣṭimavarundhē || kigg svidāsīd-bṛhadvaya ityāha | aśvō vai bṛhadvayaḥ | aśvamēvāvarundhē || kigg svidāsīt-piśaṅgilētyāha | rātrirvai piśaṅgilā | rātrimēvāvarundhē || kigg svidāsīt-pilippilētyāha | śrīrvai pilippilā | annādyamēvāvarundhē || 22 (10)

T.B.3.9.5.4

kaḥ svidēkākī caratītyaha | asau vā āditya ekākī carati | tēja ēvāvarundhē | ka u svijjāyatē punarityaha | candramā vai jāyatē punaḥ | āyurēvāvarundhē | |

kigg sviddh<u>i</u>masya bhēṣajamityaha | agnirvai h<u>i</u>masya bhēṣajam | brahmavarcasamēvāvarundhē | kigg svidā-vapanam mahadityaha | 23 (10)

T.B.3.9.5.5

ayam vai lōka āvapanam mahat I asminnēva lōkē pratitiṣṭhati II pṛcchāmi tvā paramantam pṛthivyā ityāha I vēdirvai parō Sntah pṛthivyāḥ vēdimēvāvarundhē II pṛcchāmi tvā bhuvanasya nābhimityāha I yajñō vai bhuvanasya nābhih I yajñamēvāvarundhē II pṛcchāmi tvā vṛṣṇō aśvasya rēta ityāha I sōmō vai vṛṣṇō aśvasya rētaḥ () I sōmapītha-mēvāvarundhē II pṛcchāmi vācaḥ paramam vyōmētyāha I brahma vai vācaḥ paramam vyōma I brahmavarcasa-mēvāvarundhē II 24 (14) (hōtā bhavati - vai vṛṣṭiḥ pūrvacitti - rannādyamēvāvarundhē - mahadityāha - sōmō vai vṛṣṇō aśvasya rētaścatvāri ca)

■ 3.9.6 anuvākam 6 aśvasya mrtōpacārah samjñapanaprakārah ■

T.B.3.9.6.1

apa vā ētasmā-tprāṇāḥ krāmanti | yössvamēdhēna yajatē | prāṇāya svāhā vyānāya svāhēti saṃjñapyamāna āhutī-rjuhōti | prāṇānēvāsmindadhāti | nāsmātprāṇā apakrāmanti | avantīḥ-sthāvantī-stvā-svantu | priyaṃ tvā priyāṇām | varṣiṣṭhamāpyānām | nidhīnāṃ tvā nidhipatigṃ havāmahē vasōma-mētyāha | apaivāsmai tadhnuvatē | 25 (10)

T.B.3.9.6.2

atho dhuvantyēvainām | atho nyēvāsmai hnuvatē | triḥ pariyanti | traya imē lokāḥ | ēbhya ēvainam lokēbhyo dhuvatē | triḥ punaḥ pariyanti | ṣaṭ-thsaṃpadyantē | ṣaḍvā rtavaḥ | rtubhirēvainam dhuvatē | apa vā ētēbhyaḥ prāṇāḥ krāmanti | 26 (10)

T.B.3.9.6.3

yē yajñē dhuvanam tanvatē | navakṛtvaḥ pariyanti | nava vai puruṣē prāṇāḥ | prāṇānēvātmandadhatē | naibhyaḥ prāṇā apakrāmanti | ambē ambālyambika iti patnīmudānayati | ahvataivainām | subhagē kāmpīla-vāsinītyāha | tapa ēvainā-mupanayati | suvargē lokē saṃprōrṇvāthā-mityāha | 27 (10)

T.B.3.9.6.4

suvargamēvainām lokam gamayati II ā Shamajāni garbhadhamā tvamajāsi garbhadhamityāha I prajā vai paśavo garbhah I prajāmēva paśūnātmandhattē II dēvā vā aśvamēdhē pavamānē I suvargam lokam na prājānann I tamaśvah prājānāt I yathsūcībhi-rasipathā-nkalpayanti I suvargasya lokasya prajñātyai II gāyatrī triṣṭubjagatītyāha I 28 (10)

T.B.3.9.6.5

yathā yajurēvaitat | trayyaḥ sūcyo bhavanti | ayasmayyo rajatā harinyaḥ | asya vai lōkasya rūpamayasmayyaḥ | antarikṣasya rajatāḥ | divo harinyaḥ | diśo vā ayasmayyaḥ | avāntaradiśā rajatāḥ | ūrddhvā harinyaḥ | diśa ēvāsmai kalpayati () | kastvā-chyati kastvā viśāstī-tyāhā higṃsāyai | 29 (11) (hnuvatē-krāma-ntyūrṇvāthāmityaha-jagatītyāha-kalpayatyēkaṃ ca)

\parallel 3.9.7 anuvākam 7 tatra mantrāh \parallel

T.B.3.9.7.1

apa vā ētasmācchrī rāṣṭraṃ krāmati | yöSśvamēdhēna yajatē | ūrddhvāmēnā-mucchrayatā-dityāha | śrīrvai rāṣṭramaśvamēdhaḥ | śriyamēvāsma rāṣṭramūrddhva-mucchrayati | vēṇubhāraṃ girāvi-vētyāha | rāṣṭraṃ vai bhāraḥ | rāṣṭramēvāsmai paryūhati | athāsyā maddhyamēdhatā-mityāha | śrīrvai rāṣṭrasya maddhyam | 30 (10)

T.B.3.9.7.2

śriyameva-varundhe | śite vate punanni-vetyaha | kṣemo vai raṣṭrasya śito vataḥ | kṣemameva-varundhe | yaddhariṇi yavamattītyaha | viḍvai hariṇi | raṣṭraṃ yavaḥ | viśaṃ caivasmai raṣṭraṃ ca samīci dadhati | na puṣṭaṃ paśu manyata ityaha | tasmād rajā paśūnna puṣyati | 31 (10)

T.B.3.9.7.3

śūdrā yadaryajārā na pōṣāya dhanāyatītyāha l tasmā-dvaiśīputram nābhiṣiñcantē l iyam yakā śakuntikētyāha l viḍvai śakuntikā l rāṣṭramaśvamēdhaḥ l viśam caivāsmai rāṣṭram ca samīcī dadhāti l āhalamiti sarpatītyāha l tasmād rāṣṭrāya viśaḥ sarpanti l āhatam gabhē pasa ityāha l viḍvai gabhaḥ l 32 (10)

T.B.3.9.7.4

rāṣṭraṃ pasaḥ | rāṣṭramava viśyāhanti | tasmād rāṣṭraṃ viśaṃ ghātukam || mātā ca tē pitā ca ta ityāha | iyaṃ vai mātā | asau pitā | ābhyāmēvainaṃ paridadāti || agraṃ vṛkṣasya rōhata ityāha | śrīrvai vaksasyāgram | śriyamēvāvarundhē || 33 (10)

T.B.3.9.7.5

prasulāmīti tē pitā gabhē muṣṭimatagṃsaya-dityāha I viḍvai gabhaḥ I rāṣṭraṃ muṣṭiḥ I rāṣṭramēva viṣṣāhanti I tasmād rāṣṭraṃ viṣaṃ ghātukam II apa vā ētēbhyaḥ prāṇāḥ krāmanti I yē yajñē Spūtaṃ vadanti I dadhikrāv.ṇṇō akāriṣamiti surabhi-matīmṛcaṃ vadanti I prāṇā vai surabhayaḥ I prāṇānēvātmandadhatē () I naibhyaḥ prāṇā apakrāmanti II āpō hiṣṭhā mayobhuva ityadbhirmārjayantē I āpō vai sarvā dēvatāḥ I dēvatābhirē-vātmānaṃ pavayantē II 34 (14) (rāṣṭrasya maddhyam - puṣyati - gabhō - rundhē - dadhatē catvāri ca)

■ 3.9.8 anuvākam 8 aśvamēdhasya tatpaśūnām ca praśamsā

T.B.3.9.8.1

prajāpatih prajāh sṛṣṭvā prēṇāSnu prāviśat |
tābhyaḥ punaḥ saṃbhavituṃ nāśaknōt | sosbravīt | ṛdhnavadithsaḥ |
yō mētaḥ punaḥ sabhaṃraditi | taṃ dēvā aśvamēdhēnaiva samabharann |
tatō vai ta arddhnuvanna | yosvamēdhēna yajatē |
prajāpatimēva saṃbharatyṛdhnōti | puruṣamālabhatē | 35 (10)

T.B.3.9.8.2

vairājō vai puruṣaḥ | virāja-mēvālabhatē | athō annaṃ vai virāṭ | annamēvāvarundhē | aśvamālabhatē | prājāpatyō vā aśvaḥ | prajāpati-mēvālabhatē | athō śrīrvā ēkasapham | śriya-mēvāvarundhē | gāmālabhatē | 36 (10)

T.B.3.9.8.3

yajñō vai gauḥ | yajñamēvālabhatē | athō annaṃ vai gauḥ | annamēvā-varundhē ||
ajāvī ālabhatē bhūmnē | athō puṣṭirvai bhūmā |
puṣṭimēvāvarundhē || paryagnikṛtaṃ puruṣaṃ cāraṇyāgg-ścōth sṛjantyahigṃsāya ||
ubhau vā ētau paśū ālabhyētē | yaścāvamō yaśca paramaḥ () |
tēsyobhaye yajñē baddhāḥ | abhīṣṭā abhiprītāḥ |
abhijitā abhihutā bhavanti || nainaṃ daṅkṣṇavaḥ paśavo yajñē baddhāḥ |
abhīṣṭā abhiprītāḥ | abhijitā abhihutā higṃsanti |
yösśvamēdhēna yajatē | ya u cainamēvaṃ vēda || 37 (18)
(labhatē - gāmālabhatē - paramösṣṭau ca)

∥ 3.9.9 anuvākaṃ 9 uttamēShani praśavaḥ ∥

T.B.3.9.9.1

prathamēna vā ēṣa stōmana rādhvā l catuṣṭōmēna kṛtēnāyanā-muttarēShann l ēkavigṃśē pratiṣṭhāyām pratitiṣṭhati l ēkavigṃśā-tpratiṣṭhāya ṛtūnanvārohati l ṛtavō vai pṛṣṭhāni l ṛtavaḥ samvathsaraḥ l

rtuṣvēva samvathsarē pratiṣṭhāya l dēvatā abhyārohati l śakvarayaḥ pṛṣṭhaṃ bhavantya-nyadanya-cchandaḥ l anyestrope vā ētē paśava ālabhyantē l 38 (10)

T.B.3.9.9.2

utēva grāmyāḥ | utēvaraṇyāḥ | aharēva rūpēṇa samarddhayati | athō ahna ēvaiṣa balirhriyatē | tadāhuḥ | apaśavō vā ētē | yadajā-vayaścāraṇyāśca | ētē vai sarve paśavaḥ | yadgavyā iti | gavyān paśūnuttamēShannālabhatē | 39 (10)

T.B.3.9.9.3

tēnaivobhayān pasūnavarundhē | prājāpatyā bhavanti | anabhijitasyā-bhijityai | saurīrnava svētāvasā anūbandhyā bhavanti | antata ēva bahmavarcasamavarundhē | somāya svarājnē-Snovāhā-vanadvāhāviti dvandvinah pasūnālabhatē | ahorātrāṇā-mabhijityai | pasubhirvā ēṣa vyṛddhyatē | yöSsvamēdhēna yajatē | chagalam kalmāṣam kikidīvim vidīgayamiti tvāṣṭrān pasūnālabhatē () | pasubhirēvātmānagm samarddhayati | rtubhirvā ēṣa vyṛddhyatē | yöSsvamēdhēna yajatē | pisangā-strayo vāsantā ityṛtu-pasūnālabhatē | rtubhirē-vātmānagm samarddhayati | ā vā ēṣa pasubhyō vṛscyatē | rtubhirē-vātmānagm samarddhayati | ā vā ēṣa pasubhyō vṛscyatē | yöSsvamēdhēna yajatē | paryagnikṛtā uthsṛjantyanāvraskāya | 40 (18) (labhyantē - labhatē - tvāṣṭrān pasūnālabhatēSṣṭau ca)

∥ 3.9.10 anuvākaṃ 10 mahimābhidhānau prahau ∥

T.B.3.9.10.1

prajāpati-rakāmayata mahānannādaḥ syāmiti |
sa ētāvasvamēdhē mahimānavapasyat | tāvagṛhṇīta |
tatō vai sa mahānannādō-Sbhavat |
yaḥ kāmayeta mahānannādaḥ syāmiti | sa ētāvasvamēdhē mahimānau
gṛhṇīta |
mahānēvānnādō bhavati || yajamānadēvatyā vai vapā | rājā mahimā |

```
yadvapām mahimnobhayatah pariyajati ( ) |
yajamānamēva rājyēnobhayatah parigrhņāti ||
purastā-thsvāhākārā vā anyē dēvāh |
upariṣṭā-thsvāhākārā anyē |
tē vā ētē Ssva ēva mēddhya ubhayē-Svaruddhyantē |
yadvapām mahimnobhayatah pariyajati | tānēvobhayān prīnāti || 41 (16)
(pariyajati ṣaṭca)

(A10)
```

■ 3.9.11 anuvākam 11 śarīrahōmāḥ sviṣṭakṛdādayaśca

T.B.3.9.11.1

```
vaiśvadevo va aśvah I tam yatprajapatyam kuryat I ya devata apibhagah I ta bhagadheyena vyarddhayet I devatabhyah samadam daddhyat I stegan-daggṣṭrabhyam maṇḍūka-ñjambhye-bhiriti I ajya-mavadanam kṛtva pratisamkhyaya-mahutī-rjuhōti I ya eva devata apibhagah I ta bhagadheyena samarddhayati I na devatabhyah samadam dadhati I 42 (10)
```

T.B.3.9.11.2

```
caturdaśa<u>i</u>tā-nanuvākānjuhōtya-nantarityai ||
prayāsāya svāhēti pancadaśam | pancadaśa vā arddhamāsasya rātrayah |
arddhamāsaśah samvathsara āpyatē || dēvāsurāh samyamttā āsann |
testā Sbruvannagnayah svistakrtah | aśvasya mēddhyasya vayamuddhāra-muddharān |
athaitānabhi-bhavāmēti | tē lōhita-mudaharanta |
tatō dēvā abhavann | 43 (10)
```

T.B.3.9.11.3

```
parā S s urā urā vaths viṣṭa kṛd bhyō lōhitam juhōti bhrāt r vyā bhi bhūtyai l bhavatyātmanā l parā S sya bhrāt r vyō bhavati l gōmṛga kaṇṭhēna prathamā-māhutim juhōti l paśavō vai gomṛga urud r vatro S gni urud r vatra va
```

T.B.3.9.11.4

aśvaśaphēna dvitīyā-māhutim juhōti | paśavō vā ēkaśapham | rudrösgnih sviṣṭakṛt | rudrādēva paśūnantardadhāti | athō yatraiṣā-sshutira.hayatē | na tatra rudrah paśūnabhimanyatē | ayasmayēna kamaṇḍalunā trtīyām | āhutim juhōtyā-yasyō vai prajāh | rudrōsgnih sviṣṭakṛt | rudrādēva prajā antardadhāti () | athō yatraiṣā-sshutir hūyatē | rudrādēva prajā abhimanyatē | 45 (12) (dadhā - tyabhavan - manyatē - prajā antar dadhāti dvē ca)

■ 3.9.12 anuvākam 12 tadubhayahōmamadhyavartyaścastōmīyahōmah ■

T.B.3.9.12.1

aśvasya vā ālabdhasya mēdha udakrāmat | tadaśvastomīya-mabhavat | yadaśvastomīyam juhoti | samedhamēvaina-mālabhatē | ājyena juhoti | mēdho vā ājyam | mēdho sévastomīyam | mēdhenaivāsmin mēdham dadhāti | şaṭatragṃśatam juhoti | şaṭatragṃśadakṣarā bṛhatī | 46 (10)

T.B.3.9.12.2

bārhatāḥ paśavaḥ | sā paśūnāṃ mātra | paśūnēva mātrayā samarddhayati | tā yadbhūyasīrvā kaniyasīrvā juhuyāt | paśūnmātrayā vyarddhayēt | saṭatragṃśataṃ juhōti | saṭatragṃśadakṣarā bṛhatī | bārhatāḥ paśavaḥ | sā paśūnāṃ mātra | paśūnēva mātrayā samarddhayati | 47 (10)

T.B.3.9.12.3

aśvastomiyagm hutva dvipada juhoti | dvipadvai puruso dvipratisthah | tadanam pratisthaya samarddhayati | tadahuh | aśvastomiyam pūrvagm hotavya(3)n dvipada(3) iti | aśvo va aśvastomiyam | puruso dvipadah | aśvastomiyam | puruso dvipadah | aśvastomiyagm hutva dvipada juhoti | tasmad-dvipaccatuspadamatti | atho dvipadyeva catuspadah pratisthapayati () | dvipada hutva | nanyamuttara-mahutim juhuyat | yadanyamuttara-mahutim juhuyat |

pra pratisthayasiscyaveta | dvipada antato jahoti pratisthityai | 48 (15) (bṛha - tyarddhayati - sthapayati pañca ca)

(A12)

■ 3.9.13 anuvākam 13 samvathsarānuṣṭhānamiṣṭīnām

T.B.3.9.13.1

prajāpati-raśvamēdha-masrjata | so-Ssmāthsrṣṭō-Spākrāmat | taṃ yajña-kratubhi-ranvaicchat | taṃ yajña-kratubhi-rnānvavindat | tamiṣṭibhi-ranvaicchat | tamiṣṭibhi-ranvavindat | tadiṣṭinā-miṣṭitvam | yathsaṃvathsara-miṣṭibhi-ryajatē | aśvamēva tadanvicchati | savitriyo bhavanti | 49 (10)

T.B.3.9.13.2

iyam vai savitā | yō vā asyām naśyati yō nilayatē | asyām vāva tam vindanti | na vā imām kaścanētyāhuḥ | tiryannōrddhvō-Styētumarhatīti | yathsāvitriyō bhavanti | savitr-prasūta ēvainamicchati | isvarō vā aśvaḥ pramuktaḥ parām parāvatam gantöḥ | yathsāyam dhṛtārjuhōti | aśvasya yatyai dhṛtyai | 50 (10)

T.B.3.9.13.3

yatprātariṣṭibhi-ryajatē | aśvamēva tadanvicchati | yathsāyam dhṛtirjuhōti | aśvasyaiva yatyai dhṛtyai | tasmāthsāyam prajāḥ kṣēmyā bhavanti | yatprāta-riṣṭibhi-ryajatē | aśvamēva tadanvicchati | tasmāddivā naṣṭaiṣa ēti | yatprātariṣṭibhi-ryajatē sāyam dhṛtirjuhōti | ahorātrābhyā-mēvaina-manvicchati () | athō ahorātrābhyā-mēvāsmai yōgakṣēmam kalpayati | 51 (11) (bhavanti - dhṛtyā - ēna manvicchatyēkam ca)

■ 3.9.14 anuvākam 14 tāsviṣṭiṣu brāhmaņarājanyayōrgānam

T.B.3.9.14.1

apa vā ētasmācchrī rāṣṭraṃ krāmati | yössvamēdhēna yajatē | brāhmaṇau viṇāgāthinau gāyataḥ | śriyā vā ētad rūpam | yadvīṇā | śriya-mēvāsmi-ntaddhattaḥ | yadā khalu vai puruṣaḥ śriyamaśnutē | vīṇāsmai vādyatē | tadāhuḥ | yadubhau brāhmaṇau gāyētām | 52 (10)

T.B.3.9.14.2

prabhragṃśukā-Ssmācchrīḥ syāt I na vai brāhmaṇē śrī ramata iti I brāhmaṇō Snyō gāyēt I rājanyō Snyaḥ I brahma vai brāhmaṇaḥ I kṣatragṃ rājanyaḥ I tathā hāsya brahmaṇā ca kṣatrēṇa cōbhayataḥ śrīḥ parigṛhītā bhavati II tadāhuḥ I yadubhau divā gāyētām I apāsmād rāṣṭraṃ krāmēt I 53 (10)

T.B.3.9.14.3

na vai brāhmaṇē rāṣṭragṃ ramata iti | yadā khalu vai rājā kāmayatē | atha brāhmaṇaṃ jināti | divā brāhmaṇō gāyēt | naktagṃ rājanyaḥ | brahmaṇō vai rūpamahaḥ | kṣatrasya rātriḥ | tathā hāsya brahmaṇā ca kṣatrēṇa cōbhayatō rāṣṭraṃ parigṛhītaṃ bhavati || ityadadā ityayajathā ityapaca iti brāhmaṇō gāyet | iṣṭāpūrtaṃ vai brāhmaṇasya | 54 (10)

T.B.3.9.14.4

iṣṭāpūrtē-naivainagṃ sa samarddhayati II ityajinā ityayuddhyathā ityamugṃ sagrāṃma-mahanniti rājanyaḥ I yuddhaṃ vai rājanyasya I yuddhēnaivainagṃ sa samarddhayati II aklṛptā vā ētasyartava ityāhuḥ I yössvamēdhēna yajata iti I tisrösnyō gāyati tisrösnyaḥ I ṣaṭthsaṃpadyantē I ṣaḍvā ṛtavaḥ I ṛtūnēvāsmai kalpayataḥ () II tābhyāgṁ saggsthāyām I anōyuktē ca śatē ca dadāti I śatāyuḥ puruṣaḥ śatēndriyaḥ I āyuṣyēvēndriyē pratitiṣṭhati II 55 (14) (gāyetām - krāmēd - brāhmaṇasya - kalpayataścatvāri ca)

∥ 3.9.15 anuvākam 15 avabhṛthahōmaviśēṣāḥ ∥

T.B.3.9.15.1

```
sarvėsu vā esu lokesu mṛtyavosnvāyattāḥ l
tebhyo yadāhutīrna juhuyāt l loke loka enam mṛtyurvindet l
mṛtyave svāhā mṛtyave svāhētyabhi pūrvamāhutī-rjuhoti l
lokāllokādēva mṛtyumavayajate l nainam loke lake mṛtyurvindati l
yadamusmai svāhāsmusmai svāhēti juhvathsam caksita l
bahum mṛtyumamitram kurvīta l mṛtyave svāhētyēkasmā evaikā-njuhuyāt l
eko vā amusmin lake mṛtyuḥ l 56 (10)
```

T.B.3.9.15.2

```
aśanayā mṛtyurēva | tamēvāmuṣmin lokē Svayajatē ||
bhrūṇahatyāyai svāhētyavabhṛtha āhutim juhōti |
bhrūṇahatyāmē vā vayajatē || tadāhuḥ | yadbhrūṇahatyā Spātryā Stha |
kasmād-yajñē Spi kriyata iti ||
amṛtyurvā anyō bhrūṇahatyāyā ityāhuḥ |
bhrūṇahatyā vāva mṛtyuriti |
yadbhrūṇahatyāyai svāhētyavabhṛtha āhutim juhōti || 57 (10)
```

T.B.3.9.15.3

```
mṛtyumē vā hutyā tarpayitvā paripāṇam kṛtvā |
bhrūṇaghnē bheṣajam karoti | ētāgm ha vai muṇḍibha audanyavaḥ |
bhrūṇahatyāyai prāyaścittim vidāncakāra |
yō hāsyāpi prajāyām brāhmaṇagm hanti | sarvasmai tasmai bhēṣajam
karoti |
jumbakāya svāhētyavabhṛtha uttamāmāhutim juhoti |
varuṇō vai jumbakaḥ | antata ēva varuṇa-mavayajatē |
khalatērviklidhasya śuklasya pingākṣasya mūrddhanjuhoti () |
ētadvai varuṇasya rūpam | rūpēṇaiva varuṇamavayajatē | 58 (12)
(lokē mṛtyur - juhoti - mūrddhanjuhoti dvē ca)
```

■ 3.9.16 anuvākam 16 upākaraņamantravyākhyānādih

T.B.3.9.16.1

vārunō vā aśvah I tam dēvatayā vyarddhayati I yatprajāpatyam karōti I namō rājñē namō varunāyētyaha I vārunō vā aśvah I svayaivainam dēvatayā samarddhayati II namō Sśvana namah prajāpataya ityaha I prajāpatyō vā aśvah I svayaivainam dēvatayā samarddhayati II namō Sdhipataya ityaha I 59 (10)

T.B.3.9.16.2

dharmō vā adhipatiḥ I dharmamēvā-varundhē II adhipati-rasyadhipatiṃ mā kurvadhipatirahaṃ prajānāṃ bhūyāsa-mityāha II adhipati-mavainagṃ samānānāṃ karōti II māṃ dhahi mayi dhahītyāha II āśiṣamēvaitāmāśāstē II upākṛtāya svāhētyupākṛtē juhōti II ālabdhāya svāhēti niyuktē juhōti II hutāya svāhēti hutē juhōti II ģṣāṃ lōkānā-mabhijityai II 60 (10)

T.B.3.9.16.3

pra vā ēṣa ēbhyō lōkēbhyáścyavatē | yōSśvamēdhēna yajátē | āgnēya-maindrāgna-māśvinam | tān paśūnālábhatē pratiṣṭhityai || yadāSgnēyō bhaváti | agniḥ sarvā dēvatāḥ | dēvatā ēvāvárundhē || brahma vā agniḥ | kṣatramindráḥ | yadaindrāgnō bhaváti | 61 (10)

T.B.3.9.16.4

brahmakṣatrē ēvāvarundhē || yadāssvinō bhavati | āsiṣāmavaruddhyai || trayo bhavanti | traya imē lokāḥ | ēṣvēva lokēṣu pratitiṣṭhati || agnayē-Sgṃhomucē-Sṣṭākapāla iti dasahaviṣamiṣṭiṃ nirvapati | dasākṣarā virāṭ | annaṃ virāṭ | virājai-vānnādya-mavarundhē () || agnērmanvē prathamasya pracētasa iti yājyānuvākyā bhavanti sarvatvāya || 62 (11) (adhipataya ityā - hābhijityā - aindrāgnō bhavati - rundha ēkaṃ ca) (A16)

∥ 3.9.17 anuvākam 17 aśvasya rōgādinimittam prāyaścittam ∥

T.B.3.9.17.1

yadyaśvamupatapadvindet | āgnēya-maṣṭākapālam nirvapēt | saumyam carum | sāvitra-maṣṭākapālam | yadāgnēyō bhavati | agniḥ sarva dēvatāḥ | dēvata-bhirēvainam bhiṣajyati | yathsaumyō bhavati | sōmō vā ōṣadhīnāgm rājā | yābhya ēvainam vindati | 63 (10)

T.B.3.9.17.2

tābhirēvainam bhisajyati | yathsāvitrō bhavati | savitrprasūta ēvainam bhisajyati | ētābhirēvainam dēvatābhir-bhisajyati | agadō haiva bhavati | pausņam carum nirvapēt | yadi slōņah syāt | pūṣā vai slauņyasya bhisak | sa ēvainam bhisajyati | aslōņō haiva bhavati | 64 (10)

T.B.3.9.17.3

raudram carum nirvapēt | yadi mahatī dēvatā-Sbhimanyēta | ētaddēvatyō vā aśvaḥ | svayaivainam dēvatayā bhiṣajyati | agadō haiva bhavati || vaiśvānaram dvādaśa-kapālam nirvapēnmṛgākharē yadi nāgacchēt | iyam vā agnirvaiśvānaraḥ | iyamēvaina-marcibhyām parirōdhamānayati | ā haiva sutyamaha-rgacchati || yadyadhīyāt | 65 (10)

T.B.3.9.17.4

agnayē-SgṃhōmucēSṣṭākapālaḥ | sauryaṃ payaḥ | vāyavya ājyabhāgaḥ | yajamānō vā aśvaḥ | agṃhasā vā ēṣa gṛhītaḥ | yasyāśvō mēdhaya prōkṣitō-Sddhyēti | yadagṃhōmuce nirvapati | agṃhasa ēva tēna mucyatē | yajamānō vā aśvaḥ | rētasā vā ēṣa vyṛddhyatē | 66 (10)

T.B.3.9.17.5

yasyāśvō mēdhaya prōkṣitō-Sddhyēti I sauryagṃ rētaḥ I yathsauryaṃ payō bhavati I rētasaivainagṃ sa samarddhayati II yajamānō vā aśvaḥ I garbhairvā ēṣa vyṛddhyatē I yasyāśvō mēdhaya prōkṣitō-Sddhyēti I vāyavyā garbhaḥ I yadvayavyā ājyabhāgō bhavati I garbhaḥrēvainagṃ sa samarddhayati () II athō yasyaiṣā-Sśvamēdhē prāyaścittaḥ kriyatē I iṣṭvā vasīyān bhavati II 67 (12) (vinda - tyaślonō haiva bhava - tyadhīyā - dṛddhyatē - garbhaḥrēvainagṃ sa samarddhayati dvē ca)

(A17)

T.B.3.9.18.1

tadāhuḥ I dvādāśa brahmaudanān thsaggsthita nirvapēt I dvādaśabhirvēṣṭibhi-ryajētēti I yadiṣṭi-bhiryajēta I upanāmuka ēnam yajñaḥ syāt I pāpīyāggstu syāt I aptāni vā ētasya chandāgṃsi I ya ījānaḥ I tāni ka ētāvadāśu punaḥ prayunjītēti I sarvā vai saggsthitē yajñē vāgāpyatē I 68 (10)

T.B.3.9.18.2

sā Sptā bhavati yātayāmnī | krūrīkṛtēva hi bhavatyaruṣkṛtā | sā na punah prayujyētyāhuh || dvādaśaiva brahmaudanān thsaggsthitē nirvapēt | prajāpatirvā odanah | yajñah prajāpatih | upanāmuka ēnam yajño bhavati | na pāpīyān bhavati || dvādaśa bhavanti | dvādaśa māsāḥ samvathsaraḥ () | samvathsara ēva pratitiṣṭhati || 69 (11) (āpyatē - samvathsara ēkam ca)

■ 3.9.19 anuvākam 19 vibhutvādibhih dvādaśabhirguņauraśvamēdhapraśamsā

T.B.3.9.19.1

ēṣa vai vibhūrnāma yajñaḥ I sarvagṃ ha vai tatra vibhu bhavati I yatraitēna yajñēna yajantē I ēṣa vai prabhūrnāma yajñaḥ I sarvagṃ ha vai tatra prabhu bhavati I yatraitēna yajñēna yajantē I ēṣa vā ūrjasvānnāma yajñaḥ I sarvagṃ ha vai tatrorjasva-dbhavati I yatraitēna yajñēna yajantē I ēsa vai payasvānnāma yajñah I 70 (10)

T.B.3.9.19.2

sarvagṃ ha vai tatra payasva-dbhavati | yatraitēna yajñēna yajantē || ēsa vai vidhrtō nāma yajñah | sarvagṃ ha vai tatra vidhrtam bhavati |

```
yatra<u>i</u>tēna yajnena yajantē | ēṣa vai vyāvṛttō nāma yajnaḥ | sarvagṃ ha vai tatra vyāvṛttaṃ bhavati | yatra<u>i</u>tēna yajnena yajantē | ēṣa vai pratiṣṭhitō nāma yajnaḥ | sarvagṃ ha vai tatra pratiṣṭhitaṃ bhavati | 71 (10)
```

T.B.3.9.19.3

```
yatraitēna yajānēna yajantē I ēṣa vai tējasvī nāma yajānaḥ I sarvagṃ ha vai tatra tējasvi bhavati I yatraitēna yajānēna yajantē II ēṣa vai brahmavarcasī nāma yajānaḥ I ā ha vai tatra brāhmaṇō brahmavarcasī jāyatē I yatraitēna yajānēna yajantē II ēṣa vā ativyādhī nāma yajānaḥ I ā ha vai tatra rājanyō-Stivyādhī jāyatē I yatraitēna yajānēna yajantē ( ) II ēṣa vai dīrghō nāma yajānaḥ I dīrghāyuṣō ha vai tatra manuṣyā bhavanti I yatraitēna yajāēna yajantē II ēṣa vai klṛptō nāma yajānaḥ I kalpatē ha vai tatra prajābhyō yōgakṣēmaḥ I yatraitēna yajāēna yajantē II 72 (16) (payasvānnāma yajāaḥ - pratiṣṭhitaṃ bhavati - yatraitēna yajāēna yajāntē ṣaṭca)
```

Special Korvai/Sequence

(ēṣa vai vibhūḥ prabhūrūrjasvān payasvān. vidhṛtō vyāvṛttaḥ pratiṣṭhitastējasvī brahmavarcasyativyādhī dīrghaḥ kluptō dvādaśa)

∥ 3.9.20 anuvākam 20 aśvasamjñapanaprakārah ∥

T.B.3.9.20.1

(A19)

```
tārpyēṇāśvagṃ saṃjñapayanti | yajñō vai tārpyam | yajñēnaivainagṃ samarddhayanti | yāmēna sāmnā prastōtā-Snūpatiṣṭhatē | yamalōka-mēvainam gamayati | tārpyē ca kṛttyadhīvāsē cāśvagṃ saṃjñapayanti | ētadvai paśūnāgṃ rūpam | rūpēṇaiva paśūnavarundhē | hiraṇyakaśipu bhavati | tējasō-Svaruddhyai | 73 (10)
```

T.B.3.9.20.2

```
rukmō bhavati | suvargasya lōkasyā-nukhyātyai | aśvō bhavati | prajāpatē-rāptyai | asya vai lōkasya rūpam tārpyam | antarikṣasya kṛttyadhīvāsah | divō hiraṇyakaśipu | ādityasya rukmah | prajāpatēraśvah | imamēva lōkam tārpyēnāpnōti () | 74 (10)
```

T.B.3.9.20.3

antarikṣaṃ kṛtyadhīvāsēnā I divagṃ hiraṇyakaśipunā I ādityagṃ rukmēṇā I aśvēnaiva mēddhyēna prajāpatēḥ sāyujyagṃ salokatā-māpnoti II ētāsāmēva dēvatānāgṃ sāyujyam I sārṣṭitāgṃ samāna lokatāmāpnoti I yosvamēdhēna yajatē I ya u cainamēvaṃ vēda II 75 (8) (avaruddhyā - āpnotya -+ṣṭau ca)

∥ 3.9.21 anuvākam 21 uttaravēdyupavāpah ∥

T.B.3.9.21.1

ādityāścāṅgirasaśca suvargē lokēsparddhanta I tēsṅgirasa ādityēbhyaḥ I amumāditya-maśvagġ śvētaṃ bhūtaṃ dakṣiṇā-manayann I tēsbruvann I yaṃ nōsnäṣṭa I sa varyosbhūditi I tasmādaśvagṃ savaryētyā-hvayanti I tasmādyajñē varo dīyatē I yatprajāpati-rālabdhō-sśvō-sbhavat I tasmādaśvo nāma I 76 (10)

T.B.3.9.21.2

yacchvayadarurāsit | tasmādarvā nāma | yathsadyō vājān thsamajayat | tasmādvājī nāma | yadasurāṇāṃ lōkānādatta | tasmādādityō nāma | agnirvā aśvamēdhasya yōnirāyatanam | sūryō-Sgnēryōni-rāyatanam | yadaśvamēdhē-Sgnau citya uttaravēdi-mupavapati | yōni-mantamēvaina-māyatanavantam karōti | 77 (10)

T.B.3.9.21.3

yōni-mānāyatanavān bhavati I sa ēvam vēda II

prāṇāpānau vā ētau dēvānām | yadarkāśvamēdhau | prāṇāpānāvēvāvarundhē | ōjō balaṃ vā ētau dēvānām | yadarkāśvamēdhau | ōjō balamēvāvarundhē | agnirvā aśvamēdhasya yōni-rāyatanam | sūryō-Sgnēryōni-rāyatanam () | yadaśvamēdhē-Sgnau citya uttaravēdiṃ cinōti | tāvarkāśvamēdhau | arkāśvamēdhāvēvā varundhē | athō arkāśva-mēdhayorēva pratitiṣṭhati | 78 (14) (nāma - karōti - sūryōSgnēryōnirāyatanam catvāri ca) (A21)

∥ 3.9.22 anuvākam 22 rsabhālambhah ∥

T.B.3.9.22.1

prajāpatim vai dēvāh pitaram | pasum bhūtam mēdhāyālabhanta | tamālabhyōpāvasann | prātaryaṣṭāsmaha iti | ēkam vā ētaddēvānāmahah | yathsamvathsarah | tasmādasvah purastā-thsamvathsara ālabhyatē | yatprajāpati-rālabdhō-SśvōSbhavat | tasmādasvah | yathsadyō mēdhōSbhavat | 79 (10)

T.B.3.9.22.2

tasmādaśvamēdhaḥ | vēdukō-Sśvāmāśuṃ bhavati | ya ēvaṃ vēda | yadvai tatprajāpati-rālabdhō-SśvōSbhavat | tasmādaśvaḥ prajāpatēḥ paśūnā-manurūpatamaḥ | āSsya putraḥ pratirūpō jāyatē | ya ēvaṃ vēda | sarvāṇi bhūtāni sabhṛṃtyālabhatē | samēnaṃ dēvā-stējasē brahmavarcasāya bharanti | yöSśvamēdhēna yajatē | 80 (10)

T.B.3.9.22.3

ya u cainamēvam vēda | ētadvai taddēvā ētām dēvatām |
paśum bhūtam mēdhāyālabhanta | yajñamava | yajñēna yajñamayajanta
dēvāḥ |
kāmapram yajñama kurvata | tēSmṛtatvamakāmayanta |
taSmṛtatva-magacchann | yōSśvamēdhēna yajatē |

dēvānāmēvā-yanēnaiti 81 (10)

T.B.3.9.22.4

prājāpatyēnaiva yajñēna yajatē kāmaprēņa | apunarmāramēva gacchati || ētasya vai rūpēņa purastā-tprājāpatya-mṛṣabham tūparam bahurūpa-mālabhatē | sarvēbhyaḥ kāmēbhyaḥ | sarvasyāptyai | sarvasya jityai || sarvamēva tēnāpnōti | sarvam jayati | yössvamēdhēna yajatē | ya u cainamēvam vēda () || 82 (10) (mēdhōSbhavad - yajata - ēti - vēda) (A22)

■ 3.9.23 anuvākam 23 aśvāvayavēṣūpāsanam ■

T.B.3.9.23.1

yō vā aśvasya mēddhyasya lōmanī vēda laśvasya mēddhyasya lōmanī lyathsāyam prātarjuhōti lahōrātrē vā aśvasya mēddhyasya lōmanī lyathsāyam prātarjuhōti laśvasya mēddhyasya lōmamī lomanī lomanī

T.B.3.9.23.2

yaddarśapūrņamāsau yajatē I aśvasyaiva mēddhyasya padē padē juhoti I ētadanukṛti ha sma vai purā I aśvasya mēddhyasya padē padē juhvati II yō vā aśvasya mēddhyasya vivartanam vēda I aśvasyaiva mēddhyasya vivartanē vivartanē juhōti I asau vā ādityō Sśvah I sa āhavanīya-māgacchati I tadvivartatē I yadagnihōtram juhōti () I aśvasyaiva mēddhyasya vivartanē vivartanē juhōti I ētadanukṛti ha sma vai purā I aśvasya mēddhyasya vivartanē vivartanē juhvati II 84 (13) (padē - agnihōtram juhōti trīni ca)

(A23)

Prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams:-

(prajāpatistamastādasibhih - prajāpatirakāmayatobhā - vasmai - yuñjantitējasā - Spa prāṇā - apa śrīrūrddhvam - prajāpatih prēṇā Snu - prathamēna - prajāpatirakāmayata mahān. - vaisvadēvo vā asvo - Ssvasya - prajāpatistam yajñakratubhi - rapa śrīrbrāhmaṇau - sarvēṣu - vāruṇō - yadyasvam - tadāhu - rēṣa vai vibhū - stārpyēṇā - dityāḥ - prajāpatim pitaram - yō vā asvasya mēddhyasya lōmanī trayovigṃsatih)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(prajāpatira - smin lokē - uttarataņ - śriyamēva - prajāpatirakāmayata mahān.-yat prāta - pra vā ēṣa ēbhyō lokēbhyaḥ- sarvagṃ ha vai tatra payasvadya -u cainamēvaṃ vēda catvāryaśītiḥ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 9th Prapaatakam :-

(prajāpatirasvamēdham - juhvati)

∥ hariḥ ōm ∥

∥ kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaņē tṛtīyāṣṭakē navama: prapāṭhakaḥ samāptaḥ ∥

ōm namah paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namah śrī gurubhyō namaḥ, hariḥ ōṃ 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakaṃ

yajurbrāhmaņē kāṭhakē prathamaḥ praśnaḥ(sā

■ 3.10.1 anuvākam 1

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.1.1

```
samijnānam vijnānam prajnānam jānadabhijānat I sakamlpamānam prakalpamāna-mupakalpamāna-mupaklrptam klrptam I śrēyō vasīya āyathsambhūtam bhūtam I citrah kētuh prabhānābhānth sabhāmn I jyōtişmāgg-stējasvānātapagg-stapannabhitapanni I rōcanō rōcamānah-śōbhanah-śōbhanah kalyānah I darśā drṣṭā darśatā viśvarūpā sudarśanā I āpyāyamānā pyāyamānā-pyāyā sūnrtērā I āpūryamānā pūryamānā pūrayantī pūrnā paurnamāsī II dātā pradātā $$nandō modah pramodah I (10)
```

T.B.3.10.1.2

āvēsaya-nnivēsayanthsamvēsanah saggsantah sāntah lābhavan prabhavan-thsabhamvan-thsambhūtō bhūtah lprastutam viṣṭutagm saggstutam kalyāṇam viṣvarūpam lsukramamṛtam tējasvi tējah samiddham laruṇam bhānuman marīcimadabhitapat tapasvat lsavitā prasavitā dīptō dīpayan dīpyamānah ljvalam jvalitā tapan viṭapan-thsantapann lrocanō rōcamānah subhūmh sumbhamānō vāmah lsutā sunvatī prasutā sūyamānā Sbhiṣūyamāṇā lpītī prapā sapām tṛpti-starpayantī l 2 (10)

T.B.3.10.1.3

kāntā kāmyā kāmajātā SSyuṣmatī kāmadughā II abhiśāstā Snumantā-SSnandō mōdaḥ pramodaḥ I āsādayan niṣādayan-thsagṃsādanaḥ sagṃsannaḥ sannaḥ I ābhū rvibhūḥ prabhūḥ śabhūṃ rbhuvaḥ II pavitraṃ paviyiṣyan pūtō mēddhyah I

```
yaśō yaśasvā-nāyuramṛtaḥ | jīvō jīviṣyan thsvargō lōkaḥ || sahasvān thsahīyā-nōjasvān thsahamānaḥ | jayanna-bhijayan-thsudraviṇō draviṇōdāḥ | ārdrapavitrō harikēśō mōdaḥ pramōdaḥ || 3 (10)
```

T.B.3.10.1.4

```
aruno Srunarajāh pundarīko visvajida-bhijit lārdrah pinvamāno Snnavān-rasavā-nirāvān lsarvausadhah sabhamro mahasvān lējatkā jovatkāh lksullakāh sipivistakāh lsaristrarāh susēravah lajirāso gamisnavah lidānīm tadānī-mētarhi ksipramajiram lāsu rnimēsah phano dravannati-dravann ltvaragg stvaramāna āsurāsiyānjavah āsurāsiyān javah () lagnistoma ukthyo Stirātro dvirātra-strirātra-scatūrātrah lagnir rtuh sūrya rtuscandramā rtuh lprajāpatih samvathsaro mahānkah l4 (13) (pramoda - starpayantī - pramodo - javastrīni ca)
```

■ 3.10.2 anuvākam 2 anuvākēşu navasu lēkhāsu nābhyām cēṣṭakōpadhānam

svayamātṛṇṇōpadhānam cōcyatē

T.B.3.10.2.1

```
bhūragnim ca pṛthivīm ca mām ca | trīggśca lokān thsamvathsaram ca | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā Sngimrasvad-dhruvā sīda | bhuvo vāyum cāntarikṣam ca mām ca | trīggśca lokān thsamvathsaram ca | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā ngimrasvad dhruvā sīda | svarādityam ca divam ca mām ca | trīggśca lokān thsamvathsaram ca () | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā Sngimrasvad dhruvā sīda | bhūrbhuvah sva-ścandramasam ca disaśca mām ca | trīggśca lokān thsavamthsaram ca | trīggśca lokān thsavamthsaram ca | trīggśca lokān thsavamthsaram ca | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā Sngirasvad dhruvā sīda | 5 (16) (samvathsaram ca ṣaṭ ca)
```

■ 3.10.3 anuvākam 3

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.3.1

tvamēva tvām vēttha yōssi sōssi I tvamēva tvāmacaisīh I citaścāsi samcita-ścāsyagnē I ētāvāggścāsi bhūyāgģścāsyagnē I yattē agnē nyūnam yadu tēstiriktam I ādityā-stadamngirasa-ścinvantu I viśvē tē dēvāściti-māpūrayantu I citaścāsi samcita-ścāsyagnē I ētāvāggścāsi bhūyāgģścāsyagnē I mā tē agnē scayēna māsti ca yēnāyurāvṛkṣi () I savarṣām jyōtiṣām jyōti ryadadāvudēti I tapasō jātamani-bhṛṣṭamōjaḥI tattē jyōtiriṣṭakē I tēna mē tapa I tēna mē jvala I tēna mē dīdihi I yāvaddēvāḥ I yāvadasāti sūryaḥ I yāvadutāpi brahma II 6 (19) (āvṛkṣi nava ca)

(A3)

■ 3.10.4 anuvākam 4

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.4.1

samvathsaroʻsi parivathsaroʻsi | idavathsaroʻssi-duvathsaroʻsi | idvathsaroʻsi vathsaroʻsi | tasyaʻte vasantah sirah | grīṣmō dakṣiṇah pakṣah | vara.ṣāh pucchām | saraduttarah pakṣah | hēmantō maddhyām | pūrvapakṣāscitayah | aparapakṣāh puriṣam | 7 (10)

T.B.3.10.4.2

ahōrātrā-ṇīṣṭakāḥ | ṛṣabhōʿSsi svargō lōkaḥ | yasyā̈m diśi mahīyasē | tatö nō maha āvaha | vāyu rbhūtvā sarvā diśa āvahi | sarvā diśoʿSnu vivahi |

```
sarvā diśōSnu samvāhi | cittyā citi-māpṛṇa | acittyā citi-māpṛṇa | cidasi samudrayonih | 8 (10)
```

T.B.3.10.4.3

indu rdakṣaḥ śyēna rtāva l hiraḥyapakṣaḥ śakunō bhuraḥyuḥ l mahān thsadhasthe dhruva āniṣattaḥ l namastē astu mā mā higṃsīḥ l ēti prēti vīti samityuditi l divaṃ mē yaccha l antarikṣaṃ mē yaccha l prthivīṃ mē yaccha l prthivīṃ mē yaccha l antarikṣaṃ mē yaccha () l divaṃ mē yaccha l ahnā prasāraya l rātryā samaca l rātryā prasāraya l ahnā samaca l kāmaṃ prasāraya l kāmagṃ samaca l 9 (17) (purīṣagṃ - samudrayoniḥ - prthivīṃ mē yacchāntarikṣaṃ mē yaccha sapta ca)

■ 3.10.5 anuvākaṃ 5 anuvākēṣu navasu lēkhāsu nābhyāṃ cēṣṭakōpadhānaṃ

svayamātṛṇṇōpadhānam cōcyatē

T.B.3.10.5.1

bhūrbhuvaḥ svaḥ | ōjō balaṃ | brahma kṣatraṃ | yaśō mahat | satyaṃ tapō nāma | rūpa-mamṛtaṃ | cakṣuḥ śrōtraṃ | mana āyuḥ | viśvaṃ yaśō mahaḥ | samaṃ tapō harō bhāḥ () | jātavedā yadi vā pāvakōssi | vaiśvānarō yadi vā vaidyutōssi | śaṃ prajābhyō yajamānāya lōkaṃ | ūrjaṃ puṣṭiṃ dada-dabhyāvavṛthsva || 10 (14) (bhāścatvāri ca)

(A5)

■ 3.10.6 anuvākam 6 anuvākēşu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakōpadhānam

svayamātrnnopadhānam cocyatē

T.B.3.10.6.1

rājñī virājñī | samrājñī svarājñī | arciḥ śōciḥ | tapō harō bhāḥ | agni-rindrō bṛhaspatiḥ | viśvē dēvā bhuvanasya gōpāḥ | tē mā sarvē yaśasā sagṃsṛjantu || 11 (7) (rājñīndrō mā sapta)

(A6)

■ 3.10.7 anuvākam 7

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.7.1

asavē svāhā vasavē svāhā I vibhuvē svāhā vivasvatē svāhā I abhibhuvē svāhā-Sdhipatayē svāhā I divāmpatayē svāhā Sgṃhaspatyāya svāhā I cākṣuṣmatyāya svāhā I rājñē svāhā virājñē svāhā I samrājñē svāhā svarājñē svāhā I samrājñē svāhā I samrājñē svāhā I samrājnē svāhā samrājnē svāhā I samrājnē svāhā samrājnē svāhā samrājnē svāhā samrājnē svāhā samrājnē svāhā samrāj

■ 3.10.8 anuvākam 8

anuvākēṣu navasu lēkhāsu nābhyāṃ cēṣṭakōpadhānaṃ svayamātṛṇṇōpadhānaṃ cōcyatē

T.B.3.10.8.1

v<u>i</u>paścitē pavamānāya gāyata | mahī na dhārā Styandhō arṣati | ahirha jīrṇāmatisarpati tvacaṃ | atyō na krīḍanna saradvṛṣā hariḥ | upayāmagṛhītō Ssi mṛtyave tvā juṣṭaṃ gṛhṇāmi | ēṣa tē yōnirmṛtyave tvā | apa mṛtyu-mapakṣudhaṃ | apētaḥ śapathaṃ jahi |

adhā nō agna āvaha | rāyaspōṣagm sahasrinām | 13 (10)

T.B.3.10.8.2

yē tē sahasramayutam pāśāḥ | mṛtyō martyāya hantavē |
tān. yajñasya māyayā | sarvānava yajāmahē | bhakṣō Ssyamṛta bhakṣaḥ |
tasya tē mṛtyu-pitasyā-mṛtavataḥ | svagā-kṛtasya madhumataḥ |
upahūtasyō-pahūtō bhakṣayāmi |
mandrā Sbhibhūtiḥ kētu ryajñānām vāk | asāvēhi | 14 (10)

T.B.3.10.8.3

andhō jāgṛviḥ prāṇa | asāvēhi | badhira akrandayita-rapāna | asāvēhi | ahastōstvā cakṣuḥ | asāvēhi | apādāśō manaḥ | asāvēhi | kavē vipracittē śrōtra | asāvēhi | 15 (10)

T.B.3.10.8.4

suhastah suvāsāh | śūṣō nāmāsya-mṛtō martyesu |
tantvāSham tathā vēda | asāvēhi | agnirme vāci śritah |
vāgghṛdayē | hṛdayam mayi | ahamamṛte |
amṛtam brahmani | vāyurme prāṇē śritah | 16 (10)

T.B.3.10.8.5

prāṇō hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | sūryō mē cakṣuṣi śritaḥ | cakṣur hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | candramā mē manasi śritaḥ | 17 (10)

T.B.3.10.8.6

manō hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | diśō mē śrōtre śritāḥ | śrōtragṃ hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | āpō mē rētasi śritāḥ | 18 (10)

T.B.3.10.8.7

rētō hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | pṛthivī mē śarirē śritā | śariragṃ hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | oṣadhiyanaspatayo mē lomasu śritāh | 19 (10)

T.B.3.10.8.8

lōmāni hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛtē | amṛtaṃ brahmaṇi | indro mē balē śritaḥ | balagṃ hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛtē | amṛtaṃ brahmaṇi | parjanyo mē mūrdhni śritaḥ | 20 (10)

T.B.3.10.8.9

mūrddhā hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | īśanō mē manyau śritaḥ | manyur hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | ātmā ma ātmani śritaḥ() | 21 (10)

T.B.3.10.8.10

ātmā hṛdayē | hṛdayaṃ mayi | ahamamṛte | amṛtaṃ brahmaṇi | punarma ātmā punarāyurāgāt | punaḥ prāṇaḥ punarākuta-māgāt | vaiśvānarō raśmibhi rvāvṛdhānaḥ | antastiṣṭhatvamṛtasya gōpāḥ | 22 (8) (sahasriṇa - mihi - śrōtrāsāvēhi - prāṇē śritō - manasi śritō - rētasi śritā - lōmasu śritā - mūrdhni śrita - ātmani śritō - + Ṣṣṭau ca)

(A8)

Special Korvai/Sequence

(agnir vāyuḥ sūrya ścandramā diśa āpaḥ pṛthi vyoṣadhivanaspataya indraḥ parjanya īśana ātmā punarmē trayodaśa)

∥ 3.10.9 anuvākaṃ 9 ∥

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.9.1

prajāpati rdēvānasrjata | tē pāpmanā saṃditā ajāyanta | tān vyadyat | yad vyadyat | tasmād vidyut | tamavrscat | yadavrscat | tasmād vrṣṭiḥ | tasmād yatraitē dēvatē abhiprāpnutah | vica haivāsya tatra pāpmānandyatah | 23 (10)

T.B.3.10.9.2

vṛścataśca | saiṣā mi̇māgṃsāSgni̇hōtra ēva sapaṃnnā | athȯ āhuḥ | sarvėṣu yajñakratuṣviti | hōṣyannapa upaspṛśēt |

```
vidyūdas<u>i</u> vidyāmē pāpmānamiti | atha hutvopaspṛśēt | vṛṣṭiras<u>i</u> vṛśca mē pāpmānamiti | yakṣyamāṇō vēṣṭvā va | vi ca haivāsyaitē dēvatē pāpmānam dyataḥ | 24 (10)
```

T.B.3.10.9.3

```
vṛścataśca | atyagṃhō hāruṇiḥ | brahmacāriṇē praśnān prōcya prajighāya | parēhi | plakṣaṃ daiyāṃ (daiyyāṃ) pātiṃ pṛccha | vēttha sāvitrāṃ(3) na vētthā(3) iti | tamāgatya papraccha | ācāryō mā prāhaiṣīt | vēttha sāvitrāṃ(3) na vētthā(3) iti | sahōvāca vēdēti | 25 (10)
```

T.B.3.10.9.4

```
sa kasm<u>i</u>n pratiṣṭhita iti | parōrajasīti |
kastadyat parōrajā iti | ēṣa vāva sa parōrajā iti hōvāca |
ya ēṣa tapati | ēṣo Srvāgrajā iti | sa kasmin tvēṣa iti |
satya iti | kiṃ tathsatyamiti | tapa iti | 26 (10)
```

T.B.3.10.9.5

```
kasminnu tapa iti | bala iti | kiṃ tad balamiti | prāṇa iti | māsscāryö sbravīditi hōvāca brahmacārī | māsma prāṇamati pṛccha iti māsscāryö sbravīditi hōvāca brahmacārī | sahovāca plakṣō daiyāṃ (daiyyāṃ) pātiḥ | yadvai brahmacārin prāṇamatyaprakṣyaḥ | mūrddhā tē vyapatiṣyat | ahamuta ācāryā-cchrēyān bhaviṣyāmi | yō mā sāvitrē samavādiṣṭēti | 27 (10)
```

T.B.3.10.9.6

```
tasmāth sāvitrē na samvadēta ||
sa yō havai sāvitram viduṣā sāvitrē samvadatē |
sahāsmi-nchriyam dadhāti |
anu havā asmā asau tapanchriyam manyatē |
anvasmai śrīstapō manyatē | anvasmai tapō balam manyatē |
anvasmai balam prānam manyatē || sa yadāha |
sajnāmnam vijnānam darśā dṛṣṭēti | ēṣa ēva tat || 28 (10)
```

T.B.3.10.9.7

atha yadāha | prastutam viṣṭutagm sutā sunvatīti | ēṣa ēva tat | ēṣa hyeva tānyahāni | ēṣa rātrayaḥ | atha yadāha | citraḥ kētu rdātā pradātā savitā prasavitā Sbhisāstā Snumantēti | ēṣa ēva tat | ēṣa hyeva tēShno muhūrtāḥ | ēṣa rātrēḥ | 29 (10)

T.B.3.10.9.8

atha yadāha | pavitram pavayiṣyan-thsahasvān-thsahiyānaruṇō Sruṇarajā iti | ēṣa ēva tat | ēṣa hyēva tē Srddhamāsāḥ | ēṣa māsāḥ | atha yadāha | agniṣṭōma ukthyosgnir rtuḥ prajāpatiḥ samvathsara iti | ēṣa ēva tat | ēṣa hyēva tē yajñakratavaḥ | ēṣa rtavaḥ | 30 (10)

T.B.3.10.9.9

ēṣa samvathsaraḥ II atha yadāha I idānīm tadānīmiti I ēṣa ēva tat I ēṣa hyeva tē muhūrtānām muhūrtāḥ II janakō ha vai dehaḥ II ahōrātraiḥ samājagāma I tagṃ hocuḥ I yō vā asmān. vēda II vijahat-pāpmānamēti I 31 (10)

T.B.3.10.9.10

sarva-māyurēti | abhi svargam lokam jayati | nāsyā-muṣmin lokē Snnam kṣīyata iti | vijahaddha vai pāpmānamēti | sarvamāyurēti | abhi svargam lokam jayati | nāsyā-muṣmin lokē Snnam kṣīyatē | ya ēvam vēda | ahinā hāśvatthyah | sāvitram vidām cakāra | 32 (10)

T.B.3.10.9.11

sa ha hagmso hiranmayo bhūtvā I svargam lokamiyāya I ādityasya sāyujyam II hagmso havai hiranmayo bhūtvā I svargam lokameti I ādityasya sāyujyam I ya ēvam vēda II dēvabhāgo ha śrautarṣah I sāvitram vidām cakāra I tagm ha vāgadṛśyamānā Sbhyuvāca I 33 (10)

T.B.3.10.9.12

sarvambata gautamo veda I yah savitram vedeti I sa hovaca I kaisa vagasiti I ayamahagm savitrah I devana-muttamo lokah I guhyam maho bibhraditi I etavati ha gautamah I yajñopavitam krtva-Sdho nipapata I namo nama iti I 34 (10)

T.B.3.10.9.13

sa hovāca | mā bhaiṣī rgautama | jitō vai te loka iti | tasmādyē kē ca sāvitram viduḥ | sarvē tē jitalokāḥ | sa yō havai sāvitra-syāṣṭākṣaram padagg śriyā Sbhiṣiktam vēda | śriyā haivābhiṣicyatē | ghṛṇiriti dvē akṣare | sūrya iti trīṇi | āditya iti trīṇi | 35 (10)

T.B.3.10.9.14

ētadvai sāvitra-syāṣṭākṣaram padagg śriyābhiṣiktam I ya ēvam vēda I śriyā haivābhiṣicyatē II tadē-tadṛcā-Sbhyuktam I rcō akṣarē paramē vyomann I yasmin dēvā adhi viśvē niṣēduḥ I yastanna vēda kimṛcā kariṣyati I ya it tadvidusta imē samāsata iti II na havā ētasyarcā na yajuṣā na sāmnā-Srthossti I yaḥ sāvitram vēda II 36 (10)

T.B.3.10.9.15

```
tadētat pari yaddēvacakram | ārdram pinvamānagg svargē loka ēti | vijahad visvā bhūtāni sapamsyat | ārdro ha vai pinvamānah svargē loka ēti | vijahan visvā bhūtāni sapamsyanh | ya ēvam vēda | sūsō havai vārsnēyah | ādityēna samājagāma | tagm hovāca | ēhi sāvitram viddhi ( ) | ayam vai svargyösgnih pārayiṣnu-ramrtā-thsambhūta iti | ēsa vāva sa sāvitrah | ya ēsa tapati | ēhi mām viddhi | iti haivainam taduvāca | 37 (15) (dyatō - dyatō - vēdēti - tapa iti - samavādiṣṭēti - tad - rātrēr. - rtavah - ēti - cakārō - vāca - nama ityā - ditya iti trīni - sāvitram vēda - viddhi pañca ca)
```

Special Korvai/Sequence

(A9)

(prajāpatirdēvān sajñāṃnaṃ prastutaṃ tānyahānyēṣa rātrayāscitra kētustē Shnō muhūrtō rātrēḥ pavitraṃ tē Srdha māsā agniṣṭōmō yajñakratava idānīṃ muhūrtānām janakō Shīnā dēvabhāgah kaisā vānma śūsō ha vai sōdaśa)

∥ 3.10.10 anuvākaṃ 10 ∥

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.10.1

iyam vāva saraghā I tasyā agnirēva sāragham madhu I yā ētāḥ pūrvapakṣā-parapakṣayō rātrayaḥ I tā madhukṛtaḥ I yānyahāni I tē madhuvṛṣāḥ I sa yō ha vā ētā madhukṛtaśca madhuvṛṣāggśca vēda I kurvanti hāsyaitā agnau madhu I nāsyēṣṭāpūrtam dhayanti II atha yō na vēda I 38 (10)

T.B.3.10.10.2

na hāsya<u>i</u>tā agnau madhu kurvanti | dhayantyasyēṣṭāpurtaṃ || yō ha vā ahōrātrāṇā-nnāmadhēyāni vēda | nāhōrātrēṣvā-rtimārcchati | sajñāmnaṃ vijñānaṃ darśā dṛṣṭēti | etā-vanuvākau purvapakṣasyā-hōrātrāṇāṃ nāmadhēyāni | prastutaṃ viṣṭutagṃ sutā sunvatīti | etāvanu-vākāva-parapakṣasyā-hōrātrāṇāṃ nāmadhēyāni | nāhōrātrēṣvā-rtimārcchati | ya evaṃ vēda || 39 (10)

T.B.3.10.10.3

yō ha vai muhūrtānām nāmadhēyāni vēda I na muhūrtēṣvā-rtimārcchati I citraḥ kētu rdātā pradātā savitā prasavitā Sbhisāstā Snumantēti I ētē Snuvākā muhūrtānām nāmadhēyāni I na muhūrtēṣvā-rtimārcchati I ya ēvam vēda II yō ha vā arddhamāsā-nānca māsānānca nāmadhēyāni vēda I nārddhamāsēṣu na māsēṣvā-rtimārcchati I pavitram pavayiṣyan-thsahasvān-thsahiyānaruṇō Sruṇarajā iti I ētē Snuvākā arddhamāsānānca māsānānca nāmadhēyāni I 40 (10)

T.B.3.10.10.4

nārddhamasēsu na māsēsvā-rtimārcchati I ya ēvam vēda II yō ha vai yajnakratūnām cartūnām ca samvathsarasya ca nāmadhēyāni vēda I na yajnakratusu nartusu na samvathsara ārtimārcchati I agnistōma ukthyösgnir rtuh prajāpatih samvathsara iti I

ētē Snuvākā yajnakratūnām cartūnām ca samvathsarasya ca nāmadhēyani l na yajnakratusu nartusu na samvathsara ārtimārcchati l ya ēvam vēda l yō ha vai muhūrtānām muhūrtān. vēda l na muhūrtānām muhūrtēsvārti mārcchati () l 41 (10)

T.B.3.10.10.5

idānīm tadānīmiti | ētē vai muhūrtānām muhūrtāḥ |
na muhūrtānām muhūrtēṣvārti-mārcchati | ya ēvam vēda ||
athō yathā kṣētrajñō bhūtvā Snu praviśyānna-matti |
ēvamēvaitān kṣētrajñō bhūtvā Snu praviśyā-nnamatti |
sa ētēṣāmēva salōkatāgm sāyujya-maśnutē |
apa punarmṛtyum jayati | ya ēvam vēda || 42 (9)
(na vēdai - vam vēdā - nuvākā arddhamāsānām ca masānām ca nāmadhēyāni - muhūrtēṣvārtimārcchati - +nava ca)
(A10)

Special Korvai/Sequence

(iyamahorātrāṇāgṃ sajñāṃnaṃ pūrvapakṣasya prastutamaparapakṣasya muhūrt citraḥ kēturarddhamāsānāṃ pavitraṃ yajñakratūnāmagniṣṭomō yajñakratūnāmic muhūrtānāṃ muhūrtān. vēdēdānīmatho dvādaśa)

∥ 3.10.11 anuvākaṃ 11 ∥

anuvākēsu navasu lēkhāsu nābhyām cēstakopadhānam svayamātrņņopadhānam cocyatē

T.B.3.10.11.1

kaściddhavā asmā-llōkāt prētya | ātmānam vēda | aya-maha-masmīti | kaścithsvam lōkam na prati prajānāti | agnimugdhō haiva dhumatāntah | svam lōkam na prati prajānāti | atha yō haivaita-magnigm sāvitram vēda | sa ēvāsmā llōkāt prētya | ātmānam vēda | aya-maha-masmīti | 43 (10)

T.B.3.10.11.2

sa svam lokam prati prajanāti I ēṣa u vēvainam tathsāvitrah I svargam loka-mabhivahati I ahorātrai rvā idagm sayugbhih kriyatē I iti rātrāyā dīkṣiṣata I iti rātrāya vrata-mupāguriti I tāni hānēvam viduṣah I amuṣmin lokē śēvadhim dhayanti I dhītagm haiva sa śēvadhi-manuparaiti II atha yō haivaitamagnigm sāvitram vēda I 44 (10)

T.B.3.10.11.3

tasya haivā-horātrāņi I amuşmin lokē sevadhim na dhayanti I adhitagm haiva sa sevadhi-manuparaiti II bharadvājo ha tribhirāyurbhi rbrahmacaryamuvāsa I tagm ha jīrnigg sthaviragm sayānam I indra upavrajyo vāca I bharadvāja I yatte caturthamāyurdadyām I kimēnēna kuryā iti I brahmacaryamēvainēna carēyamiti hovāca I 45 (10)

T.B.3.10.11.4

tagṃ ha trīn giri-rūpāna vijnātāniva darśayāṃ cakāra l tēṣāgṃ haikaikasmān muṣṭināऽऽdadē l sa hovāca l bharadvājētyāmantrya l vēdā vā ētē l anantā vai vēdāḥ l ētadvā ētai stribhi-rāyurbhi-ranvavocathāḥ l atha ta itara-dananūktamēva lēhīmaṃ viddhi l ayaṃ vai sarva vidyēti l 46 (10)

T.B.3.10.11.5

tasmai ha<u>i</u>tamagnigm sāv<u>i</u>tramuvāca | tagm sa vid<u>i</u>tvā | amṛtō bhūtvā | svargam lōkamiyāya | ādityasya sāyujyam | amṛtō haiva bhūtvā | svargam lōkameti | ādityasya sāyujyam | ya ēvam vēda | ēṣō ēva trayī vidyā | 47 (10)

T.B.3.10.11.6

yāvantagm ha vai trayyā vidyayā lokam jayati I tāvantam lokam jayati I ya ēvam vēda I agnē rvā ētāni nāmadhēyāni I agnērēva sāyujyagm salokatā-māpnoti I ya ēvam vēda I vāyo rvā ētāni nāmadhēyāni I vāyorēva sāyujyagm salokatā-māpnoti I ya ēvam vēda I indrasya vā ētāni nāmadhēyāni I 48 (10)

T.B.3.10.11.7

```
indrasyaiva sāyujyagm salokatā-māpnoti I ya ēvam vēda I brhaspatē rvā ētāni nāmadhēyāni I brhaspatērēva sāyujyagm salokatā-māpnoti I ya ēvam vēda I prajāpatē rvā ētāni nāmadhēyāni I prajāpatērēva sāyujyagm salokatā-māpnoti I ya ēvam vēda I brahmaņo vā ētāni nāmadhēyāni I brahmaņo vā ētāni nāmadhēyāni I brahmaņa ēva sāyujyagm salokatā-māpnoti () I ya ēvam vēda I sa vā ēṣöऽgni-rapakṣapucchō vāyurēva I tasyāgni rmukhām I asāvādityah śirah I sa yadētē dēvatē antarēņa I tathsarvagm sīvyati I tasmāth sāvitrah II 49 (17) (ayamahamasmīti - vēda - hōvāca - sarvavidyēti - vidyē - ndrasya vā ētāni nāmadhēyāni - brahmaņa ēva sāyujyagm salokatāmāpnoti sapta ca) I (A11)
```

Special Korvai/Sequence

(agnērvāyōrindrasya bṛhaspatēḥ prajāpatēr brahmaṇaḥ sa vai sapta)

Prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(saṃjñānaṃ - bhū - stvamēva - samvathsarossi - bhū - rājñya - savavipaścite - prajāpatir dēvā - niyaṃ vāva saraghā - kaściddhaikadaśa)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis:-

(saṃjñānagṃ - rājñi - mūrddhā hṛdaya - ēṣa samvathsarō - nārddhamāsēṣu navacatvārigṃśat)

First and Last Padam 1st Prapaatakam of Kaatakam:-

```
(saṃjñānagṃ - sāvitraḥ)
| hariḥ ōṃ | |
| iti taittarīya yajubrāhmaṇē kāṭhakē prathamaḥ praśnaḥ samāptaḥ ||
```

- 3.1 ōm namaḥ paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namaḥ śrī gurubhyō namaḥ, hariḥ ōṃ 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakaṃ

yajurbrāhmaņē kāṭhakē dvitīyaḥ praśnaḥ nāci

■ 3.11.1 anuvākam 1 iṣṭakōpadhānamantrāḥ

T.B.3.11.1.1

lokossi svargossi | anantossya pārossi | akṣitossya kṣayyossi | tapasaḥ pratiṣṭhā | tvayīdamantaḥ | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartā viśvasya janayitā | tantvopadadhē kāmadugha-makṣitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-sngirasvad-dhruvā sīda | 1 (10)

T.B.3.11.1.2

tapossi lokē śritam | tējasaḥ pratisṭhā | tvayīdamantaḥ | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartr viśvasya janayitr | tat tvopadadhē kāmadugha-makṣitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 2 (8)

T.B.3.11.1.3

tējōSsi tapasi śritam | samudrasya pratisthā | tvayīdamantah | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartṛviśvasya janayitr | tat tvōpadadhē kāmadugha-makṣitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 3 (8)

T.B.3.11.1.4

samudrossi tējasi śritah | apām pratisthā | tvayīdamantah | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartā viśvasya janayitā | tam tvopadadhē kāmadugha-makṣitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 4 (8)

T.B.3.11.1.5

āpaḥ stha samudrē śritāḥ | pṛthivyāḥ pratiṣṭhā yuṣmāsu | idamantah | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam |

viśvasya bhartryo viśvasya janayitryah l tā va upadadhē kāmadughā akṣitāḥ l prajāpatistvā sādayatu l tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 5 (8)

T.B.3.11.1.6

pṛthivya-syaphsu śritā | agnēḥ pratiṣṭhā | tvayīdamantaḥ | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī | tām tvopadadhē kāmadughā-makṣitām | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 6 (8)

T.B.3.11.1.7

agnirasi pṛthivyāgg śritaḥ | antarikṣasya pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ | viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvagṃ subhūtaṃ |
viśvasya bhartā viśvasya janayitā | taṃ tvopadadhē kāmadugha-makṣitaṃ |
prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 7 (8)

T.B.3.11.1.8

antarikṣa-masyagnau śriౖtaṃ I vayoḥ pratiౖṣṭhā I tvayı̄damantaḥ I viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvagṃ subhūtaṃ I viśvasya bhartṛ viśvasya janayiౖtṛ I tat tvopadadhē kāmadugha-makṣitaṃ I prajāpatistvā sādayatu I tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 8 (8)

T.B.3.11.1.9

vāyurasyantariksē śritah | divah pratisthā | tvayīdamantah | viśvam yaksam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartā viśvasya janayitā | tam tvopadadhē kāmadugha-maksitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 9 (8)

T.B.3.11.1.10

dyaurasi vāyau śritā | ādityasya pratisthā | tvayīdamantah | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī | tām tvopadadhē kāmadughā-makṣitām | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 10 (8)

T.B.3.11.1.11

ādityöSsi divi śritaḥ | candramasaḥ pratiṣṭhā | tvayīdamantaḥ | viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvagṃ subhūtaṃ | viśvasya bhartā viśvasya janayitā | taṃ tvopadadhē kāmadugha-makṣitaṃ | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 11 (8)

T.B.3.11.1.12

candramā asyādityē śritaḥ | nakṣātrāṇāṃ pratiṣṭhā | tvayīdamantaḥ | viśvāṃ yakṣaṃ viśvāṃ bhūtaṃ viśvagṃ subhūtaṃ | viśvāsya bhartā viśvāsya janayitā | taṃ tvōpādadhē kāmadugha-makṣitaṃ | prajāpātistvā sādayatu | tayā dēvatāyā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 12 (8)

T.B.3.11.1.13

nakṣatrāṇi stha candramasi śritāni I samvathsarasya pratiṣṭhā yuṣmāsu I idamantaḥ I viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam I viśvasya bhartṛṇi viśvasya janayitṛṇi I tāni va upadadhē kāmadughā-nyakṣitāni I prajāpatistvā sādayatu I tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 13 (8)

T.B.3.11.1.14

samvathsaroʻsi naksatresu śritah | rtūnām pratisthā | tvayīdamantah | viśvam yaksam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartā viśvasya janayitā | tam tvopadadhē kāmadugha-maksitam | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 14 (8)

T.B.3.11.1.15

rtaváh stha samvathsarē śritāh | māsānām pratisthā yuṣmāsu | idamantah | viśvám yakṣam viśvám bhūtam viśvagm subhūtam | viśvásya bhartārō viśvásya janayitārah | tān. va upadadhē kāmadughā-nakṣitān | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 15 (8)

T.B.3.11.1.16

māsāḥ sthartuṣu śritāḥ | arddhamāsānām pratiṣṭhā yuṣmāsu | idamantaḥ | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagṁ subhūtam |

viśvasya bhartārō viśvasya janayitāraḥ l tān. va upadadhē kāmadughā-nakṣitān l prajāpatistvā sādayatu l tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda l 16 (8)

T.B.3.11.1.17

arddhamāsāḥ stha māsu śritāḥ l ahōrātrayöḥ pratiṣṭhā yuṣmāsu l idamantaḥ l viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagṁ subhūtam l viśvasya bhartārō viśvasya janayitāraḥ l tān. va upadadhē kāmadughā-nakṣitān l prajāpatistvā sādayatu l tayā dēvatayā-Sṅgirasvad-dhruvā sida | 17 (8)

T.B.3.11.1.18

ahorātrē sthosrddhamāsēsu śritē | bhūtasya pratisthē bhavyasya pratisthē | yuvayō-ridamantah | viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam | viśvasya bhartryau viśvasya janayitryau | tē vāmupadadhē kāmadughē akṣitē | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 18 (8)

T.B.3.11.1.19

paurņamāsyaṣṭakā Smāvāsya lannādāḥ sthanadugho yuṣmāsu lidamantaḥ l viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam l viśvasya bhartryo viśvasya janayitryaḥ l tā va upadadhē kāmadughā-akṣitāḥ l prajāpatistvā sādayatu l tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda || 19 (8)

T.B.3.11.1.20

rāḍasi bṛhatī śrīrasīndrapatnī dharmapatnī l viśvam bhūtamanu prabhūtā l tvayīdamantaḥ l viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagṃ subhūtam l viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī l tām tvōpadadhē kāmadughā-makṣitām l prajāpatistvā sādayatu l tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda l 20 (8)

T.B.3.11.1.21

ōjōSsi sahōSsi I balamasi bhrājōSsi I dēvānām dhāmāmṛtam I amartya-stapōjāḥ I tvayīdamantaḥ I viśvam yakṣam viśvam bhūtam viśvagm subhūtam I viśvasya bhartā viśvasya janayitā I

```
taṃ tvōpadadhē kāmadugha-makṣitaṃ | prajāpatistvā sādayatu | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda ( ) | 21 (10) lōka - stapa - stējaḥ - samudra - āpaḥ - pṛthivya - gni - rantarikṣam - vāyur - dyau - rāditya - ścandramā - nakṣatrāṇi - samvathsara - ṛtavō - māsā - arddhamāsā - ahōrātrē - paurṇamāsī - rāḍa - syōjōSsyēkavigṃśatiḥ (A1)
```

Special Korvai/Sequence

```
lokossi bharta tam | tapastējossi bhartr tat | samudrossi bharta tam | āpaḥ stha bhartryastā vaḥ | pṛthivī bhartrī tām | agnirasi bharta tam | antarikṣaṃ bhartr tat | vāyurasi bharta tam | dyaurasi bhartrī tām | ādityaścandramā bharta tam | nakṣatrāṇi stha bhartrṇi tāni vaḥ | samvathsarōssi bharta tam | rtavo māsā arddhamāsā bhartarastān. vaḥ | ahorātrē bhartryau tē vām | paurṇamāsī bhartryastā vaḥ | rāḍasi bhartrī tām | ōjōssi bharta tamēkavigṃśatiḥ |
```

∥ 3.11.2 anuvākam 2 caturbhiranuvākaih catasra āhutīrjuhōti ∥

T.B.3.11.2.1

tvamagnē rudro asuro maho divah I tvagm sarddho mārutam prksa īsisē I tvam vātairarunairyāsi samgayah I tvam pūsā vidhatah pāsi nu tmanā I dēvā dēvēsu srayadhvam I prathamā dvitīyēsu srayadhvam I dvitīyā-strtīyēsu srayadhvam I trtīyā-scaturthēsu srayadhvam I caturthāh pancamēsu srayadhvam I pancamāh sasthēsu srayadhvam I 22 (10)

T.B.3.11.2.2

şaşthāḥ saptamēṣu śrayadhvam | saptamā aṣṭamēṣu śrayadhvam | aṣṭamā navamēṣu śrayadhvam | navamā daśamēṣu śrayadhvam | daśamā ekādaśēṣu śrayadhvam | ekadaśā dvādaśēṣu śrayadhvam | dvādaśā-strayodaśēṣu śrayadhvam |

```
trayodaśa-ścaturdaśesu śrayadhvam | caturdaśah pańcadaśesu śrayadhvam
pañcadaśāḥ ṣoḍaśēṣu śrayadhvam | 23 (10)
T.B.3.11.2.3
sodaśah saptadaśesu śrayadhyam I saptadaśa astadaśesu śrayadhyam I
astādaśā ėkānnavigmśesú śrayadhvam I
ēkānnavigmšā vigmšēsu śrayadhvam I
v<u>ig</u>mśā ėkav<u>ig</u>mśēṣu śrayadhvam I
ēkavigmšā dvāvigmšēsu śrayadhvam I
dvāvigmšā strayovigmšesu śrayadhvam I
trayovigmsa ścaturvigmsesu śrayadhvam I
caturvigmśāh pańcavigmśēsu śrayadhvam I
pañcavigmśāh sadvigmśēsu śrayadhvam | 24 (10)
T.B.3.11.2.4
sadvigmśah saptavigmśesu śrayadhvam I
saptavigmśā astavigmśesu śrayadhvam I
astāvigmšā ėkānnatrigmšesu śrayadhvam I
ēkānnatrigmśā strigmśēsu śrayadhvam I
trigmśā ėkatrigmśesú śrayadhvam I
ēkatrigmśā dvātrigmśēsu śrayadhvam I
dvātrigmśā strayastrigmśēsu śrayadhvam I
dēvāstrirē-kādaśā stristrayastrigmsāh I
uttare bhavata | uttara vartmana uttara satvanah ( ) |
```

yatkāma <u>i</u>dam juhōmi | tanmē samrddhyatām |

vayagg syāma patayō rayīṇāṃ | bhūrbhuvasvaḥ svāhā | 25 (14) (sasthēsu śrayaddhavagm - sōdaśēsu śrayaddhavagm - sadvigmśēsu śrayad-

hva - muttarasatvānaścatvāri ca)

(A2)

∥ 3.11.3 anuvākaṃ 3 caturbhiranuvākaiḥ catasra āhutīrjuhōti ∥

T.B.3.11.3.1

agnāviṣṇū sajōṣasā | imā varddhantu vāṅgiraḥ | dyumnai rvājēbhi-rāgatam | rājñī virājñī | samrājñī svarājñī |

```
arciḥ śōciḥ | tapō harō bhāḥ | agniḥ sōmō bṛhaspatiḥ | viśve dēvā bhuvanasya gōpāḥ | tē sarve saṅgatya ( ) | idaṃ mē prāvatā vacaḥ | vayagg syāma patayō rayīṇāṃ | bhūr-bhuvas-svas svāhā | 26 (13) (saṅgatya trīṇi ca)
```

■ 3.11.4 anuvākam 4 caturbhiranuvākaih catasra āhutīrjuhōti

T.B.3.11.4.1

annapatē Snnasya no dēhi | anamīvasya śuṣmiṇaḥ | prapradātārantāriṣaḥ | ūrjaṃ no dhēhi dvipadē catuṣpadē | agne pṛthivīpatē | sōma vīrudhāṃ patē | tvaṣṭaḥ samidhāṃ patē | viṣṇavāśānāṃ patē | mitra satyānāṃ patē | varuṇa dharmaṇāṃ patē | 27 (10)

T.B.3.11.4.2

maruto gaṇānām patayaḥ | rudra paśūnām patē | indraujasām patē | bṛhaspatē brahmaṇaspatē | ā rucā rocēshagg svayam | rucā rucē-rocamānaḥ | atītyādaḥ svarābharēha | tasmina. yōnau prajānau prajāyēya | vayagg syāma patayō rayīṇām | bhūrbhuvaḥ svaḥ svahā () | 28 (10) [varuṇa dharmaṇām patē svaḥ - svāhā ()]

∥ 3.11.5 anuvākaṃ 5 caturbhiranuvākaiḥ catasra āhutīrjuhōti ∥

T.B.3.11.5.1

sapta tē agnē samidhaḥ sapta jihvāḥ |
saptarṣayaḥ saptadhāma priyāṇi | sapta hōtrā anu vidvān |
sapta yōnī-rāpṛṇasvā ghṛtēna | prācī dik | agni rdēvatā |
agnigṃ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānā-mṛcchatu | yō maitasyai

diśō Sbhidāsati | dakṣiṇā dik | indro devata | 29 (10)

T.B.3.11.5.2

indragm sa diśām dēvam dēvatānā-mṛcchatu |
yō maitasyai diśō Sbhidāsati | pratīcī dik | sōmō dēvatā |
sōmagm sa diśām dēvam dēvatānā-mṛcchatu |
yō maitasyai diśō Sbhidāsati | udīcī dik | mitrāvaruṇau dēvatā |
mitrāvaruṇau sa diśām dēvau dēvatānā-mṛcchatu |
yō maitasyai diśō Sbhidāsati | 30 (10)

T.B.3.11.5.3

ūrddhvā dik | bṛhaspati rdēvatā | bṛhaspatigm sa diśām dēvam dēvatānā-mṛcchatu | yō maitasyai diśō Sbhidāsati | iyandik | aditi rdēvatā | aditigm sa diśām dēvīm dēvatānā-mṛcchatu | yō maitasyai diśō Sbhidāsati | puruṣō dik | puruṣō mē kāmān thsamarddhayatu () | 31 (10)

T.B.3.11.5.4

andhō jāgṛviḥ prāṇa | asāvēhi | badhira ākrandayita-rapāna | asāvēhi | uṣasa-muṣasa-masīya | ahamasō jyōtirasīya | ahamasō Spōśīya | vayagg syāma patayō rayīṇāṃ | bhūrbhuvaḥ svah svāhā | 32 (9) (dakṣiṇā digindro dēvatā - mitrāvaruṇau sa disāṃ dēvau dēvatānāmṛcchatu yō maitasyai disōSbhidā - satyarddhayatu - +nava ca)

(A5)

■ 3.11.6 anuvākam 6 upasthānam

T.B.3.11.6.1

yattē Scitam yadu citantē agnē I yatta ūnam yadu tē Stiriktam I ādityāsta-dangirasa-ścinvantu I viśvē tē dēvāściti-māpūrayantu I citaścāsi sancitaścā-syagnē I ētāvāggścāsi bhūyāgģścāsyagnē II lōkam pṛṇa cchidram pṛṇa I athō sīda śivā tvam I

indrāgnī tvā bṛhaspatiḥ | asmin. yōnāvasīṣadann | 33 (10)

T.B.3.11.6.2

tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda I tā asya sūdadohasah I somagģ śrīṇanti pṛśnayah I janmam dēvānām viśah I triṣvā rocanē divah I tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda I agnē dēvāgm ihāvaha I jajnāno vṛkta barhiṣē I asi hōtā na īdyah I aganma mahā manasā yaviṣṭham I 34 (10)

T.B.3.11.6.3

yō dīdāya samiddhaḥ svē durōṇē | citrabhanū rōdasī antarurvī | svāhutaṃ viśvataḥ pratyañcaṃ | mēdhākāraṃ vidathasya prasādhanaṃ | agnigṃ hōtāraṃ paribhūtamaṃ matiṃ | tvāmarbhasya haviṣaḥ samānamit |

tvāṃ mahō vṛṇatē narō nānyaṃ-tvat ∥ manuṣvattvā nidhīmahi । manuṣvath samidhīmahi । agnē manuṣva-daṅgiraḥ । 35 (10)

T.B.3.11.6.4

dēvān dēvāyatē yaja | agnir hi vājinam visē | dadāti visvacarsanih | agnī rāyē svābhuvam | sa prīto yāti vāryam | isagģ stotrbhya ābhara | prṣṭō divi prṣṭō agnih prthivyām | prṣṭō visvā ōṣadhī-rāvivēśa | vaisvānarah sahasā prṣṭō agnih | sa no divā sa riṣah pātu naktam () | 36 (10) [asīṣadan. - yaviṣṭha - mangirō - naktam ()]

∥ 3.11.7 anuvākam 7 nācikētabrāhmaņam tatra āgnidēvatōpāsanam ∣

T.B.3.11.7.1

ayam vāva yaḥ pavatē | sosgni nārcikētaḥ | sa yat prān pavatē | tadasya śiraḥ | atha yad dakṣiṇā | sa dakṣiṇaḥ pakṣaḥ | atha yat pratyak | tat pucchām | ya dudanh | sa uttaraḥ pakṣaḥ | 37 (10)

T.B.3.11.7.2

atha yath samvāti I tadasya samancanam ca prasāraņam ca I atho sapamdēvāsya sā I sagm ha vā asmai sa kāmah padyatē I yat kāmo yajatē I yo sgnim nācikētam cinutē I ya u caina-mēvam vēda I yo ha vā agnē rnācikētasyāyatanam pratisthām vēda I āyatanavān bhavati I gacchati pratisthām I 38 (10)

T.B.3.11.7.3

hiranyam va agne rnaciketasyayatanam pratistha I ya evam veda I ayatanavan bhavati I gacchati pratistham II yo ha va agne rnaciketasya sariram veda I sa sarira eva svargam lokameti I hiranyam va agne rnaciketasya sariram I ya evam veda I sa sarira eva svargam lokameti I atho yatha rukma ut-tapto bhayyat I 39 (10)

T.B.3.11.7.4

ēvamēva sa tējāsā yaśāsā | asmiggścā lōkē-Smuṣmigģśca bhāti | uravo ha vai nāmaitē lōkāḥ | yē-Svārēṇādityaṃ | athā haitē varīyāgṃsō lōkāḥ | yē parēṇādityaṃ | antāvantagṃ ha vā ēṣa kṣayyaṃ lōkaṃ jāyati | yō-Svārēṇādityaṃ | athā haiṣō-Snanta-māpāra-mākṣayyaṃ lōkaṃ jāyati | yaḥ parēṇādityaṃ () | 40 (10)

T.B.3.11.7.5

(A7)

anantagm ha vā apāra-makṣayyam lōkam jayati | yöSgnim nācikētam cinutē | ya u caina-mēvam vēda | athō yathā rathē tiṣṭhan pakṣasī paryā-varttamānē pratyapēkṣatē | ēva-mahōrātrē pratyapēkṣatē | nāsyā-hōrātrē lōkamāpnutaḥ | yöSgnim nācikētam cinutē | ya u caina-mēvam vēda | 41 (8) (uttaraḥ pakṣō - gacchati pratiṣṭhām - bhāyyād - yaḥ parēṇāditya - +maṣṭau ca)

∥ 3.11.8 anuvākaṃ 8 nācikētōpākhyānam

T.B.3.11.8.1

uśan. ha vai vajaśravasah sarvavedasam dadau I tasya ha naciketa nama putra asa I tagm ha kumaragm santam I daksinasu niyamanasu śraddha SSviveśa I sa hovaca I tata kasmai mam dasyasīti I dvitīyam trtīyam II tagm ha parita uvaca I mrtyave tva dadamīti II tagm ha smotthitam vagabhivadati I 42 (10)

T.B.3.11.8.2

gautama kumāramiti | sa hovāca | parēhi mṛtyō rgṛhān | mṛtyavē vai tvasdā-miti | taṃ vai pravasantaṃ gantāsīti hōvāca | tasya sma tisrō rātrī-ranāśvān gṛhē vasatāt | sa yadi tva pṛcchēt | kumāra kati rātrī-ravāthsī-riti | tisra iti prati brūtāt | kiṃ prathamāgṃ rātri-māśnā iti | 43 (10)

T.B.3.11.8.3

prajām ta iti | kim dvitīyā-miti | paśūggsta iti | kim trtīyā-miti | sādhukrtyām ta iti | tam vai pravasantam jagāma | tasya ha tisrō rātrī-ranāśvān grha uvāsa | tamāgatya papraccha | kumāra kati rātrī-ravāthsī-riti | tisra iti pratyuvāca | 44 (10)

T.B.3.11.8.4

kiṃ prathamāgṃ rātri-māśnā iti | prajāṃ ta iti | kiṃ dvitīyā-miti | paśūggsta iti | kiṃ trtīyā-miti | sādhukrtyāṃ ta iti | namastē astu bhagava iti hōvāca | varaṃ vrṇīṣvēti | pitaramēva jīvannayānīti | dvitīyaṃ vrṇīṣvēti | 45 (10)

T.B.3.11.8.5

iṣṭāpūrtayō rmē Skṣitim brūhīti hōvāca l tasmai haitamagnim nācikēta-muvāca l tatō vai tasyē-ṣṭāpūrtē nā kṣiyētē l nāsyēṣṭā-pūrtē kṣiyētē l yō'sgnim nācikētam cinutē l ya u caina-mēvam vēdā l tṛtīyām vṛṇīṣvēti l puna mṛrtyō rmē Spājitim brūhīti hōvāca l tasmai haitamagnim nācikēta-muvāca l tatō vai sōSpā puna rmṛtyu-mājayat l 46 (10)

T.B.3.11.8.6

```
apa puna rmṛtyum jayati | yō'sgnim nācikētam cinutē || ya u caina-mēvam vēda || prajāpati rvai prajākāma-stapō-Stapyata | sa hiranya-mudāsyat | ta-dagnau prāsyat | ta-dasmai nācchadayat | tad dvitīyam prāsyat | ta-dasmai nai vācchadayat | tat tṛtīyam prāsyat | 47 (10)
```

T.B.3.11.8.7

ta-dasmai nai vācchadayat | ta-dātma-nnēva hṛdayyēSgnau vaisvānarē prāsyat | ta-dasmā acchadayat | tasmāddhiranyam kaniṣṭham dhanānām | bhuñjat priyatamam | hṛdayajagm hi | sa vai tamēva nāvindat | yasmai tām dakṣiṇā-manēṣyat | tāgg svāyaiva hastāya dakṣiṇāyānayat | tām pratyagṛhṇāt | 48 (10)

T.B.3.11.8.8

dakṣäya tvā dakṣiṇām pratigṛhṇāmīti | sō Sdakṣata dakṣiṇām pratigṛhyaˈ | dakṣaʿtē ha vai dakṣiṇām pratigṛhyaˈ | ya ēvam vēdaˈ | ētaddhaˈ sma vai tad vidvāgṃsō vājaśravasā gōtamāḥ | apyanūdēśyäm dakṣiṇām pratigṛhṇanti | ubhayëna vayaṃ dakṣiṇām pratigṛhṇanti | ubhayëna vayaṃ dakṣiṇām pratigṛhyaˈ | dakṣanta dakṣiṇām pratigṛhyaˈ | dakṣatē ha vai dakṣiṇām pratigṛhyaˈ | ya ēvaṃ vēdaˈ () | pra hānyaṃ vlināti | 49 (11) (vada - tyāśnā it - yuvāca - dvitīyam vṛṇāṣvē - tyajayat - tṛtīyaṃ prasyaˈ - dagṛhṇād - ya ēvaṃ vēdaikaṃ ca)

∥ 3.11.9 anuvākaṃ 9 cayanaprayōgaḥ ∥

T.B.3.11.9.1

tagṃ haita-mēkē paśubandha ēvōttaravēdyāṃ cinvatē l uttaravēdisammita ēṣoʿSgniriti vadantaḥ l tanna tathā kuryāt l ēta-magniṃ kāmēna vyarddhayēt l

sa ėnam kāmėna vyrddhah | kāmėna vyarddhayet | saumye vāvai namadhvare cinvīta | yatra vā bhūyiṣṭhā āhutayō hūyerann | ēta-magnim kāmėna samarddhayati | sa ėnam kāmėna samrddhah | 50 (10)

T.B.3.11.9.2

kāmėna samarddhayati | atha hainam purarsayah | uttaravēdyā-mēva satriya-macinvata | tatō vai tē Svindanta prajām | abhi svargam lōka-majayann | vindata ēva pajām | abhi svargam lōkam jayati | yoʻSgnim nācikētam cinutē | ya u caina-mēvam vēda | atha hainam vāyur rddhikāmah | 51 (10)

T.B.3.11.9.3

yathanyupta-mevopadadhe | tato vai sa eta-mṛddhi-marddhnōt | yāmidam vāyur ṛddhaḥ | eta-mṛddhi-mṛdhnōti | yāmidam vāyur ṛddhaḥ | yoʻsgnim naciketam cinute | ya u caina-mevam vēda | atha hainam gobalo vārṣṇaḥ paśukāmaḥ | pāṃktameva cikye | pañca purastat | 52 (10)

T.B.3.11.9.4

pañca dakṣiṇataḥ | pañca paścāt | pañcöttarataḥ | ēkāṃ maddhye l tato vai sa sahasram paśūn prāpnöt | pra sahasram paśū-napnoti | yösgnim naciketam cinute | ya u caina-mevam vēda | atha hainam prajāpati rjyaiṣṭhyakāmo yaśaskāmaḥ prajananakāmaḥ | trivrtamēva cikye | 53 (10)

T.B.3.11.9.5

sapta purastāt | tisrō dakṣiṇataḥ | sapta paścāt | tisra uttarataḥ | ēkāṃ maddhyē | tatō vai sa pra yaśō jyaiṣṭhya-māpnōt | ētāṃ prajātiṃ prājāyata | yāmidaṃ prajāḥ prajāyantē | trivṛd vai jyaiṣṭhyaṃ | mātā pitā putraḥ | 54 (10)

T.B.3.11.9.6

trivṛt prajananam | upasthō yōni rmaddhyamā | prayaśō jyaiṣṭhya-māpnōti | ētām prajātim prajāyatē | yāmidam prajāḥ prajāyantē | yōSgnim nācikētam cinutē | ya u cainamēvam vēda | atha haina-mindrō jyaiṣṭhyakāmaḥ | ūrddhvā ēvōpadadhē | tatō vai sa jyaiṣṭhya-magacchat | 55 (10)

T.B.3.11.9.7

jyaiṣṭhyam gacchati | yoʻsgnim naciketam cinute | ya uʻ caina-mevam veda | atha haina-mesavadityah svergakamah | prācirevopadadhe | tato vai soʻsbhi svergam loka-majayat | ebhi svergam lokam jayati | yoʻsgnim naciketam cinute | ya uʻ caina-mevam veda | sa yadıcchet | 56 (10)

T.B.3.11.9.8

tējasvī yasasvī brahmavarcasī syāmiti | prānā hōturddhiṣṇyā-duthsarpēt | yēyam prāgād yasasvatī | sā mā prōrṇōtu | tējasā yasas brahmavarcasēnēti | tējasvyēva yasasvī brahmavarcasī bhavati | atha yadīcchēt | bhūyiṣṭham mē sraddadhīrann | bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayēyuriti | dakṣiṇāsu nīyamānāsu prācyēhi prācyēhīti prācī juṣāṇā vētvājyasya svāhēti sruvēṇō-pahatyā havanīyē juhuyāt | 57 (10)

T.B.3.11.9.9

(A9)

bhūyiṣṭha-mēvāsmai śraddadhatē | bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayanti ||
puriṣa-mupadhāya | citi-klṛptibhi-rabhimṛśya |
agniṃ praṇīyopasamādhāya | catasra ētā āhutī rjuhōti |
tvamagnē rudra iti śatarudrīyasya rūpaṃ |
agnā-viṣṇū iti vasorddhārāyāḥ | annapata ityanna homaḥ |
sapta te agnē samidhaḥ sapta jihvā iti viśvaprīḥ () || 58 (10)
[samṛddha - ṛddhikāmaḥ - parastāc - cikyē - putrō - Sgaccha - dicchē jjuhuyād - viśvapriḥ ()]

Special Korvai/Sequence

(purarṣayō vayur gobalaḥ sahasram prajāpati strivṛdindro Ssāvadityaḥ sa yadīcchēt)

∥ 3.11.10 anuvākam 10 tatpraśamsā ∥

T.B.3.11.10.1

yāṃ prathamā-miṣṭakā-mupadadhāti | imaṃ tayā loka-mabhi jayati | atho yā asmin lokē dēvatāḥ | tāsāgṃ sāyujyagṃ salokatā-māpnoti | yāṃ dvitīyā-mupadadhāti | antarikṣalokaṃ tayā-Sbhi jayati | atho yā antarikṣa lokē dēvatāḥ | tāsāgṃ sāyujyagṃ salokatā-māpnoti | yāṃ trtīyā-mupadadhāti | amum tayā loka-mabhijayati | 59 (10)

T.B.3.11.10.2

athō yā amuṣmin lokē dēvatāḥ l
tāsāgṃ sāyujyagṃ salokatā-māpnōti l
athō yā amuritarā aṣṭādaśa l
ya ēvāmī uravaśca varīyāgṃsaśca lokāḥ l
tānēva tābhi-rabhijayati l
kāmacāro ha vā asyoruṣu ca varīyassu ca lokēṣu bhavati l
yöSgniṃ nācikētaṃ cinutē l ya u caina-mēvaṃ vēda l
samvathsaro vā agni nārcikētaḥ l tasya vasantaḥ śiraḥ l 60 (10)

T.B.3.11.10.3

grīṣmō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ | varṣā uttaraḥ | śarat pucchaṃ | māsaḥ karmakārāḥ | ahōrātrē śatarudrīyaṃ | parjanyō vasorddhāra | yathā vai parjanyaḥ suvṛṣṭaṃ vṛṣṭvā | prajābhyaḥ sarvān kāmānth saṃpūrayati | ēva-mēva sa tasya sarvān kāmānth saṃpūrayati | yöSgniṃ nācikētaṃ cinutē | 61 (10)

T.B.3.11.10.4

ya u caina-mēvam vēdā I samvathsarō vā agni rnācikētah I tasyā vasantah sirāh I grīsmō daksiņah paksah I varsāh pucchām I saraduttārah paksah I hēmantō maddhyām I pūrvapaksāscitāyah I aparapaksāh purīsam I ahōrātrānīstākāh () I ēsa vāva sösgni-rāgnimayāh punarnavah I agnimayō ha vai punarnavō bhūtvā I svargam lōka-mēti I ādityasya sāyujyam I yösgnim nācikētam cinutē I ya u caina-mēvam vēdā I 62 (16) amum tayā lōkamabhijāyati - sirā - scinuta - iṣṭākāh ṣaṭcā)

(A10)

Prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(lōka - stvamagnē - Sgnāviṣṇū - annapatē - sapta tē agnē - yattē Scitama - yaṃ vā - vōśan. ha vai - tagṃ haitaṃ - yāṃ prathamāmiṣṭakāṃ daśa)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(lōka - āditya - ōjö - Ssyūrddhvā diga - nantagṃ ha vai - kāmena - grīṣmō dviṣaṣṭiḥ)

First and Last Padam 2nd Prapaatakam of Kaatakam:-

(loko - veda) ∥ harih om ∥

∥ taittarīya yajubrāhmaņē kāṭhakē dvitīyaḥ praśnaḥ samāptaḥ ∥

ōm namah paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namah śrī gurubhyō namaḥ, hariḥ ōṃ 3. kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē tṛtīyāṣṭakaṃ

taittarīya yajurbrāhmaņē kāṭhakē tṛtīyaḥ praś

cāturhōtracayanam vaiśvasrjacayanam ca

■ 3.12.1 anuvākam 1 vaiśvasrjacayanāngabhūtāḥ divaśśyēnaya iṣṭayaḥ

T.B.3.12.1.1

```
tubhyantā aṅgirastamā[21] śyāma taṅkāmamagnē [22] I āśanām tvā[23] viśvā āśaḥ[24] I anu nō Sdyānumati[25] ranvidanumatē tvam[26] I kāmo bhūtasya[27] kāmastadagrē[28] I brahma jajñānam[29] pitā virājām[30] I yajñō rāyo[31] Syam yajñaḥ[32] I āpo bhadrā[33] āditpaśyāmi[34] I tubhyam bharanti[35] yō dēhyaḥ[36] I pūrvam dēvā aparēṇa[37] prāṇāpānau[38] I havyavāhagg[39] sviṣṭam[40] II (10) tubhyam daśa (A1)
```

∥ 3.12.2 anuvākam 2 tāsām brāhmaṇam ∥

T.B.3.12.2.1

```
devebhyo vai svargo lokastirosbhavat | te prajapati-mabruvann | prajapate svargo vai no lokastirosbhūt | tamanviccheti | tam yajñakratubhi-ranvaicchat | tam yajñakratubhi-ranvavindat | tamiṣṭibhi-ranvaicchat | tamiṣṭibhi-ranvavindat | tadiṣṭinā-miṣṭitvaṃ | ēṣṭayo havai nāma | tā iṣṭaya ityācakṣate parokṣēṇa | parokṣa priyā iva hi devāḥ | 2 (12)
```

T.B.3.12.2.2

```
tamāśā-Sbravīt | prajāpata āśayā vai śrāmyasi |
ahamu vā āśāSsmi | māṃ nu yajasva |
atha tē satyāSSśā bhaviṣyati | anu svargaṃ lōkaṃ vēthsyasīti |
```

```
sa ētamagnayē kāmāya purōḍāśā-maṣṭākāpālaṃ nirāvapat I āśāyai caruṃ I anumatyai caruṃ I tatō vai tasyā satyā-$$\frac{1}{2}$ Sbhavat I anu svargaṃ loka-mavindat I satyā ha vā asyāśā bhavati I anu svargaṃ lokaṃ vindati I ya ētēnā haviṣā yajātē I ya u cainadēvaṃ vēdā I sō$trā juhōti I agnayē kāmāya svāhā-$$\frac{1}{2}$ Svāhā I anumatyai svāhā prajāpātayē svāhā I svargāyā lokāya svāhā$$\frac{1}{2}$ svistakrtē svāhēti I 3 (19)
```

T.B.3.12.2.3

taṃ kāmöSbravīt | prajāpatē kāmēna vai śrāmyasi | ahamuvai kāmöSsmi | māṃ nu yajasva | atha tē satyaḥ kāmö bhaviṣyati | anu svargaṃ lōkaṃ vēthsyasīti | sa ētamagnayē kāmāya purōdāśa-maṣṭākapālaṃ niravapat | kāmāya caruṃ | anumatyai caruṃ | tatō vai tasya satyaḥ kāmöSbhavat | anu svargaṃ lōkamavindat | satyō ha vā asya kāmö bhavati | anu svargaṃ lōkam vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya u cainadēvaṃ vēda | sōStra juhōti | agnayē kāmāya svāhā kāmāya svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhā Sgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 4 (19)

T.B.3.12.2.4

```
taṃ brahmāSbravīt | prajāpatē brahmaṇā vaiśrāmyasi | ahamu vai brahmāSsmi |
māṃ nu yajasva | atha tē brahmaṇvān. yajñō bhaviṣyati |
anu svargaṃ lokaṃ vēthsyasīti |
sa ētamagnayē kāmāya puroḍāsa-maṣṭākapālaṃ niravapat |
brahmaṇē caruṃ | anumatyai caruṃ | tato vai tasya brahmaṇvān. yajño bhavat |
anu svargaṃ lokamavindat | brahmaṇvān. ha vā asya yajño bhavati |
anu svargaṃ lokaṃ vindati | ya ētēna haviṣā yajatē |
ya ucainadēvaṃ vēda | so stra juhoti |
agnayē kāmāya svāhā brahmaṇē svāhā |
anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā |
svargāya lokāya svāhā Sgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 5 (19)
```

T.B.3.12.2.5

```
taṃ yajñösbravīt | prajāpatē yajñēna vai śrāmyasi | ahamu vai yajñössmi | māṃ nu yajasva | atha tē satyō yajñō bhavaṣyati | anu svargaṃ lōkaṃ vēthsyasīti | sa ētamagnayē kāmāya purōḍāśa-maṣṭākapālaṃ niravapat | yajñāya caruṃ | anumatyai caruṃ | tatō vai tasya satyō yajñōsbhavat | anu svargaṃ lōkamavindat | satyō ha vā asya yajñō bhavati | anu svargaṃ lōkaṃ vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucainadēvaṃ vēda | sōstra juhōti | agnayē kāmāya svāhā yajñāya svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhā synayē svistakrtē svāhēti | 6 (19)
```

T.B.3.12.2.6

tamāpö-Sbruvann | prajāpatēSphsu vai sarvē kāmāḥ śritāḥ | vayamu vā āpassmaḥ | asmānnu yajasva | atha tvayi sarvē kāmāḥ śrayiṣyantē | anu svargam lokam vēthsyasīti | sa ētamagnayē kāmāḥ śrayiṣyantē | anu svargam lokamaya puroḍāśa-maṣṭākapālam niravapat | adbhyaścarum | anu svargam lokamavindat | sarvē ha vā asmin kāmāḥ śrayantē | anu svargam lokamavindat | sarvē ha vā asmin kāmāḥ śrayantē | anu svargam lokam vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucainadēvam vēda | soStra juhōti | agnayē kāmāya svāhā Sdbhyaḥ svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lokāya svāhā Sgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 7 (19)

T.B.3.12.2.7

```
tamagni rbalimānabravīt I
prajāpatē Sgnayē vai balimatē sarvāņi bhūtāni baligm haranti I
ahamu vā agni rbalimānasmi I mām nu yajasva I
atha tē sarvāni bhūtāni baligm harisyanti I
anu svargam lōkam vēthsyasīti I
sa ētamagnayē kāmāya purōdāsa-mastākapāla-nniravapat I
agnayē balimatē carum I anumatyai carum I
tatō vai tasmai sarvāni bhūtāni bali-maharann I
anu svargam lōkamavindat I
sarvāni ha vā asmai bhūtāni baligm haranti I
anu svargam lōkam vindati I ya ētēna havisā yajatē I
ya ucainadēvam vēda I sōStra juhōti I
```

```
agnayē kāmāya svāhā Sgnayē balimatē svāhā I
anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā I
svargāya lokāya svāhā Sgnayē svistakrtē svāhēti | 8 (19)
```

T.B.3.12.2.8

```
tamanuvittira-bravīt | prajāpatē svargam vai lōkamanu-vivithsasi | ahamu vā anuvittirasmi | mām nu yajasva | atha tē satyā Snuvitti-rbhavisyati | anu svargam lōkam vēthsyasīti | sa ētamagnayē kāmāya purōdāsa-maṣṭākapālam niravapat | anuvittyai carum | anumatyai carum | tatō vai tasya satyā Snuvittirabhavat | anu svargam lōka-mavindat | satyā ha vā asyānuvitti-rbhavati | anu svargam lōkam vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucainadēvam vēda | sōStra juhōti | agnayē kāmāya svāhā-Snuvittyai svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhāSgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 9 (19)
```

T.B.3.12.2.9

```
tā vā ētāḥ sapta svargasya lōkasya dvāraḥ l
divaḥ śyenayō Snuvittayō nāma l āśa prathamāgm rakṣati l
kāmö dvitīyam l brahma trtīyam l yajñaścaturthīm l āpaḥ pañcamīm l
agni rbalimān-thṣaṣṭhīm l anuvittiḥ saptamīm l
anu ha vai svargam lōkam vindati l
kāmacārö Ssya svargē lōkē bhavati l ya ētābhi-riṣṭibhi-ryajatē l
ya ucainā ēvam vēda l tāsvanviṣṭi l paṣṭhauhī varām dadyāt kagm sañca l
striyai cābhāragm samrddhyai l 10 (16)
```

∥ 3.12.3 anuvākam 3 upāghā nāmēṣṭayaḥ ∥

T.B.3.12.3.1

(NO Korvai/Sequence for Anuvaakam 2)

tapásā dēvā dēvatā-magrá āyann | tapasarṣáyaḥ sváranvávindann | tapásā sapatnān praņúdāmārātīḥ | yēnēdaṃ viśvaṃ paribhūtaṃ yadasti ||

prathamajam dēvagm haviṣā vidhēma | svayabhum brahma paramam tapō yat | sa ēva putraḥ sa pitā sa mātā | tapō ha yakṣam prathamagm sambabhūva || śraddhayā dēvō dēvatva-maśnutē | śraddhā pratiṣṭhā lōkasya dēvī | 11 (10)

T.B.3.12.3.2

sā no juṣṇṇopa yajña-māgāt | kāmavathsā Smṛtaṃ duhānā | śraddhā dēvī prathamajā ṛtasya | viśvasya bhartrī jagataḥ pratiṣṭhā | tāgg śraddhāgṃ haviṣa yajāmahē | sā no loka-mamṛtaṃ dadhātu | īśanā dēvī bhuvanasyādhipatnī | āgāthsatyagṃ haviridaṃ juṣāṇaṃ | yasmāddēvā jajñirē bhuvananca viśve | tasmai vidhēma haviṣā ghṛtēna | 12 (10)

T.B.3.12.3.3

yathā dēvaiḥ sadhamādam madēma | yasya pratiṣṭhō-rvantarikṣam | yasmāddēvā jajñirē bhuvananca sarvē | tathsatya-marcadupayajnam na āgāt | brahmāhutī-rupamōdamānam | manasō vasē sarvamidam babhūva | nānyasya manō vasamanviyāya | bhīṣmō hi dēvaḥ sahasaḥ sahiyān | sa nō juṣāṇa upa yajnamāgāt | ākūtīnā-madhipatim cētasām ca | 13 (10)

T.B.3.12.3.4

sankalpajūtim dēvam vipaścim | manō rājānamiha varddhayantah | upahavē Ssya sumatau syāma | caranam pavitram vitatam purānam | yēna pūtastarati duṣkṛtāni | tēna pavitrēna śuddhēna pūtāh | ati pāpmāna-marātim tarēma | lōkasya dvāra-marcimat pavitrām | jyōtiṣmad bhrājamānam mahasvat | amṛtasya dhārā bahudhā dōhamānam () | caranam nō lōkē sudhitām dadhātu | agni rmūrddhā[41] bhuvah[42] | anu nō Sdyānumati[43] ranvidanumatētvam[44] | havyavāhagg[45] sviṣṭam[46] | 14 (14) (dēvī - ghṛtēna - cētasām ca - dōhamānam catvāri ca)

T.B.3.12.4.1

devebhyo vai svargo lokastiro Sbhavat | te prajapati-mabruvann | prajapate svargo vai no lokastiro Sbhūt | tamanviccheti | tam yajnakratubhi-ranva chat | tam yajnakratubhi rnanvavindat | tamistibhi-ranva chat | tamistibhi-ranvavindat | tadistina-mistitvam | estayo ha vai nama | ta istaya itya caksate paroksena | paroksapriya iva hi devah | 15 (12)

T.B.3.12.4.2

taṃ tapös bravīt | prajāpatē tapasā vai śrāmyasi | ahamu vai tapös smi | māṃ nu yajasva | atha tē satyaṃ tapō bhaviṣyati | anu svargaṃ lokaṃ vēthsyasīti | sa ētamāgnēya-maṣṭākapālaṃ niravapat | tapasē caruṃ | anumatyai caruṃ | tatō vai tasya satyaṃ tapō sbhavat | anu svargaṃ lokamavindat | satya gṃ ha vā asya tapō bhavati | anu svargaṃ lokaṃ vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya u cainadēvaṃ vēda | sōstra juhōti | agnayē svāhā tapasē svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lokāya svāhā sgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 16 (19)

T.B.3.12.4.3

tagg śraddhā-Sbravīt | prajāpatē śraddhayā vai śrāmyasi | ahamu vai śraddhāSsmi | mām nu yajasva | atha tē satyā śraddhā bhaviṣyati | anu svargam lōkam vēthsyasīti | sa ētamāSgnēya-maṣṭākapālam niravapat | śraddhāyai carum | anumatyai carum | tatō vai tasya satyā śraddhāSbhavat | anu svargam lōkamavindat | satyā ha vā asya śraddhā bhavati | anu svargam lōkam vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya u cainadēvam vēda | sōStra juhōti | agnayē svāhā śraddhāyai svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhāSgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 17 (19)

T.B.3.12.4.4

tagm satya-mabravīt | prajāpatē satyēna vai śrāmyasi | ahamu vai satyamasmi | mām nu yajasva |

atha tē satyagm satyam bhavişyati | anu svargam lokam vēthsyasīti | sa ētamā sgnēya-maṣṭākapālam niravapat | satyāya carum | anumatyai carum | tato vai tasya satyagm satyamabhavat | anu svargam lokamavindat | satyagm ha vā asya satyam bhavati | anu svargam lokam vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucainadēvam vēda | sostra juhoti | agnayē svāhā satyāya svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lokāya svāhā sqnayē svāhēti | 18 (19)

T.B.3.12.4.5

taṃ manösbravīt | prajāpatē manasā vai śrāmyasi | ahamu vai manössmi | māṃ nu yajasva | atha tē satyaṃ manö bhaviṣyati | anu svargaṃ lōkaṃ vēthsyasīti | sa ētamāsgnēya-maṣṭākapālaṃ niravapat | manasē caruṃ | anumatyai caruṃ | tatō vai tasya satyaṃ manösbhavat | anu svargaṃ lōkamavindat | satyagṃ ha vā asya manō bhavati | anu svargaṃ lōkaṃ vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucaina dēvaṃ vēda | sōstra juhōti | agnayē svāhā manasē svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhāsgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 19 (19)

T.B.3.12.4.6

taṃ caraṇa-mabravīt | prajāpatē caraṇēna vai śrāmyasi | ahamu vai caraṇamasmi | māṃ nu yajasva | atha tē satyaṃ caraṇaṃ bhaviṣyati | anu svargaṃ lōkaṃ vēthsyasīti | sa ētamā Sgnēya-maṣṭākapālaṃ niravapat | caraṇāya caruṃ | anumatyai caruṃ | tatō vai tasya satyaṃ caraṇamabhavat | anu svargaṃ lōkamavindat | satyagṃ ha vā asya caraṇaṃ bhavati | anusvargaṃ lōkaṃ vindati | ya ētēna haviṣā yajatē | ya ucainadēvaṃ vēda | sō Stra juhōti | agnayē svāhā caraṇāya svāhā | anumatyai svāhā prajāpatayē svāhā | svargāya lōkāya svāhā Sgnayē sviṣṭakṛtē svāhēti | 20 (19)

T.B.3.12.4.7

tā vā ētāḥ pañca svargasya lōkasya dvāraḥ l apāghā anuvittayō nāma l tapaḥ prathamāgṃ rakṣati l śraddhā dvitīyāṃ l satyaṃ tṛtīyāṃ l manaścaturthīṃ l caraṇaṃ pañcamīṃ l

```
anu ha vai svargam lokam vindati | kāmacārossya svargē lokē bhavati | ya ētābhi-riṣṭibhi-ryajatē | ya ucainā ēvam vēda | tāsvanviṣṭi | paṣṭhauhī varām dadyāt kagmsañca | striyai cābhāragm samrddhyai | 21 (14)
```

(NO Korvai/Sequence for Anuvaakam 4)

■ 3.12.5 anuvākam 5 cāturhōtracayanam

T.B.3.12.5.1

brahma vai caturhōtāraḥ | caturhōtṛbhyōSdhi yajñō nirmitaḥ | nainagṃ śaptaṃ | nābhicarita-māgacchati | ya ēvaṃ vēda | yō ha vai caturhōtṛṇāṃ caturhōtṛtvaṃ vēda | athō pañca hōtṛtvaṃ | sarva hāsmai diśaḥ kalpantē | vācaspatir hōtā daśahōtṛṇāṃ | pṛthivī hōtā caturhōtṛṇāṃ | 22 (10)

T.B.3.12.5.2

agnir hōtā pañcahōtrṇāṃ I vāgghōtā ṣaḍḍhōtrṇāṃ I mahāhavir hōtā saptahōtrṇāṃ I ētadvai caturhōtrṇāṃ caturhōtrtvaṃ I athō pañcahōtrtvaṃ I sarvā hāsmai diśaḥ kalpantē I ya ēvaṃ vēda II ēṣā vai sarva vidyā I ētad bhēṣajaṃ I ēṣā paṅktiḥ svargasya lōkasyāṃ jasāyaniḥ srutiḥ I 23 (10)

T.B.3.12.5.3

ētān. yōSddhyai-tyacchadirdarśē yāvattarasam | svarēti | anapabravah sarvamāyurēti | vindatē prajām | rāyaspōṣam gaupatyam | brahmavarcasī bhavati | ētān. yōSddhyaiti | sprnōtyātmānam | prajām pitrn | ētān. vā aruna aupavēsi rvidāncakāra | 24 (10)

T.B.3.12.5.4

ētairādhivādamapājayat | athō viśvām pāpmānām | svaryayau | ētān. yōSddhyaiti | adhivādam jayati | athō viśvām pāpmānām | svarēti | ētairagnim cinvita svargakāmaḥ | ētairāyuṣkāmaḥ | prajā paśukāmō vā | 25 (10)

T.B.3.12.5.5

purastā-ddaśahōtāra-mudañca-mupadadhāti yāvatpadam l hṛdayam yajuṣī patnyau ca l dakṣiṇataḥ prāñcam caturhōtāram l paścādudañcam pañca hōtāram l uttarataḥ prāñcagm ṣaḍḍhōtāram l upariṣṭāt prāñcagm saptahotāram l hṛdayam yajūgmṣi patnyaśca l yathāvakāśam grahān l yathāvakāśam pratigrahān lokam pṛṇāśca l sarvā hāsyaitā dēvatāḥ prītā abhīṣṭā bhavanti l 26 (10)

T.B.3.12.5.6

sadėvamagnim cinutė | rathasamimta-ścētavyah | vajro vai rathah | vajrėnaiva pāpmānam bhrātrvyagg strnutė | pakṣah samimta-ścētavyah | etāvāna. vai rathah | yāvatpakṣah | rathasamimtamēva cinute | imamēva lokam pasubandhēnābhijayati | atho agniṣṭomēna | 27 (10)

T.B.3.12.5.7

antarikṣa-mukthyena | svaratirātrēṇa | sarvan lokānahīnēna | atho satrēṇa | varo dakṣiṇā | vareṇaiva varagg spṛṇōti | ātmā hi varaḥ | ēkavigṃśati rdakṣiṇā dadāti | ēkavigṃśo vā itaḥ svargō lokaḥ | prasvargaṃ lokamannōti | 28 (10)

T.B.3.12.5.8

asāvāditya ēkavigṃśaḥ | amumēvā-dityamāpnōti ||
śataṃ dadāti | śatāyuḥ puruṣaḥ śatēndriyaḥ |
āyuṣyēvēndriyē pratitiṣṭhati || sahasraṃ dadāti |
sahasra saṃmitaḥ svargō lokaḥ | svargasya lokasyā-bhijityai ||
anviṣṭakaṃ dakṣiṇā dadāti | sarvāṇi vayāgṃsi | 29 (10)

T.B.3.12.5.9

sarvasyāptyai | sarvasyā-varuddhyai | yadi na vindēta | manthānētāvatō dadyādōdanān. va | aśnutē tam kāmam | yasmai kāmayā-gniścīyate | paṣṭhauhīm tvantarvatīm dadyāt | sā hi sarvantarvatīm vayāgmsi | sarvasyāptyai | sarvasyā-varuddhyai | 30 (10)

T.B.3.12.5.10

hiranyam dadāti | hiranya-jyōtirēva svargam lōkamēti | vāso dadāti | tēnāyuh pratiratē | vēditrtīyē yajēta | trisatyā hi dēvāh | sa satyamagnim cinutē |

tadētat pasubandhē brāhmaṇam brūyāt | nētarēsu yajñēsu ∥ yō ha vai caturhōtr-nanusavanam tarpayitavyān. vēda | 31 (10)

T.B.3.12.5.11

tṛpyati prajaya paśubhiḥ l upainagm sōmapīthō namati l ētē vai caturhōtārō Snusavanam tarpayitavyaḥ l yē brahmaṇā bahuvidaḥ l tēbhyō yaddakṣiṇā na nayet l duriṣṭagg syāt l agnimasya vṛñjīrann l tēbhyō yathā śraddham dadyāt l sviṣṭamēvaitatkriyatē l nāsyāgnim vṛñjatē | 32 (10)

T.B.3.12.5.12

hiranyēstako bhavati I yāvaduttama-manguli-kāṇḍam yajña paruṣā saṃmitam I
tējō hiranyam II yadi hiranyam na vindēt I sarkarā aktā upadaddhyāt I
tējō ghrtam I satējasamē-vāgnim cinutē II
agnincitvā sautrāmaṇyā yajēta maitrāvaruṇyā vā I
vīryēṇa vā ēṣa vyrddhyatē I
yōSgnincinutē () I 33 (10)

T.B.3.12.5.13

yāvadēva vīryam I tadasmin dadhāti II brahmanah sāyujyagm salokatā-māpnoti I ētāsāmēva dēvatānāgm sāyujyam I sārstitāgm samāna lokatā-māpnoti I ya ētamagnim cinutē I ya ucainamēvam vēda II ētadēva sāvitrē brāhmanam I atho nācikētē II 34 (9) (hōtā caturhotrnāgg - sruti - ścakāra - vā - bhavantya - gnistomēnā - pnoti - vayāgmsi - vayāgmsi - sarvasyāptyai sarvasyāvaruddhyai - vēda - vrnjatē - cinutē - +nava ca)

■ 3.12.6 anuvākam 6 vaišvasrjacayanam

T.B.3.12.6.1

yaccamṛtam yacca martyam I yacca praniti yacca na I

sarvāstā iṣṭakāḥ krtvā | upa kāmadughā dadhē |
tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda ||
sarvāḥ striyaḥ sarvān pugṃsaḥ | sarvaṃ na strī-pumanca yat |
sarvāstāḥ || yāvantaḥ pāgṃsavō bhumēḥ | 35 (10)

T.B.3.12.6.2

saṅkhyätā dēvamāyayä I sarvāstāḥ II yāvaٰntā ūṣäḥ paśūnāṃ I pṛthivyāṃ puṣṭi̇ rhitāḥ I sarvāstāḥ II yāvaٰtīḥ sikaٰtāḥ sarväḥ I aphsvaٰntaśca yāḥ śritāḥ I sarvāstāḥ II yāvaٰtīḥ śarkaٰrā dhṛtyaï I asyāṃ pṛthivyāmadhi̇ I 36 (10)

T.B.3.12.6.3

sarvāstāḥ || yāvantō-SśmānōSsyāṃ pṛthivyāṃ |
pratiṣṭhāsu pratiṣṭhitāḥ | sarvāstāḥ || yāvatī rvīrudhaḥ sarvāḥ |
viṣṭhitāḥ pṛthivīmanu | sarvāstāḥ || yāvatīrōṣadhīḥ sarvāḥ |
viṣṭhitāḥ pṛthivīmanu | sarvāstāḥ || 37 (10)

T.B.3.12.6.4

yāvantō vanaspatayaḥ | asyām pṛthivyāmadhi | sarvāstāḥ || yāvantō grāmyāḥ paśavaḥ sarve | āraṇyāśca yē | sarvāstāḥ || yē dvipāda-ścatuṣpādaḥ | apāda udarasarpiṇaḥ | sarvāstāḥ || yāvadāñja-namucyate | 38 (10)

T.B.3.12.6.5

dēvatrā yacca mānuṣaṃ I sarvāstāḥ II yāvatkṛṣṇāyasagṃ sarvaṃ I dēvatrā yacca mānuṣaṃ I sarvāstāḥ II yāva llōhāyasagṃ sarvaṃ I dēvatrā yacca mānuṣaṃ I sarvāstāḥ II sarvagṃ sīsagṃ sarvaṃ trapu I dēvatrā yacca mānuṣaṃ I 39 (10)

T.B.3.12.6.6

sarvāstāḥ || sarvagm hiranyagm rajatam | dēvatrā yacca mānuṣam | sarvāstāḥ || sarvagm suvarnagm haritam | dēvatrā yacca mānuṣam | sarvāstā iṣṭakāḥ krtvā | upakāmadughā dadhē | tēnarṣinā tēna brahmanā | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda () || 40 (10) [bhūmē - radhi - viṣṭhitāḥ pṛthivīmanu sarvāstā - ucyata - mānuṣagm - sīda () |

Special Korvai/Sequence

(yacca striyah pāgṃsava ūṣāḥ sikatāḥ śarkarā aśmano vīrudha ōṣadhīr vanaspatayo grāmyā yē dvipādo yāvadāñjanam yāvat kṛṣṇāyasam lohāyasagṃ sīsagṃ hiranyagṃ suvarṇagṃ haritamaṣṭādaśa)

■ 3.12.7 anuvākam 7 vaišvasrjacayanam

T.B.3.12.7.1

sarvā diśō dikṣu | yaccānta rbhūtaṃ pratiṣṭhitaṃ | sarvāstā iṣṭakāḥ kṛtvā | upa kāmadughā dadhē | tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | antarikṣañca kēvalaṃ | yaccāsmi-nnantarāhitaṃ | sarvāstāḥ | āntarikṣyaśca yāḥ prajāḥ | 41 (10)

T.B.3.12.7.2

gandharvā-phsarasasca yē | sarvāstāḥ | sarvā-nudārān-thsalilān | antarikṣē pratiṣṭhitān | sarvāstāḥ | sarvā-nudārān-thsalilān | sthāvarāḥ prōṣyāsca yē | sarvāstāḥ | sarvāṃ dhunigṃ sarvān-dhvagṃsān | himō yacca sīyatē | 42 (10)

T.B.3.12.7.3

sarvāstāḥ | sarvān marīcīna. vitatān | nīhārō yacca śīyatē | sarvāstāḥ | sarvā vidyutaḥ sarvānth stanayitnūn | hrādunī ryacca śīyatē | sarvāstāḥ | sarvāḥ sravantīḥ saritaḥ | sarvamaphsu carañca yat | sarvāstāḥ | 43 (10)

T.B.3.12.7.4

yāśca kūpyā yāśca nādyāḥ samudriyāḥ I yāśca vaiśantīruta prāsacīryāḥ I sarvāstāḥ II yē cottiṣṭhanti jīmūtāḥ I yāśca varṣanti vṛṣṭayaḥ I sarvāstāḥ II tapastēja ākāśaṃ I yaccākāśē pratiṣṭhitaṃ I sarvāstāḥ II vāyuṃ vayāgṃsi sarvāṇi I 44 (10)

T.B.3.12.7.5

antarikṣacarañca yat | sarvāstāḥ | agnigṃ sūryam candraṃ | mitraṃ varuṇaṃ bhagaṃ | sarvāstāḥ | satyagg śraddhāṃ tapō damaṃ | nāma rūpañca bhūtānaṃ | sarvāstā iṣṭakāḥ kṛtvā | upa kāmadugha dadhē | tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā () | tayā dēvatayā-Sigirasvad-dhruvā sīda | 45 (11) (prajā-himō yacca śīyatē-sarvāstāḥ-sarvāṇi-brahmaṇaikaṃ ca)

Special Korvai/Sequence

(diśōSntarikṣamāntarikṣya udārānudārān dhunim maricīn. vidyutaḥ sravantīryāśca yē ca tapo vāyumagnigm satyam pañcadaśa)

■ 3.12.8 anuvākam 8 vaiśvasrjacayanam

T.B.3.12.8.1

sarvām divagm sarvān dēvān divi | yaccānta rbhūtam pratisthitam | sarvāstā istakāh krtvā | upa kāmadughā dadhē | tēnarsinā tēna brahmanā | tayā dēvatayā-Sngirasvada-dhruvā sīda | yāvatī stārakāh sarvāh | vitatā rōcanē divi | sarvāstāh | rcō yajūgṃṣi sāmāni | 46 (10)

T.B.3.12.8.2

atharvāṅgirasaśca yē | sarvāstāḥ | itihāsapurāṇañca | sarpadēvajanāśca yē | sarvāstāḥ | yē ca lōkā yē calokāḥ | anta rbhūtaṃ pratiṣṭhitaṃ | sarvāstāḥ | yacca brahma yaccabrahma | anta rbrahman pratiṣṭhitaṃ | 47 (10)

T.B.3.12.8.3

sarvāstāḥ | ahōrātrāṇi sarvāṇi | arddhamāsāggśca kēvalān | sarvāstāḥ | sarvānṛtūn-thsarvān māsān | samvathsarañca kēvalaṃ | sarvāstāḥ | sarvaṃ bhūtagṃ sarvaṃ bhavyāṃ | yaccātōSdhi bhaviṣyati | sarvāstā iṣṭakāḥ kṛtvā () | upa kāmadughā dadhē | tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā |

tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda | 48 (13) (sāmāni - brahman pratiṣṭhitaṃ - kṛtvā trīṇi ca) (A8)

Special Korvai/Sequence

(divam tārakā rca itihāsapurāṇam ca yē ca yaccahōrātrāṇyrtūn bhūtam nava)

■ 3.12.9 anuvākam 9 brahmā sadasyāsīnō vauśvasrjān vyācastē ■

T.B.3.12.9.1

rcām prāci mahatī digucyatē | dakṣiṇā-māhu ryajuṣāmapārām | atharvaṇā-magnirasām pratīci | sāmnā-mudicī mahatī digucyatē | rgbhiḥ purvāhṇē divi dēva iyatē | yajurvēdē tiṣṭhati maddhyē ahnaḥ | sāmavēdē-nāstamayē mahiyatē | vēdai-raśūnya-stribhirēti sūryaḥ | rgbhyō jātāgṃ sarvaśō mūrtti-māhuḥ | sarvā gati ryājuṣī haiva śaśvat | 49 (10)

T.B.3.12.9.2

sarvam tēja ssāmarūpyagm ha śaśvat | sarvagm hēdam brahmanā haiva sṛṣṭam || ṛgbhyō jātam vaiśyam varṇa-māhuḥ | yajurvēdam kṣatriyasyā-huryōnim |

sāmavēdō brāhmaṇānām prasūtiḥ | pūrvē pūrvēbhyō vaca ēta-dūcuḥ ||ādarśa-magniṃ cinvānāḥ | pūrvē viśva srjōSmṛtāḥ | śataṃ varṣa sahasrāṇi | dīkṣitāḥ satra-māsata || 50 (10)

T.B.3.12.9.3

tapa āsīd gṛhapatiḥ | brahma brahmābhavath svayaṃ | satyagṃ ha hō taiṣāmāsīt | yad viśvasṛja āsata || amṛta-mēbhya udagāyat | sahasraṃ parivathsarān | bhūtagṃ ha prastō taiṣāmāsīt | bhaviṣyat prati cāharat || prāṇō adhvaryu-rabhavat | idagṃ sarvagṃ siṣāsatāṃ | 51 (10)

T.B.3.12.9.4

apānō vidvā-nāvṛtaḥ | prati prātiṣṭha-dadhvarē ||
ārtavā upagātāraḥ | sadasyā ṛtavō-Sbhavann |
arddhamāsāśca māsāśca | camasā-dhvaryavō-Sbhavann ||
aśagṃ sad brahmaṇa-stējaḥ | acchāvākō Sbhavad yaśaḥ |
ṛta-mēṣāṃ praśāstā-SSsīt |
yad viśva srja āsata || 52 (10)

T.B.3.12.9.5

ūrg-rājāna-mudavahat | dhruva gōpaḥ sahō-Sbhavat | ōjō-Sbhyaṣṭaud grāv.ṇṇaḥ | yad viśva sṛja āsata ∥ apacitiḥ pōtrīyā-mayajat | nēṣṭrīyā-mayajat tviṣiḥ | āgnīddhrād viduṣī satyaṃ | śraddhā haivā yajath svayaṃ ∥ irā patnī viśva sṛjāṃ | ākūti-rapinaḍḍhaviḥ | 53 (10)

T.B.3.12.9.6

iddhmagm ha kṣuc caïbhya ugrē | tṛṣṇā cā vahatāmubhē || vāgëṣāgm subrahmaṇyā-ऽऽsït | chandō yōgān. vijānatī | kalpatantrāṇi tanvānā-Shaḥ | saggsthāśca sarvaśaḥ || ahorātrē paśupālyau | muhūrttāḥ prēṣyā abhavann | mṛtyus tada-bhava-ddhātā | śamitō grō viśām patiḥ || 54 (10)

T.B.3.12.9.7

viśvasrjah prathamāh satra-māsata | sahasra samam prasutēna yantah | tatō ha jajñē bhuvanasya gōpāh | hiranmayah śakuni rbrahma nāma | yēna sūrya-stapati tējasē-ddhah | pitā putrēna pitrmān. yōniyōnau | nāvēdavin manutē tam brhantām | sarvānubhu-mātmānagm samparāyē | ēṣa nityō mahimā brāhmaṇasya | na karmaṇā varddhatē nō kaniyān | 55 (10)

T.B.3.12.9.8

tasyaivātmā padavittam viditvā | na karmanā lipyatē pāpakēna ||
pañcapañcāsata-strivṛtah samvathsarāh |
pañcapañcāsatah pañcadasāh | pañcapañcāsatah saptadasāh |
pañcapañcāsata ēkavigṃsāh |
viśvasṛjāgṃ sahasra samvathsaram ||
ētēna vai viśvasṛja idam viśva-masṛjanta |
yad viśva-masṛjanta | tasmād viśvaṣṛjah () ||
viśva-mēnā-nanu prajāyatē | brahmanah sāyujyagṃ salōkatām yanti |

```
ētāsāmēva dēvatānāgm sāyujyam | sārṣṭitāgm samāna lōkatām yanti | ya ēta-dupayanti | yē cainat prāhuḥ | yēbhya-ścainat prāhuḥ | om | 56 (18) (śaśva - dāsata - siṣāsatā - māsata - haviṣ - patiḥ - kanīyān - tasmād viśvasrjōSṣṭau ca) (A9)
```

Prapaataka Korvai/Sequence with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(tubhyam - devebhya - stapasa - devebhyo - brahma vai caturhotaro - yaccamṛtagṃ - sarva diśo dikṣu - sarvaṃ diva - mṛcaṃ prācī nava)

Korvai/Sequence with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(tubhyam - tapasa - tā vā ētāh pañca - hiranyam dadāti - sarva diśa - stapa āsīdgrhapatih ṣaṭpañcāśat)

First and Last Padam 3rd Prapaatakam of Kaatakam:-

```
(tubhya-mōm)
```

- ∥ harih≀ōm ∥
- ∥ taittirīya yajurbrāhmanē kāthakē trtīya praśnah samāptah ∥
- ∥ iti taittirīya yajurbrāhmaņē kāṭhakaṃ samāptaṃ ∥

T.B.3.12.1.1 - tubhyantā angirastamā[21] syāma tankāmamagnē [22]

tubhyam tā aṅgirastama viśvaḥ sukṣitayaḥ pṛthak l agnē kāmāya yēmirē | [21] aśyāma tam kāmamagnē tavō tyaśyāma rayigm rayivaḥ suvīram l aśyāma vājamabhi vājayantō Sśyāma dyumnamajarājaram tē |

(Both [21] and [22] appearing in TS 1.3.14.3)

$\underline{\text{T.B.3.12.1.1}}$ - āśanām tvā[23] viśvā āśanām [24]

āśānām tvā 55śāpālēbhyaḥ | caturbhyō amṛtēbhyaḥ | idam bhūtasyādhyakṣēbhyaḥ | vidhēma haviṣā vayam | [23] viśvā āśā madhunā sagṃsṛjāmi | anamīvā āpa ōṣadhayō bhavantu | ayaṃ yajamānō mṛdhō vyasyatām agṛbhītāḥ paśavaḥ santu sarvē | [24]

(Both [23] and [24] appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.12.1.1 - anu no Sdyanumati[25] ranvidanumate tvam[26]

anu nō Sdyā Snumatiryajñam dēvē su manyatām lagniśca havyavāhano bhavatām dāśu sē mayah le [25] anvidanumatē tvam manyāsai śañcanah kṛdhi latvē dak sāya no hinu praņa āyūgm si tāri sah le [26]

(Both [25] and [26] appearing in T.S.3.11.3.3)

T.B.3.12.1.1 - kāmo bhūtasya[27] kāmastadagre [28]

kāmō bhūtasya bhavyasya | samrāḍēkō virājati | sa idam prati paprathē | rtūnuth srjatē vasī | [27]

kāmastadagrē samavartatādhi | manaso rētah prathamam yadāsīt | sato bandhumasati niravindann | hṛdi pratīṣyā kavayō manīṣā | [28]

(Both [27] and [28] appearing in T.B.2.4.1.9 and T.B.2.4.1.10

T.B.3.12.1.1 - brahma jajñanam[29] pita virajam[30]

brahma jajnam prathamam purastādvi sīmatah suruco vēna avah l sa budhniyā upamā asya viṣṭhāh satasca yōnimasatasca vivah l [29]

([29] appearing in T.S.4.2.8.2)

p<u>i</u>tā v<u>i</u>rājāmṛṣabhō ray<u>ī</u>ṇām | antarikṣam v<u>i</u>śvarūpa āvivēśa | tamarkai-rabhyarcanti vathsam | brahma santam brahmaṇā varddhayantaḥ || [30]

([30] appearing in T.B.2.8.8.9)

<u>T.B.3.12.1.1</u> - yajñō rāyo[31] Syam yajñah[32]

yajñō rāyō yajña iśē vasūnām | yajñaḥ sasyānāmuta sukṣitīnām | yajña iṣṭaḥ pūrvacittim dadhātu | yajñō brahmaṇvāgm apyētu dēvān | [31] ayam yajñō vardhatām gōbhiraśvaiḥ | iyam vēdiḥ svapatyā suvīrā | idam barhirati barhīggṣyanyā | imam yajñam viśvē avantu dēvāḥ | [32]

(Both [31] and [32] appearing in T.B.2.5.5.1)

T.B.3.12.1.1 - āpo bhadrā[33] āditpasyāmi[34]

āpō bhadrā ghṛtamidāpa āsuragnī-ṣōmau bibhratyāpa it tāḥ l tīvrō rasō madhupṛcā maraṃgama ā mā prāṇēna saha varcasā gann l [33]

ādit pasyāmyuta vā sṛṇōmyā mā ghōṣō gacchati vānna āsām । manye bhējānō amṛtasya tarhi hiranyavarṇā atṛpam yadā vah ∥ [34]

(Both [33] and [34] appearing in T.S.5.6.1.3 and 5.6.1.4)

T.B.3.12.1.1 - tubhyam bharanti35] yō dehyah[36]

tubhyam bharanti kṣitayo yaviṣṭha | balimagnē anti ta ōta dūrāt | ā bhandiṣṭhasya sumatim cikiddhi | bṛhatte agnē mahi śarma bhadram | [35]

yō dēhyō anamayadvadhasnaih | yō aryapatnī-ruṣasascakāra | sa nirudhyā nahuṣō yahvō agnih | visascakrē balihṛtah sahobhih | [36]

(Both [35] and [36] appearing in T.B.2.4.7.9)

T.B.3.12.1.1 - pūrvam deva aparena[37] pranapanau[38]

pūrvam dēvā aparēnā-nupasyanjanmabhih I janmānyavaraih parāni I vēdāni dēvā ayamasmīti mām I ahagm hitvā sarīram jarasah parastāt II [37] prānāpānau cakṣuḥ śrōtram I vācam manasi sambhrtām I hitvā sarīram jarasah parastāt I ā bhūtim bhūtim vayamasnavāmahai II [38]

(Both [37] and [38] appearing in T.B.2.5.6.5)

T.B.3.12.1.1 - havyavāha[39] svistam[40]

havyavāha-mabhimātiṣāSham | rakṣōhaṇaṃ pṛtanāsu jiṣṇum | jyōtiṣmantaṃ dīdyataṃ purandhim | agnigg sviṣṭakṛtamā huvēma | [39] sviṣṭamagnē abhi tat pṛṇāhi | viśva dēva pṛtanā abhiṣya | uruṃ naḥ panthaṃ pradiśanvi bhahi | jyōtiṣmaddhēhyajaraṃ na āyuḥ | [40]

(Both [39] and [40] appearing in T.B.2.4.1.4)

<u>T.B.3.12.3.4</u> - agni rmūrdhā[41] bhuvaḥ[42]

agnirmūrdhā d<u>i</u>vaḥ kakut patiḥ pṛth<u>i</u>vyā ayaṃ | apāgṃ rētāgṃsi jinvati | [41] bhuvō yajñasya rajasasca nētā yatrā n<u>i</u>yudbh<u>i</u>ḥ sacasē s<u>i</u>vābhiḥ | d<u>i</u>vi mūrdhānaṃ dadhiṣē suvarṣāṃ <u>ji</u>hvāmagnē cakṛṣē havyavāhaṃ | [42]

(Both [41] and [42] appearing in T.S.4.4.4.1)

T.B.3.12.3.4 - anú nōSdyānúmati[43] ranvidánumatētvam[44]

T.B.3.12.3.4 - havyavāha[45] svistam[46]

Same as [39] and [40] above

Anuvakam 6

in the entire6th Anuvakam "sarvAqstAH" appearing 16 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. TheExpansion is as follows and is common for the all the 16 appearances.

sarvāstā iṣṭàkāḥ krtvā I upa kāmadughā dadhē I tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā I tayā dēvatayā-Sṅgirasvad-dhruvā sīda II

(Appearing in T.B.3.12.6.1)

Anuvakam 7

in the entire7th Anuvakam "sarvAqstAH" appearing 13 times in short form which are highlighted by us in the text for identification.

The Expansion is as follows and is common for the all the 13 appearances.

sarvāstā iṣṭakāḥ kṛtvā | upa kāmadughā dadhē | tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda ||

(Appearing in T.B.3.12.7.1)

Anuvakam 8

in the entire 8th Anuvakam "sarvAqstAH" appearing 7 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The Expansion is as follows and is common for the all the 7 appearances.

sarvāstā iṣṭakāḥ kṛtvā | upa kāmadughā dadhē |
tēnarṣiṇā tēna brahmaṇā | tayā dēvatayā-Sngirasvad-dhruvā sīda ||
(Appearing in T.B.3.12.8.1)